

รายงานการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ประจำปี 2561
วันพฤหัสบดีที่ 26 เมษายน 2561

ณ ห้องประชุมชัยพฤกษ์ หอประชุมกองทัพอากาศ (อาคารทองใหญ่)
ถนนพหลโยธิน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ผู้มาประชุม

1. กระทรวงการคลัง (โดย นายพิทย อุทัยสง ผู้รับมอบฉันทะ)	ถือหุ้น	1,113,931,061	หุ้น
2. ผู้ถือหุ้นรายอื่นๆ จำนวน 789 ราย	ถือหุ้น	461,395,989	หุ้น
รวมผู้ถือหุ้นมาลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม จำนวน 790 ราย	ถือหุ้นทั้งสิ้น	1,575,327,050	หุ้น

เริ่มประชุมเวลา 13.30 น.

พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง รองประธานกรรมการ และรักษาการประธานกรรมการ ทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม (“ประธาน”) โดยมีกรรมการและคณะกรรมาการชุดต่างๆ รวมทั้งฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุม คือ

กรรมการและคณะกรรมาการชุดต่างๆ

1. พลอากาศเอก ตริทศ สนแจ้ง	รองประธานกรรมการ รักษาการประธานกรรมการ กรรมการอิสระ และประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลและส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม
2. พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง	กรรมการอิสระ ประธานกรรมการตรวจสอบและประธานคณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน
3. นายดิศทัต ใตระกิตย	กรรมการ
4. นางปรารถนา มงคลกุล	กรรมการอิสระ
5. นายปิติพันธ์ เทพปฏิมากรณ์	กรรมการ
6. นายพีระพล ถาวรสุภเจริญ	กรรมการ และประธานกรรมการบริหาร
7. นายวัชรวิ ตันตริยานนท์	กรรมการอิสระ และประธานคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง
8. นายพินิจ พัวพันธ์	กรรมการ

ฝ่ายบริหารบริษัทฯ

1. นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายกลยุทธ์องค์กร และพัฒนาอย่างยั่งยืน และรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่
2. เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก	รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายบริหารงานกฎหมาย และบริหารทั่วไป

3. นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี และรักษาการ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการเงินองค์กร และรักษาการ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายการบัญชี
4. นางภัทรา เรืองสิริเดโช รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน และรักษาการ กรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการอุปกรณ์ภาคพื้น
5. นาวาอากาศตรี พงษ์ธร เทพกาญจนา รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายปฏิบัติการ
6. นายสุรชัย เพียรเจริญศักดิ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายช่าง
7. นางสุวิมล บัวเลิศ ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สังกัดสำนักงานกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ และรักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและ บริหารงานเลขานุการบริษัทฯ และ รักษาการผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการ ใหญ่ฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล และปฏิบัติหน้าที่เลขานุการบริษัทฯ
8. นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์ ผู้ช่วยรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์ และรักษาการ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์
9. นางวรางคณา ลือโรจน์วงศ์ กรรมการผู้จัดการฝ่ายครัวการบิน
10. เรืออากาศตรี จิระ กลิ่นสุคนธ์ ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายซ่อมบำรุงอากาศยาน
11. นาวาอากาศตรี สรเดช นามเรืองศรี ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายปฏิบัติการบิน

ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ

1. นางสาวบรรลูน ศิริสิงห์สังข์ ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 4
2. นางสาวนิตยา แดงสำราญ นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ

ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ

1. นายไกรศักดิ์ ชัดคำ ที่ปรึกษากฎหมาย จากบริษัท สำนักกฎหมายสหการ จำกัด
2. นายสมหมาย ชัยเดชสุริยะ ที่ปรึกษากฎหมาย จากบริษัท สำนักกฎหมายสหการ จำกัด

อาสาสมัครจากผู้ถือหุ้น ทำหน้าที่สักขีพยานในการนับคะแนน

1. นายณัฐฐ์ วัชรเมธากาญจน์
2. นางสาวศิริลักษณ์ ไทยศิรินิยม
3. นายประสิทธิ์ นันทโนทยาน

ประธาน กล่าวต้อนรับผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ประจำปี 2561 และกล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นที่ได้กรุณาสละเวลามาร่วมประชุมในวันนี้ และได้มอบหมายให้ นางสุวิมล บัวเลิศ รักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่

สายทรัพยากรบุคคลและบริหารงานเลขานุการบริษัทฯ ทำหน้าที่เลขานุการการประชุม และแจ้งในเรื่ององค์ประชุม ข้อมูลจำนวนหุ้น และผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ

นางสุวิมล บัวเลิศ ฝ่ายบริหารฯ ได้รายงานข้อมูลในการจัดการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 ตามข้อบังคับบริษัทฯ ข้อ 34 ระบุไว้ว่า ในการประชุมผู้ถือหุ้นต้องมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่า 25 คน หรือมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะจากผู้ถือหุ้นมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด และต้องมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม โดย ณ วันที่ 21 มีนาคม 2561 บริษัทฯ มีหุ้นจดทะเบียนจำนวน 2,698,900,950 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมมูลค่า 26,989,009,500 บาท ทุนชำระแล้วจำนวน 2,182,771,917 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท รวมมูลค่า 21,827,719,170 บาท ขณะนี้มีผู้ถือหุ้นเข้าร่วมประชุมด้วยตนเอง และรับมอบฉันทะรวมจำนวนทั้งสิ้น 790 คน คิดเป็นจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 1,575,327,050 หุ้น คิดเป็นร้อยละ 72.17 ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด ปัจจุบันบริษัทฯ มีผู้ถือหุ้นทั้งหมด 107,818 คน รวมจำนวนหุ้นทั้งสิ้น 2,182,771,917 หุ้น ครบเป็นองค์ประชุมตามข้อบังคับบริษัทฯ

ประธาน กล่าวเปิดการประชุม และแนะนำกรรมการ ประธานคณะกรรมการชุดต่างๆ และฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ที่มาร่วมประชุมต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว ฝ่ายบริหารฯ กล่าวแนะนำฝ่ายบริหารฯ ที่เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นในวันนี้

ประธาน ชี้แจงก่อนเข้าสู่วาระการประชุมเกี่ยวกับข้อบังคับการดำเนินการประชุมว่า ในการประชุมผู้ถือหุ้นนั้น มีข้อบังคับกำหนดไว้ในเรื่องของการประชุมว่าจะต้องดำเนินการไปตามระเบียบวาระที่กำหนดไว้ ซึ่งได้จัดส่งให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านล่วงหน้าแล้ว เพื่อให้การประชุมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ขอให้ผู้ถือหุ้นอภิปรายหรือนำเสนอประเด็นได้ ท่านละ 5 นาที การอภิปรายและข้อเสนอของผู้ถือหุ้นจะต้องเป็นไปตามระเบียบวาระของการประชุมเท่านั้น ส่วนข้อเสนอแนะและคำถามอื่นที่ไม่เกี่ยวกับวาระขอให้นำเสนอในระเบียบวาระที่ 10 ในการตอบคำถามและชี้แจง บริษัทฯ ขอสงวนสิทธิ์ตอบชี้แจงเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับระเบียบวาระการประชุม และจะดำเนินการประชุมผู้ถือหุ้นด้วยภาษาไทย สำหรับการประชุมนวาระใดที่จะต้องออกเสียงลงมติเพื่อการปฏิบัติที่ถูกต้อง และเพื่อให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงวิธีปฏิบัติในการลงคะแนนเสียง และการนับคะแนนเสียงในวาระต่างๆ ขอมอบหมายให้ นางสุวิมล บัวเลิศ รักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและบริหารงานเลขานุการบริษัทฯ ทำหน้าที่เลขานุการการประชุม เป็นผู้ชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นทราบต่อไป

นางสุวิมล บัวเลิศ ฝ่ายบริหารฯ แจ้งต่อที่ประชุมว่า ในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2561 นี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมการกำกับดูแลกิจการที่ดีเกี่ยวกับการดูแลสิทธิและความเท่าเทียมกันของผู้ถือหุ้น บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอเรื่องเพื่อพิจารณาบรรจุเป็นวาระการประชุม และให้เสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมเพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการบริษัทฯ ในการประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 เป็นการล่วงหน้า โดยมีรายละเอียด หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่ได้เปิดเผยบนเว็บไซต์ของบริษัทฯ ที่ www.thaiairways.com ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และทางหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น (รายวัน) ฉบับลงวันที่ 9-11 ตุลาคม 2560 และหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับลงวันที่ 12-15 ตุลาคม

2560 ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่ามีผู้ถือหุ้นเสนอชื่อบุคคลเพื่อรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการ หรือเสนอวาระการประชุมล่วงหน้า แต่อย่างใด ดังนั้น การประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 ในครั้งนี้ จึงมีวาระการประชุมรวมทั้งสิ้น 10 วาระ ตามหนังสือเชิญประชุมที่ได้จัดส่งให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านล่วงหน้าแล้ว โดยก่อนจะพิจารณาเรื่องต่างๆ ตามระเบียบวาระ ขอแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงข้อบังคับในการประชุม รายละเอียดดังนี้

ข้อบังคับในการประชุม

ข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ 36 ระบุไว้ว่า "ประธานในที่ประชุมผู้ถือหุ้นมีหน้าที่ควบคุมการประชุมให้เป็นไปตามข้อบังคับของบริษัทฯ ด้วยการประชุม โดยดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามลำดับระเบียบวาระที่กำหนดไว้ในหนังสือเชิญประชุม เว้นแต่ที่ประชุมจะมีมติให้เปลี่ยนลำดับระเบียบวาระด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม" และเพื่อให้การประชุมเป็นไปอย่างราบรื่น และปราศจากสิ่งรบกวน บริษัทฯ ขอความร่วมมือจากผู้ถือหุ้นทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมงดใช้โทรศัพท์ และเครื่องมือสื่อสารทุกชนิดและงดบันทึกภาพและเสียงในระหว่างการประชุม

การอภิปราย

ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุมให้ยื่นรอกหลังไมโครโฟนที่บริษัทฯ จัดเตรียมไว้ให้ เมื่อประธานในที่ประชุมอนุญาตแล้ว ขอให้แจ้ง

- ชื่อ / ชื่อสกุลของผู้อภิปราย
- สถานะเป็นผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะ

แล้วจึงอภิปรายในเนื้อหาตามวาระ หากมีผู้ถือหุ้นประสงค์กล่าวถ้อยคำมากกว่า 1 ท่าน ขอให้ผู้ถือหุ้นที่ประสงค์จะกล่าวถ้อยคำท่านที่เหลือยื่นรอกหลังไมโครโฟนที่จัดเตรียมไว้เพื่อรอให้ประธานในที่ประชุมอนุญาตภายหลังจากที่ผู้ถือหุ้นท่านก่อนหน้ากล่าวถ้อยคำจบ โดยประธานในที่ประชุมจะให้โอกาสผู้ถือหุ้นที่ยังมิได้ซักถามหรือแสดงความคิดเห็นก่อน การอภิปรายจะต้องอยู่ในวาระการประชุม หรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ และต้องไม่วนเวียน ซ้ำกับเนื้อหาของผู้อภิปรายท่านอื่น ในการอภิปราย ขอให้อภิปรายด้วยความสุภาพ และหลีกเลี่ยงการกล่าวถ้อยคำที่อาจมีลักษณะความผิดทางอาญา หรือละเมิดสิทธิทางแพ่งต่อบุคคลอื่น และเพื่อเป็นการควบคุมเวลาการประชุมให้เหมาะสม ขอให้ใช้เวลาอภิปรายท่านละไม่เกิน 5 นาที ประธานอาจจำกัดจำนวนคำถามของผู้ถือหุ้นในการอภิปรายในแต่ละระเบียบวาระได้ตามความจำเป็น

การออกเสียงลงคะแนน

เพื่อให้การประชุมเป็นไปโดยกระชับ และไม่เป็นการรบกวนเวลาของผู้ถือหุ้น บริษัทฯ ขอกำหนดวิธีการออกเสียงลงคะแนน ดังนี้

1. ให้นำหุ้นหนึ่งหุ้นมีเสียงหนึ่งเสียง และมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น ให้ถือคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม และมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การนับคะแนนในกรณีระเบียบวาระทั่วไป จะนับที่คะแนนจากบัตรลงคะแนนที่ไม่เห็นด้วยและงดออกเสียง ส่วนที่เหลือนับเป็นคะแนนเสียงเห็นด้วย ดังนั้นผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะท่านใดที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าท่านให้ความเห็นชอบหรือเห็นด้วย

ในวาระนั้นๆ ยกเว้นวาระที่ 9 จะบันทึกคะแนนบัตรลงคะแนนทุกใบ โดยแยกคะแนนเป็น เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย งดออกเสียง และ ส่วนที่เหลือนับเป็นไม่ส่งบัตรลงคะแนน

2. การออกเสียงลงคะแนนในกรณีมอบฉันทะ ผู้รับมอบฉันทะจะต้องออกเสียงลงคะแนนตามที่ผู้มอบฉันทะระบุไว้ใน หนังสือมอบฉันทะเท่านั้น

3. ผู้ถือหุ้นที่มีส่วนได้เสียเป็นพิเศษในเรื่องใด ห้ามมิให้ออกเสียงลงคะแนนในเรื่องนั้น และประธานในที่ประชุมอาจจะเชิญให้ผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะนั้นออกนอกห้องประชุมชั่วคราวก็ได้

4. ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นหรือผู้รับมอบฉันทะมีความประสงค์จะกลับก่อนที่การประชุมจะสิ้นสุด ให้ส่งคืนบัตรลงคะแนน ทั้งหมดกับเจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ หรือในกล่องที่จัดไว้

ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เป็นการเสียเวลา เมื่อประธานฯ แจ้งปิดการรับบัตรลงคะแนนแล้ว ประธานฯ จะดำเนินการประชุมในวาระ ถัดไปได้ทันทีในระหว่างรอการนับคะแนน และเมื่อนับคะแนนเสร็จจะประกาศผลการนับคะแนนให้ที่ประชุมทราบ

การนับคะแนนและการประกาศผลคะแนน

สำหรับวาระที่ 3, 4, 6 และ 9

จะใช้मत็ดอนุมตดด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

สำหรับวาระที่ 5 เรื่องพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

จะใช้मत็ดอนุมตดด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม

สำหรับวาระที่ 7 เรื่องพิจารณามุมตดแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ข้อ 32 และวาระที่ 8 เรื่อง

พิจารณามุมตดวงเงิน ในการออกและเสนอขาย ตราสารหนี้ ประเภทหุ้นกู้ และ/หรือ หุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน

จะใช้मत็ดอนุมตดด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

สำหรับ ระเบียบวาระที่ 9 เรื่อง พิจารณาแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระและพ้นจากตำแหน่ง

บริษัทฯ ขอให้ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะทุกท่านส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ไม่ว่าจะประสงค์ที่จะลงคะแนนเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียง ทั้งนี้ ประธานฯ จะเรียกเก็บบัตรลงคะแนนแยกตามรายบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อ ให้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการ โดยในวาระที่ 9 นี้ จะใช้मत็ดอนุมตดด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

บัตรลงคะแนนที่จะถือว่าเป็นบัตรเสีย และไม่นับเป็นคะแนนเสียงในการลงมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น มีดังนี้

- หากบัตรลงคะแนนมีการลงคะแนนไม่ตรงตามระเบียบวาระ
- บัตรลงคะแนนไม่มีการทำเครื่องหมายใดๆ ในช่องลงคะแนน หรือมีการลงคะแนนมากกว่าที่กำหนด
- หากบัตรลงคะแนนฉีกขาดหรือชำรุดเสียหายจนไม่สามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นการลงมติในเรื่องใด
- ส่งบัตรลงคะแนนหลังจากประธานแจ้งปิดรับบัตรลงคะแนนแล้ว

ในการประชุมครั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ซึ่งเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุม มีรายชื่อดังนี้

1. นางสาวบรรลูน ศิริสิงห์สังชัย ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินที่ 4

2. นางสาวนิตยา แดงสำราญ นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินชำนาญการ
ลำดับต่อไป ขอเชิญประธานดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระ

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ประธานไม่มีเรื่องแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับทราบรายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2560

ประธาน แจ้งต่อที่ประชุมว่า ระเบียบวาระที่ 2 เป็นเรื่องการรับทราบรายงานกิจการประจำปี 2560 ของบริษัทฯ ซึ่งจะนำเสนอโดยการฉายวีดิทัศน์

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น กล่าววาทว่า ตนมีข้อซักถามและข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประการแรก ตนเห็นว่าบริษัทไม่ควรจัดประชุมสามัญผู้ถือหุ้นประจำปีนี้ เนื่องจากการคมนาคมไม่สะดวก และจำนวนผู้ถือหุ้นที่เข้าร่วมประชุมในวันนี้สามารถจัดประชุมที่ห้องประชุมสำนักงานใหญ่การบินไทย หรือหอประชุมกองทัพบก ถนนวิภาวดี ประการที่สอง ในระเบียบวาระการประชุมต้องมีวาระรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มา ทั้งนี้ เพื่อให้การประชุมสามัญผู้ถือหุ้นแต่ละครั้งของบริษัทฯ มีความต่อเนื่องและให้ที่ประชุมรับทราบว่าคณะกรรมการแต่ละชุดที่เข้ามาปฏิบัติงานได้ตอบคำถามและแก้ไขปัญหาอะไรบ้าง เช่น กรณีทุจริตเงินที่ลอนดอน 6,000 ล้านบาท กรณีทุจริตเครื่องยนต์โรลล์-รอยซ์ กรณีการขาดทุนต่อเนื่อง กรณีเครื่องบินซึ่งไม่ได้ใช้งานที่จอดอยู่ที่ท่าอากาศยานอู่ตะเภา การที่มีวาระรับรองรายงานกิจการของบริษัทฯ โดยที่ไม่มีวาระรับรองรายงานการประชุม ตนเห็นว่าเป็นการละเมิดระเบียบข้อบังคับ และผิดกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด และตลาดหลักทรัพย์ นอกจากนี้ Road Map สุตท้ายของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) มุ่งเน้นการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชัน ดังนั้น คณะกรรมการจึงควรให้ความสำคัญต่อประเด็นดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ การประชุมครั้งนี้ถือว่าไม่สมบูรณ์ เพราะไม่มีกระบวนการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มา การประชุมครั้งนี้จึงดำเนินต่อไปไม่ได้ ประเด็นสุดท้าย ตนขอให้ระลึกและคำนึงถึงข้อเท็จจริงอยู่เสมอว่าผู้ถือหุ้นเป็นเจ้าของบริษัทฯ กรรมการและคณะทำงานต่างๆ เป็นเพียงลูกจ้างเท่านั้น

ประธาน ตอบข้อซักถามของนายประเสริฐ เลิศยะโส ว่าสำหรับประเด็นสถานที่จัดประชุมนั้น เนื่องจากผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ มีจำนวนมาก การหาสถานที่ที่สามารถรองรับผู้ถือหุ้นได้จำนวนมากจึงไม่่ง่ายนัก นอกจากนี้ จะต้องเป็นสถานที่ที่เดินทางได้ค่อนข้างสะดวก และมีการรักษาความปลอดภัยที่ดี ดังนั้น สถานที่ที่ใช้จัดประชุมในวันนี้จึงถือว่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมแล้ว สำหรับประเด็นข้อซักถามเกี่ยวกับการรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มา ประธานขอให้ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุม

นายไกรศักดิ์ ชัดคำ ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ตอบข้อซักถามของนายประเสริฐ เลิศยะโส ว่าในการจัดการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นนั้น บริษัทฯ มีนโยบายที่จะใช้เวลาของผู้ถือหุ้นให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถใช้เวลากิจการและซักถามในเรื่องต่างๆ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ดำเนินการตามข้อบังคับและกฎหมาย โดยข้อบังคับของบริษัทฯ ข้อ 39 ซึ่งกำหนดระเบียบวาระต่างๆ สำหรับการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ไม่ได้กำหนดให้มีวาระรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านๆ มาหรือครั้งก่อนๆ นอกจากนี้ บริษัทฯ ในฐานะที่เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติบริษัท

มหาชนจำกัด และพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ต้องมีวาระรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมามาแต่อย่างใด อีกทั้งในการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นในปีที่ผ่านมา แม้ว่าบริษัทฯ จะไม่ได้กำหนดให้ต้องมีวาระรับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมามา แต่บริษัทฯ ก็ได้จัดทำรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้นให้เสร็จเรียบร้อยภายในระยะเวลา 10 กว่าวัน ภายหลังจากที่การประชุมเสร็จสิ้น และได้นำเสนอต่อตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเปิดเผยให้กับผู้ถือหุ้นทุกท่านทราบทางเว็บไซต์ของบริษัทฯ นอกจากนี้ สำหรับผู้ถือหุ้นบางท่านที่ได้มีการอภิปรายหรือเสนอข้อเสนอนะต่าง ๆ ในการประชุมครั้งก่อน บริษัทฯ ได้จัดส่งรายงานการประชุมให้กับท่านผู้ถือหุ้นท่านนั้นๆ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ที่ผ่านมามีบริษัทฯ ได้รับการตอบรับและข้อเสนอแนะจากผู้ถือหุ้นให้ปรับปรุงรายงานการประชุม ซึ่งบริษัทฯ ก็ได้ดำเนินการปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว ในการประชุมผู้ถือหุ้นในวันนี้บริษัทฯ ได้จัดและดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และค่านิ่งถึงเวลาของการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อให้มีประโยชน์อย่างเต็มที่

ประธาน ขอให้แสดงวิสัยทัศน์รายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2560

บริษัทฯ ได้นำเสนอวิสัยทัศน์ โดยมีเนื้อหา ดังนี้ บริษัทฯ มีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงคมนาคม และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวิสัยทัศน์ในการเป็นสายการบินที่ถูกคัดเลือกเป็นอันดับแรก ให้บริการดีเลิศด้วยเสน่ห์ความเป็นไทย โดยมีธุรกิจหลักคือการให้บริการขนส่งทางอากาศ ได้แก่ การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งสินค้าและไปรษณียภัณฑ์ มีฐานปฏิบัติการที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เป็นศูนย์กลางของเครือข่ายเส้นทางการบิน ทั้งยังมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องคือ บริการคลังสินค้า บริการลูกค้าภาคพื้น บริการอุปกรณ์ภาคพื้น ครุภัณฑ์และบริการซ่อมบำรุงอากาศยาน นอกจากนี้การบินไทยยังมีบริษัทในเครือทั้งสิ้น 16 บริษัท อยู่ในธุรกิจการบิน 2 บริษัท ได้แก่ สายการบินไทยสมายล์ ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นทั้งหมด 100% ทำการบินที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และสายการบินนกแอร์ ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้น 21.8% ทำการบินที่ท่าอากาศยานดอนเมือง

สมาคมขนส่งทางอากาศระหว่างประเทศหรือ IATA ได้สรุปปริมาณการขนส่งผู้โดยสารทางอากาศของโลกในปี 2560 โดยรวมมีการขยายตัวตามเศรษฐกิจโลกโดยเติบโต 7.6% ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ย 10 ปี สำหรับการขนส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์มีการเติบโต 9% ซึ่งเป็นการเติบโตสูงสุดตั้งแต่ปี 2553 สำหรับในประเทศไทยการที่ภาครัฐดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ และส่งเสริมการท่องเที่ยวประกอบกับการที่องค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศหรือ ICAO ได้ประกาศปลดธงแดงให้กับประเทศไทยเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2560 ส่งผลให้ความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือต่อธุรกิจการบินของประเทศไทยเพิ่มขึ้น ภาพรวมการท่องเที่ยวของประเทศขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาประเทศไทยกว่า 35.4 ล้านคนเพิ่มขึ้น 8.9% จากปีก่อน อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการบินต้องเผชิญกับการแข่งขันที่รุนแรง จากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของทั้งสายการบินที่ให้บริการเต็มรูปแบบ สายการบินจากตะวันออกกลาง และสายการบินต้นทุนต่ำ โดยเฉพาะการขยายตลาดการบินในตลาดที่มีศักยภาพ ในปี 2560 การบินไทยได้ดำเนินการตามแผนปฏิรูประยะที่ 3 คือการสร้างการเติบโตอย่างมีกำไรในระยะยาว โดยได้ดำเนินการตามกลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์ ได้แก่

1. การพัฒนาเครือข่ายการบินที่แข่งขันได้และทำกำไร และลดความซับซ้อนของฝูงบิน
2. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างรายได้
3. การสร้างความเป็นเลิศในการให้บริการ
4. การมีต้นทุนที่แข่งขันได้และการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ
5. การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนความยั่งยืนและพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพดีเยี่ยม

6. การบริหารบริษัทในเครือและกลุ่มธุรกิจ และพัฒนากลยุทธ์ธุรกิจใหม่เพื่อความยั่งยืน

โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ปรับปรุงระบบบริหารเครือข่ายเส้นทางบิน เพื่อให้ผู้โดยสารสามารถเชื่อมต่อเที่ยวบินที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้ในระยะเวลาที่เหมาะสมและปรับแบบเครื่องบินในเส้นทางต่างๆ เปิดเที่ยวบินใหม่และเพิ่มความถี่เส้นทางบินในเส้นทางต่างๆ เพิ่มประสิทธิภาพฝูงบินและรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการรับมอบเครื่องบินแบบใหม่ รวมทั้งติดตั้งบริการอินเทอร์เน็ต Thai Sky Connect บนเครื่องบินจำนวน 22 ลำ เสริมสร้างศักยภาพและปรับปรุงเว็บไซต์เพื่อให้การขายผ่านอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้ในปีที่ผ่านมารายได้จากการขายบัตรโดยสารผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นถึง 22% เมื่อเทียบกับปี 2559 บริษัทฯ ได้พัฒนาระบบและบูรณาการข้อมูลการบริการบนเครื่องบินและภาคพื้นแล้วเสร็จ เพื่อให้การบริการผู้โดยสารในทุกจุดบริการเป็นไปอย่างไร้รอยต่อและสามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันที่ ปรับปรุงการให้บริการในชั้นหนึ่ง (First Class) ให้เป็นไปตามมาตรฐานใหม่ โดยปรับปรุงอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เป็นแบรนด์ที่มีชื่อเสียงระดับโลก รวมทั้งปรับเมนูอาหารและเครื่องดื่มโดยมุ่งเน้นคุณภาพและรสชาติที่ดี สำหรับการให้บริการในชั้นธุรกิจ มีการปรับปรุงอุปกรณ์การบริการอาหารและพัฒนาการให้บริการรูปแบบใหม่เฉพาะรายบุคคล นอกจากนี้ยังได้มีการยกระดับบริการพิเศษสำหรับพระภิกษุสงฆ์และผู้โดยสารที่นั่งรถเข็นเพื่อให้ได้รับความสะดวกสบายครบวงจร ตั้งแต่เริ่มสำรองบัตรโดยสารจนถึงจุดหมาย ปรับปรุงกระบวนการการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีผลผลิตสูงขึ้น มีต้นทุนที่แข่งขันได้และมีมาตรฐานในระดับสากลโดยได้ดำเนินการจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพและบริหารต้นทุนของฝ่ายบริการอุปกรณ์ภาคพื้นและฝ่ายบริการลูกค้าภาคพื้น โดยมี IATA เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการส่งผลให้ต้นทุนค่าใช้จ่ายล่วงเวลาและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลดลง ลดขั้นตอนการทำงาน พนักงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หลากหลาย ปรับปรุงประสิทธิภาพในการจัดหาพัสดุและบริการ ทั้งวิธีการและกระบวนการจัดหาเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรอง เกิดการแข่งขันด้านราคาและโปร่งใสโดยได้เพิ่มโครงการนำร่อง จากปี 2559 ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ การจัดหาที่พักให้กับนักบินและลูกเรือขณะไปปฏิบัติการบิน และการจัดหาพัสดุขึ้นเครื่อง บริหารจัดการด้านการเงินการบัญชีให้มีประสิทธิภาพ เช่น บริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันอย่างคล่องตัวและสอดคล้องกับสถานการณ์ราคาน้ำมันในตลาดโลกและดำเนินการบริหารเงินสดและปรับโครงสร้างเงินกู้ยืมผ่านเครื่องมือทางการเงินให้สอดคล้องกับรายได้และค่าใช้จ่ายที่มีมากกว่า 50 สกุลเงิน โดยยังคงมุ่งเน้นการบริหารความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนแบบสมดุล ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยของบริษัทฯ ลดลง 12% เงินกู้เฉลี่ยลดลง 9% และต้นทุนทางการเงินของบริษัทฯ ลดลง 0.46% บริษัทฯ ดำเนินการขายอสังหาริมทรัพย์ภายในประเทศที่ไม่มีผลกำไรในการถือครอง ปรับปรุงการบริการของการบินไทยและไทยสมายล์ให้บูรณาการกันอย่างมีประสิทธิภาพและไร้รอยต่อ ได้แก่ ดำเนินการขายและทำการตลาดร่วมกัน เปลี่ยนระบบการสำรองที่นั่งของไทยสมายล์ให้เป็นระบบเดียวกับการบินไทย และย้ายฐานการบินจากท่าอากาศยานดอนเมืองมาที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ในปี 2560 การบินไทยขนส่งผู้โดยสารรวมกว่า 20 ล้านคน คิดเป็นอัตราการบรรทุกผู้โดยสารหรือ Cabin Factor เฉลี่ย 79.2% สูงกว่าปีก่อนซึ่งเฉลี่ยที่ 73.4% และสูงสุดในรอบ 10 ปี โดยคิดเป็นส่วนแบ่งการตลาดของสายการบินระหว่างประเทศที่ให้บริการในประเทศไทย 21.5% และส่วนแบ่งการตลาด 18.6% ของสายการบินที่ให้บริการภายในประเทศ นอกจากนี้ยังมีการขนส่งสินค้ากว่า 600,000 ตัน และอาหารขึ้นเครื่องที่ผลิตโดยครัวการบินกว่า 29 ล้านชุด หรือประมาณ 80,000 ชุดต่อวัน อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ต้องเผชิญกับความท้าทายจากการแข่งขันที่รุนแรง จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการบินทั้งในประเทศและทั่วโลก ประกอบกับเหตุการณ์ที่ไม่ปกติ เช่น วิกฤตการณ์เครื่องยนต์ทรอยอาร์ว ส่งผลให้สูญเสียโอกาสในการหารายได้ตามแผนที่วางไว้ และมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในการซ่อมบำรุง ซึ่งปัญหาดังกล่าวได้เกิดกับสายการบินทั่วโลกเช่นกัน ทั้งนี้ บริษัทฯ กำลังรวบรวมข้อมูลการสูญเสียรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อตรวจสอบกับผู้ให้บริการในการชดเชยค่าเสียหายให้กับบริษัทฯ ต่อไป นอกจากนี้

บริษัทฯ ยังประสบกับปัญหาราคาน้ำมันเชื้อเพลิงอากาศยานที่ปรับเพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยที่ราคาน้ำมันต่อบาร์เรลปรับสูงขึ้นถึง 24.2% ในขณะที่ปริมาณการใช้ น้ำมันสูงขึ้น 5.9% จากปริมาณการผลิตที่สูงขึ้น 6.4% อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ สามารถบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคล่องตัวขึ้นทำให้ค่าใช้จ่ายน้ำมันเพิ่มขึ้นเพียง 10.8% จากการดำเนินงานที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ในปี 2560 การบินไทยมีรายได้รวม 191,946,000,000 บาท เพิ่มขึ้น 6.3% จากปี 2559 โดยบริษัทฯ มีกำไรจากการดำเนินงาน 2,856,000,000 บาท ซึ่งต่ำกว่าปีก่อน 29.8% ทั้งนี้เมื่อหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นครั้งเดียวจำนวน 4,170,000,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์และเครื่องบินจำนวน 3,191,000,000 บาท อีกทั้งมีการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงแต่เป็นการตีค่าทางบัญชีอีก 1,581,000,000 บาท ส่งผลให้ผลประกอบการของบริษัทฯ และบริษัทย่อยขาดทุนสุทธิ 2,072,000,000 บาท

บริษัทฯ ได้ร่วมลงนาม MOU กับกองทัพเรือเพื่อพัฒนาโครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานอุทตะเกาหรือ TG MRO Campus ตามแผนพัฒนาโครงการระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออกหรือ EEC ปี 2560 - 2564 โดยศูนย์ซ่อมสามารถให้บริการตั้งแต่การซ่อมบำรุงย่อยไปถึงการซ่อมบำรุงใหญ่

ในปีที่ผ่านมาการบินไทยและไทยสมายล์ได้ผ่านการตรวจสอบเพื่อออกใบรับรองผู้ดำเนินการเดินอากาศโดยผ่านเกณฑ์มาตรฐานของ ICAO ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ ยังได้ร่วมลงนามสัญญาความร่วมมือระหว่างกันบนเที่ยวบินรหัสร่วมกับสายการบินบางกอกแอร์เวย์ส์เส้นทางบินภายในประเทศ 10 เส้นทาง และเส้นทางบินระหว่างประเทศ 4 เส้นทาง

ในปี 2560 การบินไทยได้รับรางวัลสายการบินยอดเยี่ยมในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ รางวัลอันดับ 1 สายการบินยอดเยี่ยมจากสกายแทร็กซ์ 3 รางวัล ได้แก่ สายการบินที่ให้บริการชั้นประหยัดยอดเยี่ยมของโลก สายการบินที่ให้บริการสปาแลนจ์ยอดเยี่ยมของโลก และสายการบินที่ให้บริการอาหารสำหรับชั้นประหยัดยอดเยี่ยม รางวัลสายการบินยอดเยี่ยมแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จาก TTG Travel Awards ติดต่อกันเป็นปีที่ 10 รางวัล Adam Smith Award Asia 2017 ในด้าน Best Risk Management Solution จากนิตยสาร Treasury Today Asia และรางวัลยอดเยี่ยมอื่นๆ

บริษัทฯ มุ่งมั่นที่จะสร้างองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและมีการกำกับดูแลกิจการที่ดีสมกับนโยบายด้านธรรมาภิบาลที่ว่าสุจริต โปร่งใส เพื่อการบินไทยยั่งยืน โดยได้จัดให้มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ และคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ตลอดจนป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบภายในองค์กรเรื่อยมา ในปี 2560 บริษัทฯ ได้ประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารบริษัทฯ เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรธรรมาภิบาลและความโปร่งใส ในปีเดียวกันบริษัทฯ ได้เข้าร่วมโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของกระทรวงคมนาคม และนางอุษณีย์ แสงสิงห์แก้ว รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ได้รับมอบโล่เชิดชูเกียรติผู้ประพฤติปฏิบัติตนชอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริตประจำปี 2560 จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ทั้งยังได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงคมนาคมให้เป็นคนต้นแบบคมนาคมประจำปี 2560 อีกด้วย นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังได้รับรางวัลรัฐวิสาหกิจที่มีการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศด้านการขับเคลื่อนแผนงานยกระดับคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงาน ประเภทชมเชยอันดับ 1 จาก ป.ป.ช. และเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่แน่วแน่ของคณะกรรมการ บริษัทฯ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการประกาศเจตนารมณ์การเข้าเป็นแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริตหรือ CAC

ในปี 2561 การบินไทยได้ทบทวนวิสัยทัศน์เป็นสายการบินแห่งชาติที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและมีกำไรอย่างยั่งยืน ให้บริการดีเลิศด้วยเสน่ห์ความเป็นไทย มีเป้าหมายเป็นสายการบินชั้นนำใน 5 อันดับแรกของโลกที่ลูกค้าพึงพอใจ

สามารถแก้ไขปัญหาการขาดทุนสะสมได้ภายในปี 2565 และขยายธุรกิจเป็นกลุ่มธุรกิจการบินของเอเชียที่เป็นผู้นำในเรื่องการขนส่งผู้โดยสาร ศูนย์ซ่อมบำรุงและศูนย์ขนส่งสินค้าภายในปี 2570 โดยรักษามาตรฐานความปลอดภัยในระดับสากลได้อย่างต่อเนื่องและจะยังคงดำเนินการตามแผนปฏิรูประยะที่ 3 คือ การสร้างการเติบโตอย่างมีกำไรในระยะยาวต่อเนื่องจากปีก่อน โดยการดำเนินงานตามกลยุทธ์ 5 ข้อ ได้แก่

กลยุทธ์ที่ 1 การเร่งทำกำไรเพิ่มจากการตลาดเชิงรุกและมีต้นทุนที่แข่งขันได้

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพและแสวงหาโอกาสของกลุ่มธุรกิจ

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างประสบการณ์การเดินทางที่ดีให้กับลูกค้า

กลยุทธ์ที่ 4 การประยุกต์นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพบุคลากร

บริษัทฯ มั่นใจว่าการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้จะทำให้บริษัทฯ สามารถเติบโตอย่างยั่งยืน ทำกำไรได้ในระยะยาว และมีความแข็งแกร่งในทุกด้าน บริษัทฯ ขอขอบพระคุณผู้ถือหุ้นและนักลงทุนทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจ บริษัทฯ จะมุ่งมั่นพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการและดำเนินการตามแผนปฏิรูประยะที่ 3 นี้ให้สำเร็จเพื่อปูทางสู่อนาคตให้การบินไทย

(จบการนำเสนอวีดิทัศน์)

ประธาน เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นซักถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2560

นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ผู้ถือหุ้น ซักถามและอภิปราย ดังนี้ ประการแรก ตนได้พยายามติดต่อบริษัทฯ ทางโทรศัพท์หลายครั้ง เพื่อแจ้งให้แก้ไขปัญหาเที่ยวบินล่าช้าในเส้นทางบินจากประเทศไทยถึงเชียงใหม่ และกวางเจา แต่ไม่สามารถติดต่อได้ จึงขอฝากให้แก้ไข นอกจากนี้ ตนเห็นว่าในวีดิทัศน์นำเสนอแผนพัฒนาต่างๆ เกินความจริง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีผู้โดยสารจำนวนมากที่ใช้บริการการบินไทย เพราะราคาถูกเกินไป ประการที่สอง ตนมีข้อสังเกตว่าข้าวที่นำมาเลี้ยงผู้ถือหุ้นในวันนี้ไม่ใช่ข้าวหอมแต่เป็นข้าวหอมเกรดต่ำ และปลามีแต่หนึ่ง ตนเห็นว่าบริษัทฯ จัดอาหารที่ไม่มีคุณภาพให้ผู้ถือหุ้น เพราะไม่เห็นความสำคัญของผู้ถือหุ้น จึงขอให้ชี้แจงต่อที่ประชุมต่อประเด็นดังกล่าว

นายทองอินทร์ แสงงาม ผู้ถือหุ้น ซักถามและอภิปราย ดังนี้ ประเด็นแรก ตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ควรมาจากพนักงานของการบินไทย สำหรับประเด็นนี้ ตนได้อภิปรายไว้ตั้งแต่ปีที่ผ่านมา จนกระทั่งเวลาผ่านไปประมาณ 1 ปีแล้ว บริษัทฯ ก็ยังไม่สามารถสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ได้ และยังคงให้ตำแหน่งอื่นรักษาการอยู่ ตนเห็นว่าบริษัทฯ ดำเนินการล่าช้าเกินไป ประเด็นที่ 2 ผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ขาดทุนถึง 2,072 ล้านบาท โดยขาดทุนต่อเนื่องมาโดยตลอดตั้งแต่ปี 2551 ผู้ถือหุ้นไม่เคยได้รับเงินปันผลมาตลอด 10 ปี ไม่แน่ว่าในอีก 20 ปีข้างหน้า บริษัทฯ จะสามารถทำกำไรและจ่ายเงินปันผลได้หรือไม่ และหุ้นของบริษัทฯ จะสามารถขายทำกำไรหรือไม่ ตนจึงขอฝากให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาต่อไป ประเด็นที่ 3 ตนได้รับฟังว่า สายการบินนกแอร์มีผลการดำเนินงานขาดทุน การบินไทยก็มีผลการดำเนินงานขาดทุน แต่ตนไม่ได้รับการรายงานว่าการดำเนินงานของสายการบินไทยสมายล์มีผลการดำเนินงานขาดทุนหรือกำไร จึงขอให้ชี้แจงต่อที่ประชุมทราบด้วย

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนได้อ่านรายงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลและส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม ประจำปี 2560 ข้อที่ 2 การดำเนินงาน การร้องเรียน และการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ระบุว่า คณะกรรมการธรรมาภิบาลและส่งเสริมกิจการเพื่อสังคมให้ความสำคัญกับปัญหาการร้องเรียนและป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน และในบรรทัดที่ 4 ของข้อที่ 2 ระบุว่า ถ้ามีเหตุเคลือบแคลงสงสัยสามารถสอบถามได้ ตนจึงมีประเด็นสอบถาม โดยตนได้ทำตามขั้นตอนของกระบวนการร้องเรียนโดยผ่านสหภาพแรงงานแล้ว ดังนี้ ประเด็นแรก กรมศุลกากรจะดำเนินการปรับบริษัทฯ สำหรับกรณีบริษัทฯ สั่งซื้อสัตว์จากประเทศนิวซีแลนด์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมปศุสัตว์ และสั่งไวน์หรือเหล้าจากต่างประเทศโดยไม่ได้รับอนุญาตจากกรมสรรพสามิต โดยปรับเป็นเงิน 2 เท่า ของราคาสินค้าคิดเป็นเงินประมาณ 1,200 ล้านบาท รวมค่าปรับเป็นเงินเกือบ 3,000 ล้านบาท เป็นความจริงหรือไม่ ทั้งนี้ เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2553 โดยตนได้ติดตามเรื่องดังกล่าวมานาน แต่ได้รับชี้แจงจากฝ่ายกฎหมายเพียงว่า เรื่องดังกล่าวไม่มีการทุจริต นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม อธิบดีกรมศุลกากรได้เชิญรักษาการกรมการผู้อำนวยความสะดวกการค้าที่กรมศุลกากร ตนทราบว่ามีผู้ไปเข้าร่วมหารือทั้งสิ้น 8 ท่าน จึงขอสอบถามว่าผลการหารือมีข้อสรุปหรือทางออกอย่างไร ทั้งนี้ ตนไม่ได้ต้องการให้การบินไทยเสียค่าใช้จ่าย แต่ตนขอให้ชี้แจงเหตุผลที่กรมศุลกากรกล่าวหาบริษัทฯ เป็นคดี และขอให้ชี้แจงความคืบหน้าของคดี ประเด็นที่ 2 ในรายงานของคณะกรรมการธรรมาภิบาลและส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม ข้อที่ 4 การส่งเสริมกิจการเพื่อสังคม บริษัทฯ บริจาคเงินจำนวน 21 ล้านบาท ให้กับสมาคมส่งเสริมอาชีพคนพิการ ตนขอสอบถามว่าเป็นความจริงหรือไม่ ทั้งนี้ ตนเห็นว่าการช่วยสังคมเป็นสิ่งที่ดีและตนเห็นด้วย ที่ผ่านมากการบินไทยได้ช่วยเหลือสังคมมาตลอด อย่างไรก็ตาม ในสภาวะที่บริษัทฯ มีผลการดำเนินงานขาดทุน ตนเห็นว่า บริษัทฯ ควรให้ความช่วยเหลือเท่าที่พอสมควร ดังเช่นอดีตกรรมการผู้อำนวยความสะดวกใหญ่ของบริษัทฯ ท่านหนึ่ง เมื่อรัฐมนตรีกระทรวงการคมนาคมขอรับบริจาคสำหรับโครงการใหญ่โครงการหนึ่ง ทอท. และบริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด บริจาคเงินเป็นจำนวนหลักสิบล้าน แต่ท่านอดีตกรรมการผู้อำนวยความสะดวกใหญ่ของบริษัทฯ ในปีนั้น บริจาคเพียง 1 ล้านบาท เท่านั้น ประเด็นสุดท้าย เรื่องกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งได้มีการร้องเรียนไปยังประธานกรรมการบริษัทฯ แล้ว กรณีที่มีพนักงานการบินไทยลาออกประมาณ 500 คน โดยบริษัทฯ ได้ส่งเงินสมทบตามกฎหมาย แต่เมื่อพนักงานลาออกแล้ว ไม่ได้รับเงินจำนวนดังกล่าว ทั้งนี้ ตนเข้าใจว่าเป็นไปตามข้อบังคับของกองทุน อย่างไรก็ตาม ข้อบังคับของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของการบินไทยไม่เหมือนกับของรัฐวิสาหกิจอื่นซึ่งจะเก็บไว้จนกระทั่งพนักงานเกษียณ จึงจะจ่ายให้พนักงาน ตนทราบเรื่องนี้ดี เพราะตนเป็นประธานเร่งรัดหนี้สินของสหกรณ์ออมทรัพย์การบินไทยมาเป็นเวลา 3 ปี 6 เดือน พนักงานการบินไทยไม่ยอมลาออก อันจะเป็นผลให้เสียสิทธิในเงินสมทบ เพราะที่ผ่านมากเกือบ 10 ปี พนักงานแทบไม่มีโบนัสและเงินเดือนขึ้นน้อยมาก พนักงานที่ลาออกนั้นก็เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ของสหกรณ์ ตนทราบว่าคณะกรรมการ และผู้บริหารก็เป็นกรรมการของกองทุน จึงขอให้คณะกรรมการ และผู้บริหารรับไปพิจารณาว่านโยบายเงินสมทบของบริษัทฯ ควรจะเก็บไว้ให้พนักงานเมื่อเกษียณ สำหรับพนักงานที่ลาออกไปแล้วให้พิจารณาดำเนินการต่อไป

ประธาน กล่าวว่าจะตอบทุกคำถามที่มีผู้ซักถาม โดยจะตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับวาระนี้ก่อน สำหรับคำถามที่ไม่เกี่ยวข้องจะตอบชี้แจงในวาระที่ 10 ต่อไป

พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงฤกษ์ ผู้ถือหุ้น ซักถามและอภิปราย ดังนี้ ประเด็นแรก ในปีที่ผ่านมาตนได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อสงสัยที่ยังคงคลุมเครือเกี่ยวกับตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยความสะดวกใหญ่ ตนเห็นว่าประเด็นดังกล่าวสำคัญต่อการบินไทยเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านขวัญกำลังใจและความเชื่อมั่นต่อบริษัทฯ ซึ่งเป็นบริษัทมหาชนจำกัด และเป็นสัญลักษณ์ของธุรกิจในอนาคตของ

ประเทศไทย จึงขอให้ประธานชี้แจงให้ที่ประชุมและสังคมทราบ ประเด็นที่สอง ผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ตนเห็นว่าผู้ถือหุ้นหลายท่านอาจจะมีข้อมูลมากกว่าคณะกรรมการ เพราะกรรมการมีการหมุนเวียนเข้ามาตามวาระการดำรงตำแหน่ง ตนถือหุ้นการบินไทยมาตั้งแต่ขาย IPO ในราคา 60 บาท ทั้งนี้ ตนมองธุรกิจของการบินไทยในลักษณะของ MBO กล่าวคือ บริษัทฯ จะต้องมียุทธศาสตร์ชัดเจนว่ามุ่งหวังแต่ผลกำไรอย่างเดียวหรือไม่ สำหรับคนที่เรียนเศรษฐศาสตร์ย่อมเข้าใจว่ากิจการที่ให้บริการสาธารณะย่อมไม่มุ่งหวังกำไร เช่น รัชกาลที่ 5 ทรงสร้างสาธารณะประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นรถไฟ ไฟฟ้า และประปา ให้ประชาชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และยังทรงคำนึงถึงรายได้ที่จะใช้ประกอบกิจการสาธารณะดังกล่าว จึงได้พระราชทานที่ดินไว้ให้หาผลประโยชน์ตอบแทน ในสมัยรัชกาลที่ 5 ประเทศไทยอยู่ในระดับสากล และเป็นรัฐเจ้าของต่างประเทศ เมื่อเวลาผ่านไปประเทศไทยเริ่มมีความสามารถเรียนรู้การบินพาณิชย์ และได้ร่วมศึกษากับ SAS เพื่อเปิดสายการบินระหว่างประเทศ จนกระทั่งมีการนำหุ้นของการบินไทยเสนอขายต่อประชาชนทั่วไปและซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ มีประชาชนให้ความสนใจจำนวนมาก ตนได้ติดตามการดำเนินงานของการบินไทยในรอบ 10 ปีย้อนหลังพบว่าบริษัทฯ มีกำไร 4 ปี และอีก 5 ปี มีผลการดำเนินงานขาดทุนจนถึงรอบปีที่แล้วทราบว่าขาดทุนถึง 2,000 กว่าล้านบาท บริษัทฯ ขาดทุนต่อเนื่องและเข้าแผนฟื้นฟูตามระยะ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหาร เพราะไม่สามารถดำรงตำแหน่งต่อไปได้ ตนเห็นว่าบริษัทฯ ไม่เปิดรับฟังเหตุผล และไม่ปรับปรุง ในที่สุดบริษัทฯ ก็จะล้มละลาย เพราะขณะนี้ Debt to Equity เกิน 7 แล้ว พนักงานจำนวน 25,000 คน จะตกงาน ตนไม่ต้องการให้เกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ ตนทราบข่าวที่ไม่เป็นทางการว่ามีการคาดการณ์ผลการดำเนินงานปี 2561 บริษัทฯ จะมีกำไร 4,000 – 5,000 ล้านบาท ตนคาดหวังว่าบริษัทฯ จะมีการลงทุนในอนาคตหรือได้เริ่มลงทุนแล้ว เช่น ในวิสัยทัศน์รายงานกิจการของบริษัทฯ ประจำปี 2560 มีการกล่าวถึงโครงการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานคู่ตะเกาะว่าบริษัทฯ ได้ลงทุนและวางแผนที่ศูนย์กลาง (Hub) ของเอเชีย ตนมีข้อสอบถามว่าบริษัทฯ ใช้เงินลงทุนไปแล้วเท่าไร และจะต้องใช้อีกเท่าไร ตนเห็นว่าคณะกรรมการควรระวังและเชื่อข้อเสนอของผู้ถือหุ้น เพราะจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทฯ อย่างยิ่ง และบริษัทฯ ไม่จำเป็นต้องจ้างที่ปรึกษาจากต่างประเทศ เพราะผู้ถือหุ้นมีความรู้หลากหลายต่างกััน ดังนั้น บริษัทฯ จึงควรตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นหรือธุรกิจที่ไม่ก่อเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ สิ่งใดที่ก่อให้เกิดประโยชน์เป็นเรื่องที่บริษัทฯ จะต้องมาพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ ทั้งนี้ เป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจที่การบินไทยมุ่งสู่ความเป็นเลิศทั้งในธุรกิจทางอากาศและภาคพื้นดิน ครัวการบินของการบินไทยมีชื่อเสียงมาก และผลการดำเนินงานมีกำไรมาตลอด แต่บริษัทฯ กลับละเลย ไม่เคยมีแผนขยายธุรกิจในส่วนนี้ แต่ปัจจุบันปรากฏว่าอันดับของการบินไทยตกต่ำลง และสายการบินแอร์เอเชียขึ้นไปอยู่ในอันดับที่ดีกว่าแล้ว

ประธาน กล่าวว่าผู้ถือหุ้นได้ให้ข้อเสนอแนะที่ดี แต่ขอให้ผู้ถือหุ้นอภิปรายอย่างกระชับ เพื่อให้โอกาสผู้ถือหุ้นท่านอื่นได้อภิปรายด้วย ส่วนเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับวาระผู้ถือหุ้นสามารถซักถามเพิ่มเติมได้ในวาระที่ 10

นายธีรวัฒน์ วงศ์วานิช ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่าตนมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้ ประการแรก จากรายงานประจำปี ตนเห็นว่าบริษัทฯ มีพัฒนาการของการประกอบการดีขึ้นหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านรายได้ จำนวนเที่ยวบิน และจำนวนผู้โดยสาร ซึ่งแสดงว่าบริษัทฯ มีผลประกอบการที่ยังพอมีกำไรอยู่ แม้ว่าโดยรวมยังคงขาดทุนก็ตาม ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาสาเหตุแล้วจะพบว่าบริษัทฯ ขาดทุนเนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยน ตนจึงขอเสนอให้คณะกรรมการดูแลเรื่องการป้องกันความเสี่ยงให้ดีขึ้น และควบคุมค่าใช้จ่าย ซึ่งตนเห็นว่ายังเป็นจำนวนที่สูง และน่าจะควบคุมให้ลดลงได้ นอกจากนี้ ตนขอให้กำลังใจคณะกรรมการทุกท่านในการทำงานต่อไป

นางสาวสวาท ประมูลศิลป์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าตนมีข้อซักถามและเสนอแนะ ดังนี้ ประการแรก ขณะนี้ประเทศไทย โดยเฉพาะรัฐบาลและองค์กรต่างๆ มีการจัดประชุมนานาชาติบ่อยครั้ง การบินไทยเคยติดต่อหน่วยงานที่จัดการประชุมต่างๆ เพื่อเสนอบริการพิเศษให้กับผู้ที่มาเข้าร่วมการประชุมในประเทศไทยหรือไม่ ตัวอย่างเช่น สายการบินของประเทศสิงคโปร์หรือประเทศอินเดียจะมีบริการพิเศษให้ผู้ที่มาเข้าร่วมการประชุม ประการที่ 2 เกี่ยวกับครีวการบิน ปัจจุบันมีเคาน์เตอร์ขายเครื่องดื่มและขนมของการบินไทย ซึ่งตนเคยใช้บริการหลายที่ ตนเสนอให้บริษัทฯ ปรับปรุงบุคลากร เนื่องจากบริษัทฯ ไม่สามารถแข่งขันกับเซเว่นอีเลฟเว่นได้ เพราะการบริการของบุคลากรของบริษัทฯ ยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากพนักงานไม่มีมนุษยสัมพันธ์กับลูกค้า นอกจากนี้ที่ตั้งของเคาน์เตอร์ขายเครื่องดื่มและขนมของการบินไทยอยู่ในทำเลที่ไม่เหมาะสม อาทิ ที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เคาน์เตอร์ของการบินไทยตั้งอยู่ในบริเวณที่ไม่มีคนไม่พลุกพล่าน เดิมเคาน์เตอร์ของการบินไทยตั้งอยู่บริเวณโรงพยาบาลราชวิถี ส่งผลให้ขายดีมาก แต่ไม่ทราบสาเหตุจึงมีการย้ายที่ตั้ง ทำให้ขายไม่ดี ทั้งนี้ ตนทำงานกับภาคเอกชนบ่อยครั้ง จึงได้รับความเห็นว่าปัจจุบันอาหารและขนมของการบินไทยไม่อร่อยเหมือนของผู้ประกอบการรายอื่น หากการบินไทยสามารถขยายเคาน์เตอร์ได้มากขึ้น ครีวการบินไทยจะเป็นที่รู้จักมากขึ้น ตนจึงขอฝากให้บริษัทฯ ปรับปรุงคุณภาพต่อไป

นายสมชัย ชัยสิทธิ์วรกุล ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า จากการติดตามการดำเนินงานของการบินไทยพบว่าปัญหาหลักของการบินไทย คือ การบริหารความเสี่ยงค่อนข้างล้มเหลว โดย 3 ปีที่แล้ว บริษัทฯ ขาดทุนค่าน้ำมันเป็นเงินหลายพันล้านบาท รอบปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินจำนวนประมาณ 1,500 -1,600 ล้านบาท ตนจึงเห็นว่า ระบบบริหารความเสี่ยงที่บริษัทฯ ใช้อยู่ปัจจุบันไม่น่าจะมีประสิทธิภาพ ตนเสนอแนะให้บริษัทฯ ว่าจ้างผู้ที่มีความสามารถสูงในด้านการบริหารความเสี่ยงเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยสามารถหาได้จากกลุ่มผู้ซื้อขายอนุพันธ์ในตลาด TFEX ในประเทศไทย โดยบริษัทฯ อาจปรึกษากับนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ เพื่อหาผู้ที่ประสบความสำเร็จในการซื้อขายอนุพันธ์ในตลาด TFEX ก็ได้ ตนเชื่อว่าเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ จึงขอให้ประธานและคณะกรรมการพิจารณาในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ การบริหารงานโดยส่วนรวมตนเห็นว่าอยู่ในระดับพอใช้

นายดำรงค์ ไวยคณี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าตนได้พิจารณางบการเงินย้อนหลังแล้วพบว่าสาเหตุที่ทำให้การบินไทยขาดทุนเป็นเหตุเดิมๆ ที่ผู้ถือหุ้นหลายท่านได้อภิปรายอยู่เสมอ แต่ไม่ได้รับการแก้ไข ประการแรก คือ ราคาน้ำมัน เนื่องจากการบินไทยทำประกันความเสี่ยง (Hedging) ไว้ โดยให้เหตุผลว่าเป็นไปตามหลักสากล ตนขอเสนอแนะว่าบริษัทฯ ควรทำประกันความเสี่ยงเอง โดยตั้งงบประมาณสำหรับปีไว้ เช่น ตั้งงบประมาณ 100 เหรียญต่อบาร์เรล โดยอ้างอิงจากข้อมูลการใช้น้ำมันในแต่ละปีของบริษัทฯ หากบริษัทฯ ใช้ใช้น้ำมันน้อย เงินที่เหลือย่อมเป็นกำไรของบริษัทฯ แต่ปัจจุบัน บริษัทฯ เสียเงินให้กับนักเก็งกำไรต่างชาติ ตนเห็นว่าบริษัทฯ ควรเปลี่ยนแปลงการดำเนินการในเรื่องนี้ ประการที่สอง การขาดทุนจากการด้อยค่าของทรัพย์สิน เนื่องจากบริษัทฯ มีอากาศยานที่จอดทิ้งโดยไม่ใช้หาประโยชน์ ตนเห็นว่าแม้จะขายได้ราคาถูกก็ควรขาย และไม่ทราบเหตุผลว่าเหตุใดจึงไม่สามารถขายได้ ประการที่สาม การขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ตนเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าแปลกใจที่บริษัทฯ ซึ่งดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศและใช้เงินตราแลกเปลี่ยนต่างประเทศเป็นหลัก แต่กลับขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ตนจึงขอให้บริษัทฯ พิจารณาเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการด้านการบริหารความเสี่ยงอย่างละเอียดรอบคอบ ทั้งนี้ ตนเคยเข้าร่วมประชุมกับฝ่ายบริหาร และได้รับการชี้แจงว่าบริษัทฯ ใช้เงินสกุลเดียว โดยเอาบัญชีมารวมกัน ซึ่งตนเห็นว่าการใช้เงินสกุลเดียวมีความเสี่ยงสูง ประการที่สี่ คือ งบการเงินของการบินไทย และงบการเงินรวม ซึ่งรวมบริษัทย่อยเข้ามาด้วย ปรากฏว่าตั้งแต่ปี 2555 เป็นต้นมา การบินไทยมีกำไร แต่บริษัทย่อยมีผลการดำเนินงานขาดทุน ส่งผลให้บริษัทฯ ขาดทุน สาเหตุหลักมาจากไทยสมายล์ ซึ่งตนทราบมาว่าไทยสมายล์ขาดทุนสะสม

ประมาณ 8,000 กว่าล้านบาท และเป็นหนี้การบินไทย 6,000 กว่าล้านบาท การบินไทยถือหุ้นในไทยสมายล์ร้อยละ 100 และยังรับประกันรายได้ให้กับไทยสมายล์ร้อยละ 90 แต่ไทยสมายล์ก็ยังมีผลการดำเนินงานขาดทุน คณะกรรมการและผู้บริหารซึ่งบริหารเป็นเหตุให้ขาดทุนซ้ำซาก กลับไม่มีบทลงโทษใดๆ และยังไม่มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาในประเด็นดังกล่าวแต่อย่างใด

นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า บริษัทฯ ได้ชี้แจงต่อ ป.ป.ช. ต่อประเด็นที่ตนขอให้ ป.ป.ช. ตรวจสอบการจัดซื้อน้ำดื่มยี่ห้อออราเพื่อให้บริการบนเครื่องบินแทนการใช้น้ำดื่มของการบินไทย ว่าน้ำดื่มยี่ห้อออราปริมาณ 330 มิลลิลิตร ราคา 2.30 บาท ในขณะที่ขวดน้ำดื่มของการบินไทยปริมาณ 500 มิลลิลิตร หากบริษัทฯ ว่าจ้างออราผลิตจะเป็นราคาขวดละ 3.50 บาท เมื่อเทียบบัญญัติไตรยางศ์ขวดขนาด 330 มิลลิลิตร ราคา 2.30 บาท ขวดขนาด 500 มิลลิลิตร จึงราคาขวดละ 3.50 บาท แต่บริษัทฯ กลับทำเองในราคาขวดละ 4.70 บาท ทั้งนี้ ตนไม่ทราบว่ารราคา 4.70 บาทต่อขวดนี้รวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเครื่องมืออุปกรณ์ แล้วหรือไม่ หากบริษัทฯ ผลิตน้ำดื่มเองเป็นเวลา 1 ปี จำนวน 10 ล้านขวด บริษัทฯ จะเสียเงินหลายล้านบาท ตนเห็นว่าบริษัทฯ สามารถว่าจ้างออราผลิตโดยติดฉลากของการบินไทย เพื่อเป็นการโฆษณาบริษัทฯ ได้ ตนจึงขอให้ชี้แจงในประเด็นดังกล่าวต่อที่ประชุม

นายฮังไซ อัครวิสกุล ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า ในนามของชมรมผู้ถือหุ้นไทย ภายใต้สมาคมผู้ถือหุ้นไทย ตนรู้สึกสะเทือนใจเนื่องจากปัญหาซ้ำซากของการบินไทย ตนเห็นว่ารักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่มีหน้าที่แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แม้จะเป็นเพียงรักษาการก็ตาม สำหรับภาพสะท้อนที่ปรากฏในวันนี้ คณะกรรมการถูกชักถามในประเด็นการขาดทุนซ้ำซาก การทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน คณะกรรมการและผู้บริหารควรชี้แจงต่อผู้ถือหุ้นที่ตั้งคำถาม และไม่ละเลยปัญหาโดยไม่ตอบคำถามของผู้ถือหุ้น ตนและผู้ถือหุ้นการบินไทยมีความภาคภูมิใจในการบินไทยซึ่งเป็นสายการบินแห่งชาติ และคาดหวังที่จะเห็นการบินไทยโดดเด่นในด้านการขนส่งผู้โดยสารเพื่อการท่องเที่ยว และจะภูมิใจมากยิ่งขึ้น หากการบินไทยสามารถเป็นสายการบินอันดับ 1 ของโลก ตนเห็นว่าเราควรให้กำลังใจกันและกัน สำหรับคณะกรรมการบริหาร ตนหวังที่จะเห็นการแก้ปัญหา เรื่อง ความรักในองค์กร คณะกรรมการบริหารควรคำนึงถึงเงินเดือนที่ได้รับว่าเป็นภาระความรับผิดชอบที่ต้องใช้กำลังและความสามารถในการทำงาน ทั้งนี้ ตนเชื่อและมั่นใจว่าคณะกรรมการของการบินไทยมีความสามารถ สำหรับปัญหาเที่ยวบินล่าช้ากว่ากำหนด หรืออาหารรสชาติไม่อร่อยนั้นเป็นปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งสามารถแก้ไขได้ แต่ตนเห็นว่าปัญหาที่สำคัญ คือ บริษัทฯ จะเชื่อมสัมพันธ์กับนักลงทุนอย่างไรไม่ให้เกิดเหตุการณ์ประหลาดยาวนานถึง 20.00 น. โดยที่คณะกรรมการฟังปัญหาที่ผู้ถือหุ้นอธิบายแล้วไม่นำไปแก้ไขปรับปรุง ตนขอให้คณะกรรมการ คณะกรรมการบริหาร และสหภาพของการบินไทยช่วยกัน นำประเด็นปัญหาต่างๆ เข้าไปถกเถียงในที่ประชุมคณะกรรมการ สุดท้าย ตนคาดหวังว่าในปีถัดไปทุกคนจะได้เห็นภาพผู้ถือหุ้นกล่าวชื่นชมการบินไทย ไม่มีการกล่าวต่อว่าหรือทวงถามสัญญา ตนขอให้กำลังใจผู้บริหารทุกท่าน และพนักงานทุกคน สายการบินแห่งชาติเป็นสิ่งที่ทุกคนภูมิใจมาตลอด มีความภูมิใจเมื่อเดินทางด้วยการบินไทย และมีความสุขเมื่อได้สื่อสารกับพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินด้วยภาษาไทย ถึงแม้ราคาหุ้นจะไม่ขึ้นก็ตาม

นายพันธ์ยศ เชนหัตถ์คุณ ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า ตนได้รับฟังผู้ถือหุ้นอธิบายเรื่องต่างๆ ตนมีความเข้าใจและเห็นใจ แต่ด้วยสภาพอากาศในวันนี้ไม่เอื้ออำนวย ตนจึงขอให้ดำเนินการวาระการประชุมต่อไป หากผู้ถือหุ้นประสงค์สอบถามเพิ่มเติมขอให้อธิบายกันในภายหลัง ตนขอให้ผู้อธิบายทุกท่านรักษาเวลาด้วย

ประธาน กล่าวว่า ฝ่ายบริหารจะตอบปัญหาที่ผู้ถือหุ้นซักถามในประเด็นทั้งหมด ซึ่งได้แก่ประเด็นปัญหาดังต่อไปนี้ การติดต่อ Call Center เกี่ยวกับสินค้าที่กำหนด การบริหารงานขาดทุน การบริหารงานของบริษัทย่อย การจัดประชุมนานาชาติ ครีวการบิน การบริหารความเสี่ยงทั้งประเด็นอัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมัน และประเด็นการจัดซื้อน้ำมันเพื่อให้บริการบนเครื่องบิน สำหรับในวาระนี้จะตอบคำถามในประเด็นที่เกี่ยวกับผลประกอบการ และรายงานกิจการของบริษัทฯ ส่วนประเด็นอื่นๆ จะตอบชี้แจงในวาระที่ 10 สำหรับประเด็นเกี่ยวกับการติดต่อ Call Center ขอให้รักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุม

นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อว่า ในบางครั้งสายการบินอาจประสบเหตุจำเป็นที่ส่งผลให้เที่ยวบินล่าช้ากว่ากำหนด ทั้งนี้ Call Center ของบริษัทฯ มีมาตรการที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้โดยสารในเที่ยวบินที่ล่าช้ากว่ากำหนด Call Center ของบริษัทฯ จะติดต่อผู้โดยสารเพื่อแจ้งข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการเดินทาง โดยเฉพาะในประเทศไทยในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้พัฒนาบริการ Call Center โดยใช้บริษัทชั้นนำของประเทศ 2 บริษัท ได้แก่ บริษัท วันทูวัน คอนแทคส์ จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มสามารถ และบริษัท ทู จากการจัดอันดับในช่วง 2 - 3 ปีที่ผ่านมา การบินไทยได้คะแนนในส่วน Call Center ในระดับที่สูงมาก บริษัทฯ เชื่อว่าสามารถดูแลผู้โดยสารในเที่ยวบินที่ล่าช้ากว่ากำหนดส่วนใหญ่ได้ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้โดยสารบางท่านที่ไม่ได้ระบุข้อมูลการติดต่อเอาไว้ในเวลาที่ทำการสำรองที่นั่งหรือเวลาที่ออกบัตรโดยสาร ก็จะทำให้บริษัทฯ ไม่สามารถติดต่อผู้โดยสารท่านดังกล่าวได้

ประธาน ขอให้ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายปฏิบัติการบินเป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับปัญหาความล่าช้าของเที่ยวบิน

นาวาอากาศตรี สรเดช นามเรืองศรี ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงว่า บริษัทฯ ไม่ได้นิ่งนอนใจต่อปัญหาความล่าช้าของเที่ยวบิน ทั้งนี้ ในปัจจุบัน การจราจรทางอากาศในแต่ละท่าอากาศยานมีจำนวนมากขึ้น โดยเฉพาะที่ท่าอากาศยานในประเทศจีนมีการจราจรที่หนาแน่น โดยเฉพาะเที่ยวบินจากเชียงใหม่และกวางเจา ทั้งสองท่าอากาศยานมีปริมาณการจราจรหนาแน่นมาก เที่ยวบินของบริษัทฯ มีรายงานว่าเกิดความล่าช้า ซึ่งจากการตรวจสอบแล้วพบว่า นอกจากการบินไทยแล้ว สายการบินอื่นก็เกิดความล่าช้าเช่นกัน สาเหตุเนื่องมาจากปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ สาเหตุอีกประการที่ก่อให้เกิดความล่าช้าของเที่ยวบิน คือ การขัดข้องทางเทคนิคบางประการ ซึ่งเป็นเหตุสุดวิสัย ทั้งนี้ หากเครื่องบินมีความพร้อม นักบินทุกท่านและพนักงานทุกคนพร้อมที่จะปฏิบัติงานพาผู้โดยสารเดินทางให้ถึงที่หมายตามกำหนดการ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่เกิดเหตุสุดวิสัย ตนต้องขออภัยผู้ถือหุ้นและผู้โดยสารทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ และขอยืนยันว่าการบินไทยพร้อมที่จะเดินทางให้ได้ตามกำหนดเวลา อย่างไรก็ตาม ตนจะรับประเด็นปัญหาดังกล่าวไปศึกษาข้อมูลและดำเนินการแก้ไขต่อไป

ประธาน ขอให้รักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับการประชุมนานาชาติ และขอให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่หน่วยธุรกิจบริการการบิน และรักษาการรองกรรมการผู้จัดการฝ่ายบริการลูกค้าภาคพื้นเป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับครีวการบิน

นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์ ฝ่ายบริหาร ชี้แจงว่า บริษัท มีการจัดงานระดับนานาชาติเป็นประจำทั้งในประเทศและต่างประเทศ ตลาดของการบินไทยร้อยละ 70 อยู่ในต่างประเทศ ตัวอย่างงานในต่างประเทศ เช่น งาน ITB Berlin จัดขึ้นที่ประเทศเยอรมันในเดือนที่ผ่านมา ถือเป็น Travel Fair ขนาดใหญ่ระดับโลกในด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะภาคพื้นยุโรป การบินไทยและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ไปจัดซุ้มในงานเพื่อประชาสัมพันธ์บริษัท และการท่องเที่ยวในประเทศไทย งาน World Travel Mart จัดขึ้นที่ประเทศอังกฤษในช่วงต้นปี การบินไทยและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ไปจัดซุ้มขนาดใหญ่ในงาน เพื่อส่งเสริมและดึงดูดนักท่องเที่ยว นอกจากภาคพื้นยุโรปซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่แล้ว บริษัท ยังมีการจัดแสดงซุ้มท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียอีกด้วย โดยตลาดที่สำคัญของบริษัท คือ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลี และประเทศจีน บริษัท ได้ร่วมออกงานประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ สำหรับงานในประเทศ ส่วนใหญ่การบินไทยร่วมจัดกับ Thailand Convention and Exhibition Bureau (TCEB) ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญที่ดำเนินการจัด Meetings, Incentive Travel, Conventions and Exhibitions (MICE) และการประชุมขนาดใหญ่ในประเทศไทย นอกจากนี้ การบินไทยยังร่วมจัดกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอีกด้วย ทั้งนี้ ในเดือนมิถุนายนจะมีการจัดงาน International Congress of Asian Society of Toxicology ครั้งที่ 8 เป็นงานด้านวิทยาศาสตร์ จะจัดขึ้นที่พญาซึ่งใกล้กับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ การบินไทยจึงถือเป็นสายการบินหลักในการจัดงาน นอกจากนี้ ในเดือนพฤศจิกายนจะมีการจัดงาน 15th International Symposium on Veterinary Epidemiology and Economics โดยถือเป็นอีกงานหนึ่งที่มีการบินไทยได้เข้าร่วมเป็นผู้สนับสนุน (Sponsor) สำหรับด้านการจัดการท่องเที่ยวและงานด้านวิทยาศาสตร์

นางภัทรา เรืองสิริเดโช ฝ่ายบริหาร ชี้แจงว่า ประเด็นเกี่ยวกับสถานที่ตั้งเคาน์เตอร์จำหน่ายสินค้าครุภัณฑ์ ที่ตั้งเคาน์เตอร์บริเวณโรงพยาบาลราชวิถี และบริเวณโรงพยาบาลวชิราวุธ เป็นทำเลที่ตั้งที่ขายดีมาก บริษัท มีความต้องการใช้พื้นที่ดังกล่าว แต่บริษัท ไม่ได้รับการต่อสัญญาเช่าพื้นที่ สำหรับประเด็นคุณภาพอาหาร ด้านการปรับปรุงด้านวัตถุดิบ บริษัท มีกระบวนการประเมินคุณภาพ การจัดสรรและคัดสรรวัตถุดิบต่างๆ ด้านการปรุงอาหาร บริษัท มีสูตรการผลิต การควบคุม การชั่งตวงวัดส่วนประกอบให้เป็นไปตามสูตรที่กำหนด โดยควบคุมทั้งระยะเวลา และอุณหภูมิในการประกอบอาหารทุกขั้นตอนให้เป็นไปตามมาตรฐานระบบ HACCP ซึ่งเป็นระบบมาตรฐานสากล นอกจากนี้ ครีวการบินของบริษัท มีพ่อครัว (Chef) ที่ชำนาญการด้านการผลิตอาหารต้นตำรับของแต่ละประเทศ ได้แก่ อินเดีย ญี่ปุ่น จีน ไทย และยุโรป รวมไปถึงขนมหวาน และขนมอบต่างๆ ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐาน นอกจากนี้ ยังมีอาหารฮาลาล ซึ่งได้รับการตรวจสอบและเป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้ บริษัท ได้พัฒนาระบบอาหารต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาด้านอาหารไทยอยู่เสมอ อาหารสำหรับที่ให้บริการบนเครื่องบินทั้งในชั้นหนึ่ง (First Class) และชั้นธุรกิจ (Business Class) ของบริษัท ได้รับความนิยมจากผู้โดยสารเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ในเที่ยวบินขากลับจากปารีสมายังกรุงเทพมหานคร บริษัท ได้จัดให้มีพ่อครัว และ Michelin Star Chef ให้บริการบนเครื่องบิน การบินไทยไม่ได้หยุดปรับปรุงการบริการด้านอาหาร ทั้งนี้ บริษัท ขออภัยทุกข้อเสนอนี้จากผู้โดยสารและผู้ถือหุ้น

ประธาน ขอให้กรรมการผู้อำนวยความสะดวกใหญ่สายการเงินและการบัญชีเป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับเรื่องการขาดทุนต่อเนื่อง และเรื่องการบริหารความเสี่ยงของราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยน

นายณรงค์ชัย ว่องธนวิโมกษ์ ฝ่ายบริหาร ชี้แจงว่า ประเด็นแรก เรื่องการบริหารความเสี่ยงของอัตราแลกเปลี่ยน การบินไทยไม่ได้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงินเพียงสกุลเดียว เดิมการบินไทยใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ สกุนเงินยูโร และสกุนเงินเยน ทั้งนี้ เมื่อ

2 ปีที่ผ่านมา บริษัทฯ มีการปรับโครงสร้างเงินกู้ โดยบริษัทฯ จะไม่กู้เงินเป็นดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากบริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายที่เป็นเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐจำนวนมาก คือ ค่าน้ำมัน ซึ่งทำให้บริษัทฯ ไม่มีเงินดอลลาร์สหรัฐสำหรับชำระคืนเงินกู้ ดังนั้น บริษัทฯ จึงเริ่มเปลี่ยนสกุลเงินที่กู้จากดอลลาร์สหรัฐเป็นฟรังก์สวิสตั้งแต่ช่วงปลายปี 2559 ต่อเนื่องมาจนถึงปี 2560 บริษัทฯ จึงมีการใช้เงินสกุลฟรังก์สวิสเพิ่มขึ้นอีกสกุลหนึ่ง สำหรับสาเหตุของการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนนั้น บริษัทฯ ใช้นโยบายสกุลเงินแบบสมดุล กล่าวคือ หากบริษัทฯ มีรายรับเป็นเงินสกุลใด บริษัทฯ ก็จะชำระคืนเงินกู้ด้วยเงินสกุลนั้นๆ โดยไม่แปลงเป็นเงินสกุลอื่น เช่น กรณีที่บริษัทฯ มีรายรับเป็นเงินบาท บริษัทฯ ก็จะกู้เงินบาท เพื่อจะได้ชำระคืนเงินกู้ด้วยเงินบาท โดยไม่ต้องมีการแปลงสกุลเงิน หรือกรณีที่บริษัทฯ มีรายรับเป็นเงินสกุลยูโร บริษัทฯ ก็จะกู้เงินสกุลยูโร และนำเงินสกุลยูโรชำระคืนเงินกู้ที่เป็นเงินสกุลยูโร เพราะฉะนั้น บริษัทฯ ก็จะไม่มีการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ บริษัทฯ ไม่ได้กู้เงินระยะสั้นเพียงระยะเวลา 1 เดือน หรือ 1 ไตรมาส บริษัทฯ กู้เงินระยะยาวโดยเฉลี่ยประมาณ 7 ปี ในเวลาที่บริษัทฯ ปิดบัญชีในแต่ละปีจะต้องมีการตีมูลค่าเงินสกุลอื่นเทียบกับเงินบาทเพื่อให้เห็นว่ามีการชำระหนี้หรือขาดทุนในแต่ละงวดบัญชี ทั้งนี้ ผลกำไรหรือขาดทุนดังกล่าวเป็นผลกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่มีการรับรู้จริง เมื่อบริษัทฯ รับเงินยูโรเข้ามา บริษัทฯ ก็จะชำระคืนเงินกู้ด้วยเงินยูโร เป็นการชำระเงินกู้ด้วยสกุลเงินเดียวกัน กรณีดังกล่าวเป็นข้อแตกต่างจากหลายบริษัทในประเทศที่เคยล้มละลายหรือปิดกิจการไป เนื่องจากมีรายรับเป็นเงินบาท แต่กู้เงินเป็นดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งทำให้ต้องมีการแปลงสกุลเงิน ทั้งนี้ บริษัทฯ อยู่ในระหว่างการนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่ที่เรียกว่า IFRS 9 มาใช้ โดยจะมีการทำ Hedge Accounting ซึ่งจะส่งผลให้ผลกระทบจากอัตราแลกเปลี่ยนในแต่ละงวดบัญชีลดลง ทั้งนี้ มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่จะเริ่มใช้ในปี 2562

สำหรับประเด็นเรื่องการบริหารความเสี่ยงของราคาน้ำมันนั้น ในปี 2560 บริษัทฯ ไม่มีการสูญเสียจากการทำประกันความเสี่ยง (Hedging) ทั้งนี้ ในปี 2559 และ 2558 มีการสูญเสียจากการทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน (Hedging) สูงมาก เนื่องจากบริษัทฯ มีการทำ Collar ไว้ในระดับสูง และราคาน้ำมันปรับลดลงอย่างมาก สำหรับปี 2560 บริษัทฯ ทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันไว้ที่ 43 – 58 ดอลลาร์สหรัฐ โดยการขาดทุนจะเกิดขึ้นในกรณีที่ราคาน้ำมันลดลงต่ำกว่า 43 ดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ปีที่ผ่านมาราคาน้ำมันไม่เคยลดลงจนต่ำกว่า 43 ดอลลาร์สหรัฐ ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่ขาดทุนจากการทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมัน ทั้งนี้ การทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันไม่ใช่การเก็งกำไร หรือเป็นการคาดหวังกำไร หรือป้องกันการขาดทุน แต่เป็นการทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันเพื่อไม่ให้ผันผวนจนกระทั่งกระทบต่อบริษัทฯ จนไม่สามารถทำธุรกรรมได้อย่างต่อเนื่อง ลักษณะเหมือนกันกับการซื้อประกันภัยรถยนต์ ซึ่งจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันรถยนต์ทุกปี แม้ไม่ได้มีอุบัติเหตุใดๆ เกิดขึ้นกับรถยนต์ก็ตาม ดังนั้น การทำประกันความเสี่ยงราคาน้ำมันขึ้นอยู่กับมุมมองและสภาพ ซึ่งไม่มีใครสามารถจะคาดการณ์ในอนาคตได้ ในปี 2560 บริษัทฯ ซื้อน้ำมันในราคาที่สูงใกล้เคียงกับราคาตลาดมาก โดยซื้อในราคาเฉลี่ยประมาณ 54 ดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ค่าเฉลี่ยมาตรฐานอยู่ที่ประมาณเกือบ 55 ดอลลาร์สหรัฐ จึงถือว่าที่โรงงานที่รับผิดชอบสามารถทำงานได้ในระดับดีมาก บริษัทฯ ได้มีการบริหารจัดการราคาน้ำมันและไม่มีการขาดทุนจากราคาน้ำมันแต่อย่างใด

ประธาน ขอให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายบริหารงานกฎหมายและบริหารทั่วไปเป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับกรณีการจัดเก็บภาษีของกรมศุลกากร

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า สินค้าทุกประเภทที่นำเข้ามาผลิตอาหารนั้น ฝ่ายครัวการบินได้รับอนุญาตจากหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ กรมปศุสัตว์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และ

เจ้าหน้าที่ศุลกากรก็ได้อนุญาตให้บริษัทฯ นำสินค้าเข้ามาในราชอาณาจักร ทั้งนี้ เนื่องด้วยเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านระยะเวลามานานพอสมควร บริษัทฯ จึงตรวจพบใบอนุญาตที่เกี่ยวข้องเพียงบางส่วน อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ ได้รวบรวมพยานหลักฐานและชี้แจงต่อกรมศุลกากรทราบแล้ว นอกจากนี้ สืบเนื่องจากหนังสือของกรมศุลกากร ที่ กค 0503(4)/621 ลงวันที่ 28 สิงหาคม 2560 รายละเอียดปรากฏตามรายงานประจำปี 2560 ของบริษัทฯ หน้า 201 กรมศุลกากรได้ขอให้บริษัทฯ ชี้แจงข้อเท็จจริงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความครบถ้วนของใบอนุญาตนำเข้าอาหารมาในราชอาณาจักรสำหรับสินค้าที่ควบคุมการนำเข้า โดยเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรได้ประเมินค่าภาษีอากรที่ขาดตามใบขนส่งสินค้าขาเข้าในเบื้องต้นจำนวน 252 ฉบับ ประกอบด้วยมูลค่าราคาของอาหารขาเข้า ภาษีสรรพสามิต ภาษีเพื่อมหาดไทย และภาษีมูลค่าเพิ่ม ในกรณีนี้ รัชการกรรรมการผู้อำนวยการใหญ่และคณะผู้บริหารของบริษัทฯ ได้เข้าพบเจ้าหน้าที่กรมศุลกากร และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบประเด็นและเอกสารหลักฐานที่กรมศุลกากรขอให้บริษัทฯ แสดง บริษัทฯ ได้รวบรวมเอกสารหลักฐานและนำเสนอชี้แจงให้แก่กรมศุลกากรเป็นลำดับ

ประธาน ขอให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายบริหารงานกฎหมายและบริหารทั่วไปเป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับกรณีที่นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ได้ขอให้ ป.ป.ช. ตรวจสอบการจัดซื้อน้ำดื่มเพื่อให้บริการบนเครื่องบินของบริษัทฯ

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ป.ป.ช. ได้แจ้งให้บริษัทฯ และผู้รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องชี้แจงข้อเท็จจริง รายละเอียด และแสดงหลักฐานทั้งหมด โดย ป.ป.ช. ได้มีหนังสือตอบกลับยืนยันแล้วว่า การดำเนินการจัดซื้อน้ำดื่มเพื่อให้บริการบนเครื่องบินของบริษัทฯ ไม่ปรากฏพฤติการณ์แห่งการกระทำที่เข้าข่ายทุจริตที่ชัดเจนเพียงพอ จึงได้ยุติการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ บริษัทฯ ให้บริการเส้นทางบินทั้งเที่ยวบินขาเข้าและขาออกจากราชอาณาจักรสำหรับเที่ยวบินขาออก บริษัทฯ ให้บริการน้ำดื่มประเภทน้ำกรองด้วยระบบรีเวอร์สออสโมซิส (RO) ในขณะที่สำหรับเที่ยวบินขาเข้า บริษัทฯ มีความจำเป็นต้องซื้อน้ำแร่จากต่างประเทศเพื่อให้บริการแก่ผู้โดยสาร เนื่องจากครัวการบินในต่างประเทศบางแห่งให้บริการเฉพาะน้ำแร่เท่านั้น จึงทำให้ประเภทของน้ำที่ให้บริการสำหรับเที่ยวบินขาออกและขาเข้ามีความแตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้การให้บริการของเที่ยวบินทั้งสองประเภทเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพื่อให้ผู้โดยสารเกิดความพึงพอใจ บริษัทฯ จึงได้ให้บริการน้ำดื่มบนเครื่องบินสำหรับเที่ยวบินขาออกให้เป็นประเภทเดียวกันกับเที่ยวบินขาเข้า ทั้งนี้ ปริมาณบรรจุภัณฑ์ของขวดน้ำแร่ที่ผู้ถือหุ้นสอบถามนั้น เป็นขวดน้ำแร่ขนาดความจุ 330 มิลลิลิตร ซึ่งมีต้นทุนอยู่ที่ราคา 2.30 บาทต่อขวด ซึ่งมีราคาถูก จึงแสดงให้เห็นว่าการให้บริการน้ำดื่มของบริษัทฯ ในปัจจุบันมีคุณภาพในการบริการ และประหยัดต้นทุน และได้ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้บริการอาหารและเครื่องดื่มแก่ผู้โดยสารบนเครื่องบินว่า บริษัทฯ ดำเนินการจัดซื้ออาหารและผลิตภัณฑ์ที่ให้บริการผู้โดยสารบนเครื่องบินเองโดยตรง โดยที่เจ้าของอาหารและผลิตภัณฑ์ดังกล่าวจะได้รับการรับรองว่าเป็นสินค้าที่ให้บริการบนเครื่องบินของการบินไทย ซึ่งเป็นผลดีต่อเจ้าของสินค้าเอง การบินไทยจึงสามารถซื้อได้ในราคาถูก

นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ผู้ถือหุ้น สอบถามเพิ่มเติมว่า ตามที่ฝ่ายบริหารฯ ได้ชี้แจงนั้น แสดงให้เห็นว่าราคาน้ำแร่ที่ให้บริการบนเครื่องบินในปัจจุบันมีราคาถูกกว่าน้ำดื่มยี่ห้ออื่นที่บริษัทฯ ผลิตเอง ตนจึงขอสอบถามว่าเหตุใดบริษัทฯ จึงไม่ยกเลิกการผลิตน้ำดื่มยี่ห้ออื่นที่ผลิตเอง และใช้น้ำแร่ซึ่งมีราคาถูกกว่าในการให้บริการแทน

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก ฝ่ายบริหารฯ ตอบข้อซักถามของนายอุทิศ เหมวัตถกิจ ว่าบริษัทฯ ใช้น้ำดื่มยี่ห้อเอื้องหลวงสำหรับการให้บริการในส่วนอื่นๆ ของบริษัทฯ ด้วย

ประธาน ขอให้กรรมการผู้อำนวยการใหญ่อำนวยการใหญ่สายกลยุทธ์องค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน และรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเกี่ยวกับการบริหารงานของบริษัทย่อยของบริษัทฯ

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว ฝ่ายบริหารฯ กล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ทุกท่านที่มาร่วมประชุม อันเป็นการแสดงถึงความห่วงใยที่มีต่อบริษัทฯ และกล่าวว่าฝ่ายบริหารยินดีมอบคำแนะนำของผู้ถือหุ้น เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการบริหารงานของบริษัทฯ พร้อมกับชี้แจงว่าในปีที่ผ่านมาฝ่ายบริหารได้ดำเนินการหลายประการเพื่อปรับปรุงแก้ไขการบริหารงาน ทั้งนี้ คณะกรรมการ และผู้บริหารทุกคนรักองค์กร ได้ทุ่มเทบริหารงาน และมุ่งมั่นที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบริษัทฯ

สำหรับความจำเป็นของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด และบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ในฐานะบริษัทย่อยของบริษัทฯ นั้น บริษัทฯ จำเป็นต้องมีบริษัทย่อยเพื่อเสริมศักยภาพของบริษัทฯ ซึ่งเป็นรูปแบบการลงทุนปกติของผู้ประกอบการธุรกิจสายการบินทั่วไป ทั้งนี้ เพื่อลดต้นทุนให้สามารถแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นได้ โดยให้สายการบินของบริษัทย่อยให้บริการในเส้นทางบินในบางเส้นทางที่บริษัทฯ ขาดทุน เพื่อประหยัดต้นทุนของบริษัทฯ และเพื่อไม่ให้บริษัทฯ มีผลการดำเนินงานขาดทุนมากขึ้น นอกจากนี้ การให้บริการของบริษัทย่อยยังเป็นการเสริมเครือข่าย (Network) การบินของบริษัทฯ ให้มีเส้นทางการบินที่ครอบคลุมมากขึ้น เพื่อให้บริษัทฯ เป็นที่รู้จักมากขึ้น ทั้งนี้ สำหรับบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ฝ่ายบริหารได้ศึกษาแนวทางการดำเนินงานที่ยังเป็นจุดอ่อน และได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขหลายประการ อาทิ การตัดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นโดยการย้ายสำนักงานใหญ่ของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด มาอยู่ที่สำนักงานใหญ่ของบริษัทฯ และการควบคุมค่าใช้จ่ายโดยลดค่าใช้จ่ายที่เห็นว่าสูงเกินไป ส่งผลให้ผลการดำเนินงานของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด มีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยปี 2560 ขาดทุนลดลงร้อยละ 25 เมื่อเทียบกับปี 2559 สำหรับบริษัท สายการบินนกแอร์ จำกัด (มหาชน) ขณะนี้เริ่มมีผลการดำเนินงานเป็นกำไร ผลการดำเนินงานของบริษัทย่อยมีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้นเป็นผลมาจากการร่วมมือร่วมใจของกลุ่มไทยกรุ๊ป ทั้งนี้ ขอให้กรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการพาณิชย์เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเพิ่มเติมเกี่ยวกับแผนการตลาดของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด

นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าบริษัทฯ ได้ให้ความสำคัญต่อประเด็นปัญหาผลการดำเนินงานขาดทุนของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ในปีที่ผ่านมา มีการดำเนินการหลายมาตรการเพื่อปรับปรุงการบริหารงาน อาทิ การวางแผนการบินร่วมกันระหว่างบริษัทฯ และบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด โดยบริษัทฯ ได้ส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารตารางบินเพื่อร่วมวางแผนกับบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายการบินร่วมกัน การลดต้นทุนด้วยการใช้ทรัพยากรต่างๆ ร่วมกัน (Resource Sharing) โดยการย้ายมาใช้สำนักงานใหญ่ร่วมกันในช่วงต้นปี การเชื่อมต่อ Platform สำหรับสำรองบัตรโดยสาร โดยบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ได้ยกเลิกการใช้ระบบ Navitaire ซึ่งเป็นระบบจำหน่ายบัตรโดยสารแบบ Point to Point และเปลี่ยนมาใช้ระบบการจัดจำหน่ายทั่วโลก (Global Distribution System – GDS) ของ Amadeus แทนเรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้ มาตรการที่ได้ดำเนินการมาระยะหนึ่งแล้ว คือ การปรับปรุงการใช้ประโยชน์อากาศยาน (Aircraft Utilization) เนื่องจากบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด มีลักษณะเป็นอากาศยานลำตัวแคบ (Narrow-body Aircraft) จึงมีความจำเป็นต้องจัดสรรการ

ใช้ประโยชน์อากาศยานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อลดต้นทุน โดยที่ผ่านมาได้มีการปรับ Aircraft Utilization เป็น 8 ชั่วโมง โดยมีเป้าหมายที่จะปรับเพิ่มขึ้นเป็น 10 ชั่วโมงต่อไป ทั้งนี้ ผลปรากฏว่าผลการดำเนินงานของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด มีผลขาดทุนลดลง และมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

ประธาน กล่าวว่า ที่ประชุมได้ใช้เวลาในวาระนี้มาพอสมควร หากผู้ถือหุ้นท่านใดมีข้อซักถามเพิ่มเติมสามารถสอบถามได้ในวาระที่ 10

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น สอบถามเพิ่มเติมในประเด็นเรื่องการจัดเก็บภาษีศุลกากรว่า กรมศุลกากรได้มีการดำเนินคดีต่อบริษัทฯ ในเรื่องดังกล่าวหรือไม่

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก ฝ่ายบริหารฯ ตอบข้อซักถามของนายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ว่าขณะนี้กรมศุลกากรยังไม่ได้มีการดำเนินคดีกับบริษัทฯ ในเรื่องดังกล่าว

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนได้รับทราบมาว่าพนักงานของบริษัทฯ ไม่ว่าจะพนักงานประจำ หรือพนักงานชั่วคราว (Oursource) ก็สามารถเข้าถึงและบริโภคน้ำแร่ที่บริษัทฯ จัดซื้อไว้สำหรับให้บริการผู้โดยสารบนเครื่องบินได้ ตนจึงขอให้บริษัทฯ พิจารณาถึงความเหมาะสม และปริมาณการจัดซื้อน้ำแร่ว่ามากเกินไปจนความจำเป็นหรือไม่

ประธาน กล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นสำหรับข้อเสนอแนะ

หลังจากประธานได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม และไม่มีผู้ถือหุ้นมีข้อสงสัยหรือสอบถามเพิ่มเติม ประธานจึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับทราบรายงานกิจการประจำปี 2560

ที่ประชุมฯ รับทราบรายงานกิจการประจำปี 2560 ตามรายละเอียดในรายงานประจำปี 2560 ซึ่งได้ส่งให้ผู้ถือหุ้นพร้อมหนังสือเชิญประชุมในครั้งแล้ว

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องพิจารณาอนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2560

ประธาน มอบหมายให้ นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายการเงินและการบัญชี เป็นผู้รายงานในวาระนี้

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงดังต่อไปนี้

ในปี 2560 บริษัทฯ มีรายได้รวมจำนวน 191,946 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 11,389 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.3 โดยเพิ่มขึ้นทั้งจากรายได้ค่าโดยสาร ค่าระวางขนส่งและไปรษณีย์ภัณฑ์ และรายได้จากหน่วยธุรกิจ บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายรวมจำนวน 184,543 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 13,192 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.7 ซึ่งเป็นผลมาจากค่าน้ำมันอากาศยานที่เพิ่มขึ้น 4,879 ล้านบาท เนื่องจากราคาน้ำมันเฉลี่ยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 24.2 และปริมาณการใช้น้ำมันที่เพิ่มขึ้นตามการผลิต อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเงินบาทแข็งค่า

เมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐ และบริษัทฯ มีการบริหารความเสี่ยงราคาน้ำมันที่มีประสิทธิภาพและคล่องตัว จึงทำให้ค่าใช้จ่ายน้ำมันของบริษัทฯ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 10.8 บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานอื่นๆ เพิ่มขึ้น 8,313 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.6 โดยมีสาเหตุหลักมาจากปริมาณการผลิตและการขนส่ง ตลอดจนค่าซ่อมแซมและซ่อมบำรุงอากาศยานที่เพิ่มขึ้น

บริษัทฯ มีต้นทุนทางการเงินจำนวน 4,574 ล้านบาท ลดลง 588 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 11.5 ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบริหารเงินสดและการปรับโครงสร้างทางการเงินอย่างต่อเนื่อง โดยในปีนี้ บริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายที่จ่ายครั้งเดียว เช่น ประมาณการค่าซ่อมแซมเพื่อเตรียมสภาพเครื่องบินเข้าดำเนินงานก่อนการส่งมอบคืน จำนวน 550 ล้านบาท ผลขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในเงินลงทุน จำนวน 429 ล้านบาท จากการลดสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัท สายการบิน นกแอร์ จำกัด (มหาชน) ผลขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์และเครื่องบิน จำนวน 3,191 ล้านบาท ผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ จำนวน 1,581 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการขาดทุนจากการตีมูลค่าทางบัญชี

บริษัทฯ มีผลขาดทุนสุทธิส่วนที่เป็นของบริษัทฯ ใหญ่ จำนวน 2,107 ล้านบาท คิดเป็นขาดทุนต่อหุ้น 0.97 บาท เปรียบเทียบกับปี 2559 ซึ่งมีกำไร 15 ล้านบาท หรือ 0.01 บาทต่อหุ้น

บริษัทฯ มีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 280,775 ล้านบาท ลดลง 2,349 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.8 โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ลดลง 6,788 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.5 เนื่องจากการคิดค่าเสื่อมราคา แม้ว่าจะมีการรับมอบเครื่องบินใหม่แบบ A350-900XWB ภายใต้สัญญาเช่าทางการเงิน จำนวน 2 ลำ สินทรัพย์รอการขายลดลง 3,495 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.4 โดยมีสาเหตุหลักมาจากการด้อยค่าของเครื่องบินที่รอการขาย เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เพิ่มขึ้น 1,840 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 13.7 และสินทรัพย์อื่นๆ เพิ่มขึ้นรวม 6,094 ล้านบาท จากลูกหนี้การค้า สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น เงินประกันการบำรุงรักษาเครื่องบินตามสัญญาเช่า (Maintenance Reserve) และค่าตกแต่งเครื่องบินเข้าดำเนินงานรอการตัดบัญชีที่เพิ่มขึ้น

บริษัทฯ มีหนี้สินรวมจำนวน 248,762 ล้านบาท ลดลง 774 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.3 โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากหนี้สินระยะยาวที่ลดลง 7,886 ล้านบาท จากการจ่ายชำระคืนเงินกู้ ในขณะที่รายรับด้านขนส่งที่ยังไม่ถือเป็นรายได้เพิ่มขึ้นตามยอดขายบัตรโดยสารที่เพิ่มขึ้น และหนี้สินไม่หมุนเวียนอื่นๆ เพิ่มขึ้นจากการประมาณการค่าซ่อมแซม เครื่องบินตามสัญญาเช่าดำเนินงาน สำหรับส่วนของผู้ถือหุ้น มีจำนวน 32,013 ล้านบาท ลดลง 1,575 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.7

ประธาน ได้สอบถามที่ประชุมฯ ว่ามีผู้ถือหุ้นท่านใดมีข้อสงสัยหรือประสงค์จะสอบถามเพิ่มเติมหรือไม่

พันตำรวจเอก เสริมเกียรติ บำรุงพุกษ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า การพิจารณาอนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ เป็นเรื่องทางเทคนิคที่มีความสำคัญเนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่นักลงทุนให้ความสำคัญ ตนขอขอบคุณฝ่ายเลขานุการที่ได้จัดส่งเอกสารให้พิจารณาล่วงหน้า อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญมีอยู่ 3 ส่วน คือ ผลกำไรขาดทุนสุทธิ ซึ่งชี้ถึงผลกำไรขาดทุนต่อหุ้นของบริษัทฯ แต่สิ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญคือปัจจัยขับเคลื่อนการดำเนินการ (Operation Driver) และปัจจัยขับเคลื่อนทางการเงิน (Financial Driver) ซึ่งผู้บริหารที่ดีต้องสามารถระบุปัจจัยดังกล่าวได้ ที่เห็นได้ชัดคือการบริหารความเสี่ยงจากราคาน้ำมันและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งตนได้ตั้งข้อสังเกตในการประชุมผู้ถือหุ้นหลายครั้งว่ามีสกุลเงินต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของบริษัทฯ เพียง 3 สกุลเงิน คือ ดอลลาร์สหรัฐ ยูโร และเยนญี่ปุ่น แม้บริษัทฯ จะชี้แจงว่ามีการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนแบบธรรมชาติ (Natural Hedge) โดยการหักกลบรายรับและรายจ่ายจากสกุลเงินต่างๆ แต่จากผลการดำเนินงานของ

บริษัท ที่ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเป็นจำนวนมากก็แสดงให้เห็นว่าการบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีดังกล่าวไม่ได้ผล แม้บริษัท จะไม่สามารถแก้ไขผลขาดทุนที่เกิดขึ้นแล้ว (Realized Loss) ได้ แต่สำหรับผลขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง (Unrealized Loss) นั้น บริษัท สามารถแก้ไขโดยการกลบรายการทางบัญชีได้ เช่นเดียวกับรายการค่าเสื่อมราคาของ เครื่องบินที่ควรมีวิธีคำนวณค่าเสื่อมราคาที่แตกต่างกันระหว่างเครื่องบินที่ใช้งานกับเครื่องบินที่ไม่ได้ใช้งาน เนื่องจากเครื่องบินที่ไม่ได้ใช้งานควรมีอัตราค่าเสื่อมราคาที่ต่ำกว่า การจำหน่ายเครื่องบินที่ไม่ได้ใช้งานไปก็ทำให้บริษัท เสียโอกาสที่จะนำค่าเสื่อมราคามาใช้ประโยชน์ นอกจากนี้ เมื่อมีการซื้อเครื่องบินใหม่บริษัท ควรนำเครื่องบินเก่าไปแลกเปลี่ยนเพื่อลดราคาเครื่องบินใหม่ลง ประการที่สำคัญที่สุดคือ เมื่อบริษัท ดำเนินการตามแผนฟื้นฟูกิจการแล้วเสร็จ บริษัท ยังคงประสบภาวะขาดทุนอยู่ แม้ว่าในปี 2561 บริษัท อาจมีกำไรจากการดำเนินงานในไตรมาสที่ 1 สูงถึง 5,000 ล้านบาท และจะมีรายได้เพิ่มเติมจากการให้บริการศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานอุตะเกา ซึ่งบริษัท ยังไม่ได้ชี้แจงว่าใช้เงินลงทุนไปเป็นจำนวนเท่าใด แต่วิธีการแก้ไขปัญหาคือที่สุดคือการเสนอแผนฟื้นฟูกิจการฉบับใหม่ให้คณะกรรมการนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจพิจารณาอนุมัติ เนื่องจากจะมีการนำไปปฏิบัติตามมากกว่า การหารอรับฟังความเห็นในที่ประชุมผู้ถือหุ้น บริษัท เป็นรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่เช่นเดียวกับบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) แต่บริษัท ได้ค้างชำระค่าเช่าพื้นที่กับบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ตนจึงขอเสนอให้แก้ไขปัญหทั้งหมดโดยการควบรวมกิจการกับบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีผลการดำเนินงานที่ดีและสามารถเร่งรัดดำเนินคดีกับบุคคลที่สร้างความเสียหายโดยการปิดทำอากาศยานได้ ซึ่งตนเป็นผู้กำกับให้มีการติดตามและดำเนินการในเรื่องดังกล่าว และขอให้มีการชี้แจงและบันทึกในรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นถึงโทษทางอาญาของการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และมีการบันทึกเรื่องดังกล่าวไว้ในรายงานการประชุมอย่างครบถ้วน แม้บริษัท จะไม่มีวาระการรับรองรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นก็มีการส่งรายงานการประชุมให้ผู้ถือหุ้นพิจารณาและแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง ไม่ต้องนำมาถกเถียงในที่ประชุมให้เสียเวลา ในเรื่องการควบรวมกิจการกับบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) นั้น ตนเห็นว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น เช่นเดียวกับที่รัฐบาลกำลังจะเห็นชอบการควบรวมกิจการระหว่างธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) กับธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ในกรณีนี้บริษัท ประสบปัญหาการดำเนินงานไม่สามารถแต่งตั้งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ได้ก็ควรเสนอเรื่องดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ หากมีข้อขัดข้องประการใดก็ต้องชี้แจงให้ชัดเจน ตนได้ติดตามข่าวการดำเนินงานของบริษัท อย่างต่อเนื่องและกังวลว่าพนักงานของบริษัท จะเสียขวัญกำลังใจจากผลการดำเนินงานของบริษัท จึงมาร่วมประชุมในวันนี้ ผลการดำเนินงานในปัจจุบัน บริษัท ไม่น่าจะมีเงินสดเพียงพอจะชำระหนี้ที่มีอยู่ บริษัท มีหน่วยธุรกิจที่มีคุณค่าหลายหน่วยงาน เช่น คริวการบิน บริษัท ควรเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารความเสี่ยงที่ล้าสมัยและนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้งานเพื่อลดต้นทุนของบริษัท และไม่ยึดติดกับวิธีดำเนินงานแบบเดิมๆ หากไม่ควบรวมกับบริษัท ทำอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ก็ควรพิจารณานำหุ้นของบริษัท ออกจากการเป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อไม่ให้ต้องเป็นปัญหากับผู้ถือหุ้นและนักลงทุนอีกต่อไป

นางสาวนิธิกัญญณ์ภรณ์ มั่งมีศรี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนและญาติที่เป็นผู้ถือหุ้นของบริษัท ไม่ได้รับหนังสือเชิญประชุมและเอกสารประกอบการประชุมล่วงหน้า คาดว่าน่าจะมีผู้ถือหุ้นอีกหลายรายที่ไม่ได้รับเอกสารเช่นเดียวกัน ตนรักและใส่ใจการดำเนินงานของบริษัท จึงทราบข่าวการประชุมในวันนี้จากการติดตามข่าวสารด้วยตนเอง แต่ไม่สามารถศึกษาข้อมูลก่อนการประชุมได้ นอกจากนี้ บริษัท ไม่ได้จัดให้มีวาระการรับรองรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งที่ผ่านมา โดยชี้แจงว่าไม่มีกฎหมาย

กำหนดให้ต้องดำเนินการ แต่เรื่องดังกล่าวเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของบริษัทฯ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถทราบความเป็นมาของเรื่องต่างๆ ที่สืบเนื่องจากการประชุมครั้งที่ผ่านมาได้

นางสาวทิพย์วิภา อรัญญเกษม ผู้ถือหุ้น สอบถามว่า ใครเป็นผู้เสนอให้พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินแต่งกายชุดไทยแบบแม่กระแสด (ตัวละครจากเรื่องบุพเพสันนิวาส) และเรื่องดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการบริษัทฯ หรือไม่ ตนเห็นว่าชุดไทยที่ใส่อยู่เดิมมีความสง่าและสวยงามอยู่แล้ว นอกจากนี้ ชุดไทยแบบใหม่ยังไม่เหมาะกับรูปร่างของพนักงานบางคน อีกทั้งยังมีค่าใช้จ่ายสูงถึงชุดละ 6,000 บาท หากต้องจัดทำให้พนักงานต้อนรับทั้งหมดก็จะมีค่าใช้จ่ายจำนวนมาก และสอบถามว่า กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ทราบถึงเหตุการณ์ที่พนักงานของบริษัทฯ ประกอบธุรกิจจัดทัวร์ท่องเที่ยวรอบโลกให้แก่เพื่อนพนักงานและบุคคลภายนอก ด้วยสถานที่และทรัพยากรของบริษัทฯ โดยไม่เสียค่าตอบแทน ซึ่งตนเห็นว่าเป็นการเอาเปรียบและสร้างความเสียหายแก่บริษัทฯ

นายสมชาย ชัยสิทธิ์วิรุณกุล ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนมีความกังวลเมื่อได้ฟังคำชี้แจงของบริษัทฯ เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ทำให้บริษัทฯ ประสบผลขาดทุนเป็นระยะเวลา 3 ปี เป็นเงินประมาณ 6,000 ล้านบาท แต่ชี้แจงว่าผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ และที่บริษัทฯ ชี้แจงว่าเป็นการขาดทุนทางบัญชี จำนวน 1,500 ล้านบาท หากเงินบาทยังคงแข็งค่าต่อเนื่อง บริษัทฯ ก็อาจขาดทุนเพิ่มขึ้นอีก ตนเห็นว่าปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุมาจากทัศนคติของบุคลากร บริษัทฯ ควรพิจารณาปรับเปลี่ยนบุคลากรผู้รับผิดชอบเรื่องดังกล่าว โดยคัดเลือกผู้ที่มีความสามารถและความชำนาญพิเศษมาร่วมรับผิดชอบหรือรับผิดชอบทั้งหมด จากประสบการณ์ของตน มีนักวิเคราะห์หลายรายสามารถคาดการณ์ราคาทองคำ ราคาน้ำมัน และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำ บริษัทฯ ควรสรรหาบุคลากรใหม่โดยซื้อตัวพนักงานที่มีผลงานจากบริษัทหลักทรัพย์ต่างๆ ซึ่งจะช่วยบริษัทฯ ได้แก้ปัญหาดังกล่าวได้

นายดำรงค์ ไวยคุณี ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า จากงบการเงินของบริษัทฯ มีงบค่าซ่อมบำรุงเครื่องบินเพิ่มสูงขึ้น บริษัทฯ มีงบสำหรับการซ่อมแซมเครื่องบินมาโดยตลอด เนื่องจากการตัดสินใจเลือกใช้เครื่องบินยี่ห้อโรลส์-รอยซ์ที่มีปัญหา ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงเครื่องบิน และยังส่งผลให้เที่ยวบินของบริษัทฯ ล่าช้าหลายครั้ง ตนจึงขอสอบถามว่าบริษัทฯ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร และได้มีการเรียกร้องค่าเสียหายและค่าชดเชยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของบริษัทฯ หรือไม่

ดร. เกศศิริ บันธูระ ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่าตนเป็นตัวแทนอาสาพิทักษ์สิทธิผู้ถือหุ้นจากสมาคมส่งเสริมผู้ลงทุนไทย และกล่าวเห็นด้วยกับข้อเสนอแนะของผู้ถือหุ้นว่า บริษัทฯ ควรระบุข้อมูลสรุปงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญในหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ เพื่อให้ผู้ถือหุ้นได้รับทราบข้อมูลอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ บริษัทฯ ควรนำส่งรายงานการประชุมผู้ถือหุ้นครั้งที่ผ่านมาเพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถทราบความเป็นมาของเรื่องต่างๆ และมีความเข้าใจที่ตรงกัน ตนได้พิจารณางบการเงินของบริษัทฯ ในส่วนรายงานของผู้สอบบัญชี และขอชื่นชมที่บริษัทฯ สามารถได้จัดทำงบการเงินอย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ในส่วนเรื่องสำคัญในการตรวจสอบ (Key Audit Matter) ที่ได้มีการกล่าวถึงมูลค่าของเครื่องบินและอุปกรณ์การบิน ว่าคิดเป็นร้อยละ 61.71 ของสินทรัพย์รวม ซึ่งสินทรัพย์ดังกล่าวทำให้บริษัทฯ มีภาระหนี้ทำให้มีอัตราส่วนหนี้สินค่อนข้างสูง ประกอบกับบริษัทฯ มีผล

ประกอบการขาดทุนมาโดยตลอด จึงขอสอบถามว่า บริษัทฯ มีแนวทางลดหนี้สินดังกล่าวลงหรือมีแนวทางในการเพิ่มรายได้ในปีต่อไป อย่างไร ซึ่งจะตอบคำถามของผู้ถือหุ้นรายอื่นว่าบริษัทฯ จะสามารถกลับมาจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นได้เมื่อใด

ประธาน ขอให้กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงต่อข้อซักถามของผู้ถือหุ้น

นายณรงค์ชัย ว่องธนวิโมกษ์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงว่า บริษัทฯ ได้ระบุอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญในรายงานประจำปีหน้า 151 จึงไม่ได้ระบุข้อมูลดังกล่าวในหนังสือเชิญประชุมซ้ำอีก สำหรับการบริหารจัดการเงินกองทุนของบริษัทฯ นั้น บริษัทฯ ไม่ได้มีเจตนาใจได้มีการพิจารณาอยู่ อย่างไรก็ตาม เงินกองทุนเป็นรายการที่ได้รับผลกระทบจากผลการดำเนินงานของบริษัทฯ ทั้งนี้ บริษัทฯ สามารถพิจารณาเพิ่มเงินกองทุนดังกล่าวได้เมื่อบริษัทฯ กลับมามีผลการดำเนินงานที่ดี

ดร. เกศสิทธิ์ บัณฑิต ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า แม้จะมีการระบุข้อมูลสัดส่วนทางการเงินที่สำคัญในรายงานประจำปีแล้ว ก็ควรระบุข้อมูลดังกล่าวในหนังสือเชิญประชุมด้วย เพื่อให้ผู้ถือหุ้นสามารถรับทราบข้อมูลได้ครบถ้วนก่อนการประชุม ซึ่งบริษัทจดทะเบียนหลายแห่งระบุข้อมูลดังกล่าวเปรียบเทียบกับ 3 ปีซ้อนหลัง การระบุข้อมูลดังกล่าวไว้ในรายงานประจำปีในรูปแบบ CD ไม่เพียงพอ ดังนั้น หากไม่เป็นภาระมากเกินไป ตนก็ขอให้บริษัทฯ เพิ่มเติมข้อมูลดังกล่าวในหนังสือเชิญประชุมผู้ถือหุ้น

นายณรงค์ชัย ว่องธนวิโมกษ์ ฝ่ายบริหารฯ ขอรับข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุงในโอกาสต่อไป

ประธาน ขอให้รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ชี้แจงต่อข้อซักถามอื่นของผู้ถือหุ้นเพิ่มเติม

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงว่า ในปัจจุบัน บริษัทฯ มีแผนจะเพิ่มรายได้และสร้างผลกำไรอย่างยั่งยืน ด้วยการปรับปรุงเครือข่ายการบินโดยการเพิ่มรายได้จากผู้โดยสารเฉลี่ยต่อหน่วย (Yield) โดยการเพิ่มราคาตั๋วโดยสารเที่ยวบินจากต่างประเทศ การเพิ่มรายได้อื่นๆ การควบคุมต้นทุน การจัดหาเครื่องบินใหม่โดยกำหนดให้มีลักษณะที่มีรูปแบบใกล้เคียงกันเพื่อลดต้นทุนด้านการบำรุงรักษา (Common Fleet) การนำรูปแบบธุรกิจของสายการบินต้นทุนต่ำมาปรับใช้ตามความเหมาะสม การปรับปรุงหน่วยธุรกิจต่างๆ ของบริษัทฯ จนสามารถมีกำไรทุกหน่วย ตลอดจนการลงทุนสร้างศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน (Maintenance, Repair and Overhaul) ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เพื่อเพิ่มรายได้ของบริษัทฯ การปรับปรุงคุณภาพการบริการเพื่อเพิ่มราคาตั๋วโดยสาร การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายดิจิทัลผ่านทางเว็บไซต์ การพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมที่จะบริหารงาน จึงกล่าวได้ว่าบริษัทฯ ได้กำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องและจุดอ่อนต่างๆ ของบริษัทฯ แล้ว นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้ติดตามแก้ไขปัญหาเที่ยวบินล่าช้าทุกครั้ง และมีการแก้ไขปัญหาทันทีที่ได้รับรายงาน จากนั้น ได้ขอบคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่ยังคงรัก ห่วงใย และให้การสนับสนุนบริษัทฯ เสมอมา และชี้แจงว่าบริษัทฯ ตัดสินใจเลือกใช้น้ำแร่ที่ออกรอเนื่องจากผู้ผลิตน้ำแร่ดังกล่าวเสนอให้ราคาที่ถูกแก่บริษัทฯ โดยในปีนี้เป็นบริษัทฯ มีแผนจะผลิตน้ำแร่ของตนเองและเลิกใช้น้ำแร่ยี่ห้อดังกล่าว และมอบหมายให้กรรมการผู้จัดการฝ่ายครุภัณฑ์ชี้แจงประเด็นดังกล่าวในรายละเอียด

นางวรางคณา ลือโรจน์วงศ์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงว่า ประเด็นเรื่องน้ำแร่ยี่ห้อออราได้มีการหารือและชี้แจงในที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ หลายครั้ง โครงการดังกล่าวเริ่มต้นจากความคิดที่จะปรับปรุงคุณภาพการให้บริการของบริษัทฯ โดยการเพิ่มคุณภาพอาหารและเครื่องดื่มที่ให้บริการบนเครื่องบิน จากเดิมบริษัทฯ สามารถผลิตได้เฉพาะน้ำดื่มที่ผลิตด้วยเครื่องกรองน้ำระบบ Reverse Osmosis (RO) ซึ่งมีมูลค่าทางการตลาดน้อย จึงได้มีการพิจารณาจัดหาน้ำแร่มาให้บริการเพิ่มเติม แต่เนื่องจากในขณะนั้น ฝ่ายวิศวกรรมการบินไม่สามารถผลิตน้ำแร่ให้ได้ทัน บริษัทฯ จึงตัดสินใจเลือกใช้น้ำแร่ยี่ห้อออรา นอกจากนี้ ต้นทุนการผลิตน้ำดื่มด้วยเครื่องกรองน้ำระบบ RO ขึ้นอยู่กับการประมูลในแต่ละปี

นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ในกรณีที่น้ำดื่มที่ผลิตด้วยเครื่องกรองน้ำระบบ RO มีคุณภาพดีกว่า และมีต้นทุนที่ถูกกว่า เหตุใดบริษัทฯ จึงไม่ชี้แจงถึงสาเหตุที่ตัดสินใจจัดซื้อน้ำแร่ยี่ห้อออรา ตนเห็นว่าที่บริษัทฯ ชี้แจงในการประชุมครั้งนี้ เนื่องจากตนมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษร และบริษัทฯ ไม่ได้มีความจริงจังในการแก้ไขปัญหา แต่เป็นการชี้แจงเพื่อแก้ตัวเท่านั้น และได้ขอให้บันทึกคำชี้แจงเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตน้ำดื่มด้วยเครื่องกรองน้ำระบบ RO ในรายงานการประชุมด้วย

นายกฤติภัทร อัจฉนิกิตติ ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า ผู้ถือหุ้นได้ใช้เวลาอภิปรายเกี่ยวกับน้ำแร่ยี่ห้อออรามาเป็นเวลานานพอสมควรแล้ว และบริษัทฯ ก็ได้ชี้แจงต่อประเด็นดังกล่าวหลายครั้งแล้ว เดิมที่ตนเห็นว่าการอภิปรายในเรื่องดังกล่าวเป็นประโยชน์ แต่มีการอภิปรายเกินสมควรจนก่อให้เกิดความสับสน จึงขอให้ประธานยุติการอภิปรายในประเด็นดังกล่าว และเปิดโอกาสให้มีการอภิปรายในเรื่องสำคัญอื่นๆ เพื่อไม่ให้เสียเวลาอันมีค่าของที่ประชุม

นายมานพ ตั้งหลักมันคง ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงรายได้จากผู้โดยสารเฉลี่ยต่อหน่วยเปรียบเทียบระหว่างไตรมาสสุดท้ายของปี 2560 และไตรมาสแรกของปี 2561 ว่าเพิ่มขึ้นหรือลดลงเพียงใด และมีแนวโน้ม ในปี 2561 เป็นอย่างไร

ประธาน ขอให้ผู้อำนวยการใหญ่ฝ่ายซ่อมบำรุงอากาศยานชี้แจงต่อประเด็นเรื่องเครื่องยนต์โรลล์-รอยซ์ และขอให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี ชี้แจงราคาเฉลี่ยของตัวโดยสารต่อที่ประชุม

เรืออากาศตรี จิระ กลิ่นสุคนธ์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงว่า ปัญหาที่พบจากเครื่องยนต์โรลล์-รอยซ์ในปีที่ผ่านมา คือเครื่องยนต์รุ่น Trent 1000 ของเครื่องบินรุ่น B787 ที่ทำให้ต้องจอดซ่อมเป็นระยะเวลากว่า 265 วัน เนื่องจากชิ้นส่วนที่เรียกว่า IP Turbine Blade แตกเสียหายต้องถอดเครื่องยนต์และส่งไปซ่อม แต่บริษัทผู้ผลิตไม่สามารถซ่อมได้ทันภายในระยะเวลา 90 วัน และไม่มีเครื่องยนต์อะไหล่มาทดแทน ซึ่งบริษัทฯ ได้รวบรวมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นและเรียกชดเชยจากบริษัทผู้ผลิตแล้ว ในปัจจุบันบริษัทผู้ผลิตกำลังพิจารณาจำนวนค่าใช้จ่ายที่ตกลงจะชดเชยให้แก่บริษัทฯ นอกจากนี้ เมื่อต้นเดือนที่ผ่านมายังพบปัญหาของชิ้นส่วนด้านหน้า ที่เรียกว่า Intermediate Pressure Compressor Rotor Blade Stage 2 ที่มีการตรวจพบว่ามีการแตกและต้องแก้ไขโดยการถอดเครื่องยนต์ ทำให้มีเครื่องบินต้องจอดซ่อมอีก 1 ลำ ปัญหาดังกล่าวเกิดจากข้อผิดพลาดในการออกแบบ ทำให้ชิ้นส่วนมีอายุการใช้งานสั้นกว่าที่กำหนด ซึ่งสายการบินอื่นๆ ทั่วโลกก็ประสบปัญหาเกี่ยวกับเครื่องยนต์รุ่นดังกล่าวเช่นเดียวกัน โดยบริษัทผู้ผลิตต้องออกแบบชิ้นส่วนชิ้นใหม่ คาดว่าต้องใช้เวลาประมาณ 4 ปี ในระหว่างนี้ บริษัทผู้ผลิตทำได้เพียงการเปลี่ยนชิ้นส่วน

ที่เสียหายด้วยชิ้นส่วนรุ่นเดิม บริษัทฯ จึงอาจประสบปัญหาเครื่องยนต์เสียหายจากสาเหตุเดิมอีกกระยะหนึ่ง อย่างไรก็ตาม หากมีค่าใช้จ่ายหรือค่าเสียหายเกิดขึ้น บริษัทฯ จะทำการเรียกร้องจากบริษัทผู้ผลิตต่อไป

นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว ฝ่ายบริหารฯ ที่แจ่งเพิ่มเติมว่า บริษัทฯ ไม่ได้นิ่งนอนใจเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากเครื่องยนต์โรลส์-รอยซ์ โดยบริษัทฯ ได้รวบรวมค่าเสียหายและค่าใช้จ่ายส่งไปเรียกร้องกับบริษัทผู้ผลิตทุกครั้ง ทั้งค่าเสียหายจากเที่ยวบินล่าช้า และค่าเสียโอกาส ซึ่งบริษัทผู้ผลิตก็ให้ความมั่นใจว่าจะชำระค่าเสียหายต่างๆ และคาดว่าบริษัทฯ น่าจะสามารถรับรู้รายได้จากเงินชดเชยดังกล่าวในปีนี้

ดร. เกศศิริ ปันธุระ ผู้รับมอบฉันทะ ขอให้ประธานรักษาเวลาในการดำเนินการประชุมและกำชับให้ผู้ถือหุ้นอภิปรายด้วยความกระชับ และขอให้ผู้ร่วมประชุมทุกท่านสร้างบรรยากาศที่ดีในการประชุม และขอชื่นชมคณะทำงานผู้รับผิดชอบจัดการประชุมที่อดทนและยิ้มแย้มรักษารายการในการประชุม นอกจากนี้ ตนขอเสนอให้บริษัทฯ พิจารณาต้อนรับและรับรองผู้ถือหุ้นบางรายที่ใส่ใจการบริหารงานของบริษัทฯ และมีข้อมูลเชิงลึกเป็นกรณีพิเศษ โดยจัดให้ผู้ถือหุ้นดังกล่าวมีโอกาสแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนอกที่ประชุม เพื่อให้บริษัทฯ รับทราบปัญหาไปแก้ไขต่อไปได้โดยไม่เสียเวลาของผู้ถือหุ้นรายอื่นในที่ประชุม

ประธาน กล่าวว่า เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อสงสัยเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2560 ซึ่งมีรายละเอียดตามรายงานประจำปี 2560 ที่บริษัทฯ ได้จัดส่งให้แก่ผู้ถือหุ้นแล้ว และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนไม่เห็นด้วยหรืองดออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าผู้ถือหุ้นได้ลงมติเห็นชอบในงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2560 ตามที่คณะกรรมการเสนอ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติงบการเงินของบริษัทฯ ประจำปี 2560 ซึ่งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ในฐานะผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ ได้ตรวจสอบและรับรองแล้ว

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,638,460,349	เสียง	ร้อยละ	99.9217
ไม่เห็นด้วย	156,200	เสียง	ร้อยละ	0.0095
งดออกเสียง	1,128,700	เสียง	ร้อยละ	0.0688
บัตรเสีย	591	เสียง	ร้อยละ	0.0000

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2560

ประธาน มอบหมายให้ นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชีเป็นผู้รายงานในระเบียบวาระนี้

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ ฝ่ายบริหารฯ ที่แจ้งนโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ ต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นว่า นโยบายการจ่ายเงินปันผลของบริษัทฯ กำหนดให้พิจารณาจากกำไรสุทธิก่อนผลกำไรหรือขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจากงบการเงินรวม โดยในปี 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยขาดทุนสุทธิ 2,072 ล้านบาท เมื่อหักผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศจำนวน 1,581 ล้านบาท แล้วทำให้บริษัทฯ มีผลขาดทุนสุทธิก่อนขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราจำนวน 491 ล้านบาท ประกอบกับพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 115 กำหนดห้ามไม่ให้จ่ายเงินปันผล ในกรณีที่บริษัทฯ ยังมียอดขาดทุนสะสมอยู่ โดยบริษัทฯ มียอดขาดทุนสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 จำนวน 24,240 ล้านบาท ดังนั้น บริษัทฯ จึงไม่อาจจ่ายเงินปันผลประจำปี 2560 ได้ คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสมควรที่จะอนุมัติการจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2560

ประธาน เปิดโอกาสให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตามที่คณะกรรมการบริษัทฯ ได้มีมติเสนอที่ประชุมผู้ถือหุ้นจ่ายเงินปันผลปี 2560 เนื่องจากรอบระยะเวลาบัญชีปี 2560 บริษัทฯ และบริษัทย่อยมียอดขาดทุนสะสม จำนวน 24,240 ล้านบาท จึงไม่อาจจ่ายเงินปันผลประจำปี 2560 ได้ นั้น ตนในฐานะผู้ถือหุ้นได้เข้าร่วมประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ทุกปี ซึ่งบริษัทฯ มีกำไรติดต่อกัน 43 ปี และในการประชุมแต่ละครั้ง ผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะได้เสนอแนะข้อคิดเห็นและวิธีการทำให้บริษัทฯ มีผลกำไรจากการดำเนินงาน แต่บริษัทฯ กลับมีผลประกอบการขาดทุนจากผลการบริหารงานตั้งแต่ประมาณปี 2555 แต่คณะกรรมการฯ ได้รับค่าตอบแทนในปี 2560 สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 ตามรายละเอียดปรากฏตามรายงานประจำปี 2560 ของบริษัทฯ หน้า 71-75 นอกจากนี้ การตั้งคณะกรรมการชุดต่างๆ ก็มีความซ้ำซ้อน จากนั้นได้กล่าวแสดงความไม่พอใจต่อการทำงานของคณะกรรมการที่บริหารงานให้บริษัทฯ ขาดทุน

ประธาน กล่าวว่า เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อสงสัยเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2560 และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนไม่เห็นด้วยหรืองดออกเสียง ส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติจ่ายเงินปันผลสำหรับผลการดำเนินงานประจำปี 2560 ตามที่เสนอ

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,639,304,455	เสียง	ร้อยละ	99.9731
ไม่เห็นด้วย	67,654	เสียง	ร้อยละ	0.0041
งดออกเสียง	372,653	เสียง	ร้อยละ	0.0227
บัตรเสีย	1,400	เสียง	ร้อยละ	0.0001

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องพิจารณากำหนดค่าตอบแทนกรรมการ

ประธาน มอบหมายให้ พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน เป็นผู้รายงานในวาระนี้

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ซึ่งแจ้งต่อที่ประชุมว่า คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ได้พิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ และเบี่ยงประชุม สำหรับช่วง วันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2562 และเสนอให้ใช้อัตราเดิมตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นในปี 2560 ดังนี้

ค่าตอบแทนและเบี่ยงประชุมกรรมการบริษัทฯ :

- ให้กรรมการบริษัทฯ ได้รับค่าตอบแทนคนละ 50,000 บาทต่อเดือน เป็นประจำทุกเดือน และได้รับเบี่ยงประชุมคนละ 30,000 บาทต่อครั้ง หากในเดือนใดมีการประชุมเกินกว่า 1 ครั้ง คงให้กรรมการบริษัทฯ ได้รับเบี่ยงประชุมคนละ 30,000 บาทเท่านั้น โดยให้ประธานกรรมการได้รับเบี่ยงประชุมสูงกว่ากรรมการ ร้อยละ 25 และรองประธานกรรมการ ได้รับเบี่ยงประชุมสูงกว่ากรรมการ ร้อยละ 12.5 และให้กรรมการเสียภาษีเงินได้เอง ทั้งนี้ ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นจำนวนเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติในปี 2560

- ในกรณีกรรมการบริษัทฯ ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการบริษัทฯ หรือประธานกรรมการบริษัทฯ ให้เป็นกรรมการอนุกรรมการ และคณะทำงานชุดต่างๆ ของบริษัทฯ ให้กรรมการบริษัทฯ ที่ได้รับการแต่งตั้งดังกล่าว ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มเป็นเบี่ยงประชุมอีกคนละ 10,000 บาท ต่อครั้ง หากในเดือนใดกรรมการ อนุกรรมการและคณะทำงานชุดใด มีการประชุมเกินกว่า 1 ครั้ง คงให้ได้รับเบี่ยงประชุมคนละ 10,000 บาท เท่านั้น ทั้งนี้ ค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นจำนวนเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นได้อนุมัติในปี 2560

- คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ให้ได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนเท่ากับเบี่ยงประชุมกรรมการบริษัทฯ โดยให้ประธานกรรมการตรวจสอบได้รับค่าตอบแทนสูงกว่ากรรมการในอัตราร้อยละ 25 โดยที่ในเดือนใดไม่มีการประชุมคงให้ได้รับค่าตอบแทนด้วย ทั้งนี้ อัตราค่าตอบแทนดังกล่าวเป็นอัตราเดียวกับที่ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในปี 2560 ได้อนุมัติ

สำหรับรายละเอียดของคณะกรรมการชุดย่อย และขอบเขตอำนาจหน้าที่ได้ระบุอยู่ในรายงานประจำปีในส่วนของการกำกับดูแลกิจการ หัวข้อคณะกรรมการชุดย่อย ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทฯ มีมติไม่เสนอเรื่องสิทธิประโยชน์ด้านบัตรโดยสารและเงินรางวัลประจำปี สำหรับกรรมการบริษัทฯ สำหรับปี 2561

ประธาน ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

นายโมกซ์พิศุทธิ์ รัตราณ ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวแสดงความคิดเห็นว่า คณะกรรมการและผู้บริหารทุกท่านที่ทำงานและบริหารกิจการของบริษัทฯ ก็สมควรที่จะได้รับค่าตอบแทนจากการทำงานดังกล่าว ประเด็นที่ต้องพิจารณาคืออัตราของค่าตอบแทนควรจะ เป็นเท่าใด ซึ่งตนเห็นว่าคณะกรรมการยังมีหน้าที่ในการบริหารจัดการงานต่างหลายประการ เช่น การแก้ไขสภาพะขาดทุนของ

บริษัทฯ โดยที่อัตราค่าตอบแทนคณะกรรมการยังคงเท่ากับอัตราเดิมในปีที่ผ่านมา ตนจึงเห็นว่าค่าตอบแทนคณะกรรมการที่เสนอเป็นอัตราที่เหมาะสม พร้อมทั้งขอให้กำลังใจคณะกรรมการและผู้บริหาร เพื่อร่วมกันบริหารงานให้บริษัทฯ เติบโตอย่างยั่งยืน

ประธาน กล่าวว่า เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อสงสัยเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาและอนุมัติการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการ ตามที่คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนเสนอ และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนไม่เห็นด้วยหรือออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม อนุมัติหลักการการกำหนดค่าตอบแทนและเบี้ยประชุมของกรรมการบริษัทฯ สำหรับช่วงวันที่ 1 พฤษภาคม 2561 ถึงวันที่ 30 เมษายน 2562 ตามที่เสนอ

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,639,293,351	เสียง	ร้อยละ	99.9722
ไม่เห็นด้วย	81,798	เสียง	ร้อยละ	0.0050
งดออกเสียง	373,213	เสียง	ร้อยละ	0.0228
บัตรเสีย	0	เสียง	ร้อยละ	0.0000

ระเบียบวาระที่ 6 เรื่องพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี และกำหนดค่าสอบบัญชี สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2561

ประธาน มอบหมายให้ พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการตรวจสอบ เป็นผู้ชี้แจงในระเบียบวาระนี้

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการตรวจสอบ ชี้แจงว่า บริษัทฯ เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีมาโดยตลอด ทั้งนี้ เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2542 โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไม่มีความสัมพันธ์และไม่มีส่วนได้เสียกับบริษัทฯ บริษัทฯ ย่อย ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ทั้งนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ยังเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ไทย-อะมาดิอุส เซาท์อีสต์เอเชีย จำกัด และบริษัท ไทยสมายล์ แอร์เวย์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ อย่างไรก็ตาม สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ไม่เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทย่อยรายอื่นๆ และบริษัทร่วมของบริษัทฯ เนื่องจากบริษัทดังกล่าวไม่ได้เป็นรัฐวิสาหกิจ

ในปี 2560 สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทฯ โดยได้รับค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชีประจำปี เป็นเงิน 2,500,000 บาท และค่าสอบทานงบการเงินรายไตรมาส รวม 3 ไตรมาส ไตรมาสละ 350,000 บาทอย่างไรก็ตาม ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2561 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2561 มาตรา 55 กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัทซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ โดยมีอาจเรียกเก็บค่าสอบบัญชีได้

บัดนี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) ได้ดำเนินการมาครบวาระแล้ว จึงจำเป็นต้องพิจารณาแต่งตั้งผู้สอบบัญชี โดยคณะกรรมการตรวจสอบ และคณะกรรมการบริษัทฯ พิจารณาแล้วเห็นสมควรนำเสนอที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น เพื่ออนุมัติให้แต่งตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ประจำปี 2561 โดยไม่มีค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี

ประธาน เปิดโอกาสให้ที่ประชุมแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

ไม่มีผู้ถือหุ้นแสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องที่เสนอพิจารณาในวาระนี้

ประธาน เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาและอนุมัติแต่งตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชี ประจำปี 2561 ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบเสนอ และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนไม่เห็นด้วยหรืองดออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติแต่งตั้งสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) เป็นผู้สอบบัญชีของบริษัท ประจำปี 2561 โดยไม่มีค่าธรรมเนียมตรวจสอบบัญชี ตามที่คณะกรรมการตรวจสอบเสนอ

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,639,472,997	เสียง	ร้อยละ	99.9833
ไม่เห็นด้วย	5,521	เสียง	ร้อยละ	0.0003
งดออกเสียง	269,444	เสียง	ร้อยละ	0.0164
บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ	0.0000

ระเบียบวาระที่ 7 เรื่องพิจารณาอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ข้อ 32

ประธาน มอบหมายให้ เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายบริหารงานกฎหมายและบริหารทั่วไป เป็นผู้นำเสนอในระเบียบวาระนี้

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 21/2560 ลงวันที่ 4 เมษายน 2560 ข้อ 9 ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 100 โดยสรุปสาระสำคัญที่มีการแก้ไข คือ กำหนดให้ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคน ซึ่งมีหุ้นนับรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด สามารถเข้าชื่อกันทำหนังสือขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมวิสามัญได้ และกำหนดระยะเวลาให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น พร้อมทั้งเพิ่มเติมความในวรรคสองว่า หากกรรมการไม่จัดประชุมภายในกำหนด ก็ให้ผู้ถือหุ้นตามวรรคหนึ่งหรือผู้ถือหุ้นคนอื่นๆ รวมกันได้จำนวนหุ้นตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง เรียกประชุมเองได้ภายใน 45 วัน นับแต่วันครบกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยถือเป็นการประชุมผู้ถือหุ้นที่กรรมการเรียกประชุม โดยให้บริษัทรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและอำนวยความสะดวก และเพิ่มเติมความในวรรคสามว่า ถ้าการ

ประชุมไม่ครบองค์ประชุม ผู้ถือหุ้นนั้นก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย ซึ่งตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535 มาตรา 30 บัญญัติว่า “ข้อบังคับของบริษัท ต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหนังสือบริคณห์สนธิ และบทแห่งพระราชบัญญัตินี้” ดังนั้น เมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมาย บริษัทฯ จึงต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบริษัทฯ ข้อ 32 ซึ่งกำหนดในเรื่องสิทธิของผู้ถือหุ้นในการเรียกประชุม เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่มีการแก้ไข โดยมีข้อเสนอแก้ไข ดังนี้

- ลดสัดส่วนจำนวนหุ้นในการใช้สิทธิร้องขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมได้ โดยลดจำนวนหุ้นที่จะขอใช้สิทธิ เป็นร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด (จากเดิมหุ้นรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 5 หรือผู้ถือหุ้นไม่น้อยกว่า 25 คน ซึ่งมีหุ้นนับรวมกันไม่น้อยกว่า 1 ใน 10) (วรรค 3)

- เพิ่มระยะเวลาให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นภายใน 45 วัน (จากเดิม 1 เดือน) นับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น (วรรค 3) เพิ่มเติมข้อความในวรรค 4 ว่า หากกรรมการไม่จัดประชุมภายในกำหนด 45 วัน ก็ให้ผู้ถือหุ้นตามจำนวนดังกล่าวเรียกประชุมเองได้ภายใน 45 วัน นับแต่วันครบกำหนดเวลาตามวรรค 3 โดยถือเป็นการประชุมผู้ถือหุ้นที่กรรมการเรียกประชุม โดยให้บริษัทรับผิดชอบค่าใช้จ่ายและอำนวยความสะดวก และ

- เพิ่มเติมข้อความในวรรค 5 ว่า ถ้าการประชุมไม่ครบองค์ประชุม ผู้ถือหุ้นที่เรียกประชุมก็ต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น (ตามข้อบังคับข้อ 34 กำหนดว่า ในการประชุมต้องมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะไม่น้อยกว่า 25 คน หรือมีผู้ถือหุ้นและผู้รับมอบฉันทะ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด และต้องมีหุ้นนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม) โดยในส่วนของวรรคที่ 1 และวรรคที่ 2 ยังคงข้อความเดิม

ตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด มาตรา 31 และข้อบังคับบริษัทฯ ข้อ 38 (2) (ข) กำหนดว่าการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของบริษัทฯ จะกระทำได้เมื่อที่ประชุมผู้ถือหุ้น ลงมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

ประธาน ได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมฯ แสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า การลงคะแนนเสียงในการประชุมทั่วไปนั้น บัตรลงคะแนนมี 3 ช่อง ได้แก่ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และงดออกเสียง การที่ประธานกล่าวว่ากรณีผู้ถือหุ้นไม่ส่งบัตรลงคะแนนถือว่าเห็นด้วยนั้น เป็นวิธีการลงคะแนนที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายและข้อบังคับ ประกอบกับบริษัทฯ เป็นบริษัทมหาชนที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ แม้ผู้ถือหุ้นทั้งหมดออกเสียงลงคะแนนก็ไม่สามารถชนะคะแนนเสียงได้ จึงขอให้แก้ไขกรณีที่ผู้ถือหุ้นไม่ส่งบัตรลงคะแนน จะถือเป็นคะแนนเสียงเห็นด้วยไม่ได้

ประธาน ขอให้นายไกรศักดิ์ ชัดคำ ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ เป็นผู้ชี้แจง

นายไกรศักดิ์ ชัดคำ ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ชี้แจงว่า ก่อนเริ่มการประชุมฯ ประธานและเลขานุการบริษัทฯ ได้ชี้แจงวิธีการออกเสียงลงคะแนนเสียงทั้งในช่วงเริ่มต้นการประชุมและในการประชุมแต่ละวาระ โดยแจ้งให้ผู้ถือหุ้นทราบชัดเจนว่ากรณีผู้ถือหุ้นคนใดไม่เห็นด้วย หรืองดออกเสียงให้ผู้ส่งบัตรลงคะแนนที่แสดงความคิดเห็นไม่เห็นด้วย เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการ

นับคะแนนเสียงและการดำเนินการประชุม ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการประชุมและการลงมติที่บริษัทฯ สามารถดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับของบริษัทฯ

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า เป็นการกล่าวอ้างที่ไม่ชอบด้วยหลักการและกฎหมาย เนื่องจากไม่มีกฎหมายใดที่กำหนดให้การไม่ส่งบัตรลงคะแนนถือว่าเป็นเห็นด้วย ประกอบกับบริษัทฯ มีสถานะเป็นบริษัทมหาชน ไม่ใช่เพียง บริษัทครอบครัว (Family Company) ดังนั้น ขอให้นำหลักฐานมาแสดงว่าการนับคะแนนเสียงดังกล่าวสามารถกระทำได้โดยชอบ

นายอุทิศ เหมวัฒน์กิจ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงความคุ้มค่าของการว่าจ้างนักกฎหมาย และขอให้บริษัทฯ ชี้แจงเหตุผลว่าตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 บริษัทฯ สามารถให้ข้อมูลเทปบันทึกการประชุม ตามที่ตนได้เคยร้องขอต่อบริษัทฯ ได้หรือไม่

ประธาน ขอให้ผู้ถือหุ้นอภิปรายในเนื้อหาระเบียบวาระที่ 7 และเปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อมูลเพิ่มเติม

นายไกรศักดิ์ ชัดคำ ที่ปรึกษากฎหมายของบริษัทฯ ชี้แจงว่า บริษัทฯ ในฐานะที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นกิจการที่จะต้องดำเนินการภายใต้ข้อบังคับของบริษัทฯ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด ระเบียบและกฎเกณฑ์ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า รวมทั้งพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ฯ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อบังคับของบริษัทฯ กฎหมายและกฎระเบียบที่ออกโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และนายทะเบียนบริษัทมหาชน ซึ่งเป็นผู้ดูแลการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าว นั้น ไม่ปรากฏว่ามีระเบียบหรือข้อบังคับใด ที่ห้ามมิให้บริษัทจดทะเบียนนำวิธีการออกเสียงลงมติดังกล่าวมาใช้ในการลงมติในที่ประชุมของบริษัทฯ ประกอบกับที่ผ่านมาไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดนำวิธีการลงมติดังกล่าวร้องต่อศาลว่าเป็นการลงมติที่ประชุมที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น วิธีปฏิบัติในการออกเสียงลงคะแนนดังกล่าวจึงเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

ประธาน เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อซักถามเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบริษัทฯ ข้อ 32 สิทธิของผู้ถือหุ้นในการร้องขอให้จัดประชุม ตามที่สายบริหารงานกฎหมายและบริหารทั่วไปเสนอ และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนไม่เห็นด้วยหรือคัดค้านออกเสียงส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนนบริษัทฯ จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบตามที่คณะกรรมการเสนอ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติการแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับบริษัทฯ ข้อ 32 ตามที่เสนอ เรื่องสิทธิของผู้ถือหุ้นในการเรียกประชุม เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายที่มีกรแก้ไข โดยให้ยกเลิกข้อความเดิม และให้ใช้ข้อความใหม่ ดังนี้

“ข้อ 32. คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมสามัญประจำปีภายใน 4 เดือน นับแต่วันสิ้นสุดรอบปีบัญชีของบริษัท

การประชุมผู้ถือหุ้นคราวอื่นนอกจากที่กล่าวแล้ว ให้เรียกว่าการประชุมวิสามัญ คณะกรรมการจะเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้แต่จะเห็นสมควร

ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งมีหุ้นนับรวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้ทั้งหมด จะเข้าชื่อกันทำหนังสือขอให้คณะกรรมการเรียกประชุมผู้ถือหุ้นเป็นการประชุมวิสามัญเมื่อใดก็ได้ แต่ต้องระบุเรื่องและเหตุผลในการที่ขอให้เรียกประชุมไว้ให้ชัดเจนในหนังสือดังกล่าวด้วย ในกรณีเช่นนี้ คณะกรรมการต้องจัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นภายใน 45 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือจากผู้ถือหุ้น

ในกรณีที่คณะกรรมการไม่จัดให้มีการประชุมภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคสาม ผู้ถือหุ้นทั้งหลายซึ่งเข้าชื่อกันหรือผู้ถือหุ้นคนอื่น ๆ รวมกันได้จำนวนหุ้นตามที่บังคับไว้ นั้น จะเรียกประชุมเองก็ได้ภายใน 45 วันนับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาตามวรรคสาม ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าเป็นการประชุมผู้ถือหุ้น ที่คณะกรรมการเรียกประชุม โดยบริษัทต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอันจำเป็นที่เกิดจากการจัดให้มีการประชุมและอำนวยความสะดวกตามสมควร

ในกรณีที่ปรากฏว่าการประชุมผู้ถือหุ้นที่เป็นการเรียกประชุมเพราะผู้ถือหุ้นตามวรรคสี่ครั้งใดจำนวนผู้ถือหุ้นซึ่งมาร่วมประชุมไม่ครบเป็นองค์ประชุมตามที่กำหนดไว้ในข้อ 34 ผู้ถือหุ้นตามวรรคสี่ ต้องร่วมกันรับผิดชอบชดใช้ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการจัดให้มีการประชุมในครั้งนั้นให้แก่บริษัท"

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,639,410,857	เสียง	ร้อยละ 99.9794
ไม่เห็นด้วย	16,968	เสียง	ร้อยละ 0.0010
งดออกเสียง	321,137	เสียง	ร้อยละ 0.0196
บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ 0.0000

ระเบียบวาระที่ 8 เรื่องพิจารณาอนุมัติวงเงินในการออกและเสนอขายตราสารหนี้ ประเภทหุ้นกู้ และ/หรือ หุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน

ประธาน มอบหมายให้ นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายการเงินและการบัญชี เป็นผู้นำเสนอในวาระที่ 8 นี้

นายณรงค์ชัย ว่องธนะวิโมกษ์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงว่า บริษัทฯ ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2557 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2557 ให้ออกและเสนอขายตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้ และ/หรือ หุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน (ตราสารหนี้ฯ) ในวงเงินรวมไม่เกิน 40,000 ล้านบาท ภายในกำหนดระยะเวลา 5 ปี (ระหว่าง เมษายน 2557 ถึง เมษายน 2562) สำหรับหุ้นกู้ที่ได้รับอนุมัติในปี 2557 บริษัทฯ ได้ออกและเสนอขายตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้ภายในประเทศไปแล้วจำนวน 6 ครั้ง ใช้วงเงินครบตามที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น การออกและเสนอขายตราสารหนี้ฯ เป็นทางเลือกหนึ่งในการหาแหล่งเงินทุนของบริษัทฯ ที่จะทำให้บริษัทฯ สามารถจัดหาเงินทุนได้อย่างเหมาะสมตามสภาวะตลาดในอนาคต ซึ่งการออกตราสารหนี้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเงินที่สำคัญของบริษัทฯ โดยในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า บริษัทฯ มีความต้องการใช้เงินทุนสำหรับชำระคืนหุ้นกู้ที่

จะครบกำหนดชำระ และ/หรืออาจนำไปชำระคืนเงินกู้กับธนาคารซึ่งมีต้นทุนทางการเงินสูงกว่า และ/หรือลงทุนในสินทรัพย์ และ/หรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการของบริษัทฯ

ดังนั้น คณะกรรมการบริษัทฯ จึงได้พิจารณาให้บริษัทฯ ขออนุมัติออกและเสนอขายตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้ และ/หรือหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายหุ้น (ตราสารหนี้) ในวงเงินรวมไม่เกิน 80,000 ล้านบาท ภายในกำหนดระยะเวลา 5 ปี โดยนอกจากจะนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว บริษัทฯ ได้รวมกรอบเงินในการออกตราสารหนี้ฯ ครั้งนี้ สำหรับโครงการลงทุนจัดหาเครื่องบินรุ่นใหม่ ซึ่งเมื่อได้รับอนุมัติการจัดหาแล้ว บริษัทฯ จะมีภาระในการชำระเงินมัดจำค่าเครื่องบิน กรรมการบริษัทฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ประชุมผู้ถือหุ้นสมควร

1. อนุมัติให้บริษัทฯ ออกและเสนอขายตราสารหนี้ประเภทหุ้นกู้ และ/หรือหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายหุ้น (“ตราสารหนี้”) เพื่อชำระคืนหุ้นกู้ที่จะครบกำหนดชำระ และ/หรือ อาจนำไปชำระคืนเงินกู้ของบริษัทฯ ที่มีต้นทุนทางการเงินสูงกว่า และ/หรือ ลงทุนในสินทรัพย์ และ/หรือใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ ในวงเงินรวมไม่เกิน 80,000 ล้านบาท ภายในกำหนดระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 ถึงเดือนเมษายน 2566 โดยสามารถออกและเสนอขายหุ้นกู้ ทั้งตลาดภายในและต่างประเทศอาจออกเป็นเงินบาท และ/หรือ สกุลเงินเทียบเท่า โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนในขณะที่มีการออกและเสนอขายหุ้นกู้ในแต่ละคราว เพื่อให้บริษัทฯ ได้ประโยชน์สูงสุดและเกิดความคล่องตัวในการจัดหาเงินทุนตามความจำเป็นและเหมาะสมในกรณีที่ตลาดทุนเอื้ออำนวย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเภทของหุ้นกู้ : หุ้นกู้ทุกประเภท ชนิดระบุชื่อผู้ถือหรือไม่ระบุชื่อผู้ถือ มีประกันหรือไม่ประกัน มีหรือไม่มีผู้แทนผู้ถือหุ้นกู้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของสภาวะตลาดและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในขณะที่ยกและเสนอขายหุ้นกู้ในแต่ละคราว

วงเงิน : วงเงินรวมไม่เกิน 80,000 ล้านบาท หรือเทียบเท่า โดยจะออกและเสนอขายเพียงชุดเดียวหรือหลายชุดในคราวเดียวกัน หรือหลายคราวก็ได้

สกุลเงิน: สกุลเงินบาท และ/หรือ สกุลเงินต่างประเทศในจำนวนเทียบเท่า โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนในขณะที่มี การออกและเสนอขายหุ้นกู้ในแต่ละคราว

อัตราดอกเบี้ย : ขึ้นอยู่กับสภาวะตลาดในขณะที่ยกและเสนอขายหุ้นกู้ในแต่ละครั้ง

อายุหุ้นกู้ : ขึ้นอยู่กับสภาวะตลาดในขณะที่ยกและเสนอขายในแต่ละคราว หรือเมื่อมีการเลิกบริษัทฯ โดยสามารถกำหนดให้มีการไถ่ถอนก่อนครบกำหนดอายุของหุ้นกู้หรือไม่ก็ได้

การเสนอขาย : สามารถเสนอขายหุ้นกู้ชุดเดียว และ/หรือหลายชุด ในคราวเดียว และ/หรือหลายคราว และ/หรือ เป็นโครงการ โดยจะทำการเสนอขายหุ้นกู้ดังกล่าวในประเทศ และ/หรือต่างประเทศ ให้แก่ผู้ลงทุนทั่วไป และ/หรือผู้ลงทุนโดยเฉพาะเจาะจง และ/หรือผู้ลงทุนสถาบัน และ/หรือผู้ลงทุนรายใหญ่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ คณะกรรมการกำกับตลาดทุนและกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีผลใช้บังคับในขณะที่ยกและเสนอขายหุ้นกู้

เงื่อนไขอื่นๆ: ขึ้นอยู่กับสภาวะตลาดในขณะที่ยกและเสนอขายหุ้นกู้ในแต่ละครั้ง และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. มอบหมายให้คณะกรรมการบริษัทฯ หรือกรรมการผู้ดำเนินการใหญ่ ร่วมกับรองกรรมการผู้ดำเนินการใหญ่สายการเงินและการบัญชี หรือบุคคลที่คณะกรรมการบริษัทฯ หรือกรรมการผู้ดำเนินการใหญ่ ร่วมกับรองกรรมการผู้ดำเนินการใหญ่สายการเงินและการบัญชีมอบหมาย มีอำนาจดำเนินการดังนี้

2.1 พิจารณากำหนดประเภท ชื่อ จำนวนที่จะเสนอขายในแต่ละคราว มูลค่าที่ตราไว้ ราคาเสนอขายต่อหน่วย ระยะเวลาการออกและเสนอขาย วิธีการจัดสรร วิธีการเสนอขาย อัตราดอกเบี้ย อายุ และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการออก และเสนอขาย หรือการไถ่ถอนตราสารหนี้ฯ ดังกล่าว

2.2 แต่งตั้งที่ปรึกษาทางการเงิน และ/หรือที่ปรึกษา และ/หรือ ผู้จัดจำหน่ายหลักทรัพย์เพื่อการออกและเสนอขาย ตราสารหนี้ฯ และ/หรือ สถาบันการจัดอันดับความน่าเชื่อถือของบริษัทฯ ทั้งในและต่างประเทศ และ/หรือหลักทรัพย์ของบริษัทฯ และ/หรือสถาบันการเงิน และ/หรือบุคคลอื่นเพื่อการออกและเสนอขายตราสารหนี้ฯ ดังกล่าว

2.3 ติดต่อ เจรจา เข้าทำ ลงนาม แก้ไขสัญญา และ/หรือเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงติดต่อขออนุญาต ให้ ข้อมูล และยื่นเอกสารหลักฐานกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และ/หรือหน่วยงานอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการออกและเสนอขายตราสารหนี้ฯ ตลอดจนดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือจำเป็นในการออกและเสนอขายตราสารหนี้ฯ ดังกล่าว

โดยได้นำเสนอตารางแผนออกหุ้นกู้ของบริษัทฯ ในระยะเวลา 5 ปี (2561-2565) แสดงความจำเป็นในการจัดหาแหล่ง เงินทุน โดยจะเห็นได้ว่าบริษัทฯ มีหุ้นกู้ที่ครบกำหนดภายในระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า ประมาณ 40,000 ล้านบาท ซึ่งตั้งสมมติฐานว่า เมื่อหุ้นกู้เหล่านี้ครบกำหนดชำระแล้ว จะมีการออกหุ้นกู้เพื่อหมุนเวียน (Roll) ต่อไป รวมทั้งออกหุ้นกู้เพื่อใช้เป็นเงินลงทุนใน สินทรัพย์ และ/หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 40,000 ล้านบาท ขึ้นอยู่กับความจำเป็นในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งสาระสำคัญของ จำนวนเงินในส่วนที่สองนี้จะเกี่ยวข้องกับโครงการจัดหาเครื่องบินที่บริษัทฯ กำลังดำเนินการ รวมเป็นเงินทั้งหมดจำนวน 80,000 ล้านบาท

ประธาน ได้เปิดโอกาสให้ที่ประชุมฯ แสดงความคิดเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงสาเหตุที่บริษัทฯ ไม่ขออนุมัติวงเงินในการออกหุ้นกู้ในลักษณะปีต่อปี

นายณรงค์ชัย ว่องธนวิโมกษ์ ฝ่ายบริหารฯ ตอบข้อซักถามว่า สาเหตุที่ไม่สามารถขออนุมัติกรอบวงเงินฯ ในลักษณะปี ต่อปีได้ เนื่องจากบริษัทฯ ได้พิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้เงินทุนในอนาคตในช่วงระยะเวลา 5 ปีข้างหน้า การขออนุมัติใน ลักษณะปีต่อปีจึงอาจทำให้เกิดความไม่คล่องตัวในการบริหารจัดการ หากอนาคตมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุน แต่ต้องขอออกหุ้นกู้ ในลักษณะปีต่อปี อาจทำให้บริษัทฯ มีเงินทุนไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ

ประธาน เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อซักถามเพิ่มเติม จึงเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาอนุมัติวงเงินในการออกและเสนอขาย ตราสารหนี้ฯ ประเภทหุ้นกู้ และ/หรือ หุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน โดยจะใช้มติอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวน เสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้น ที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน และขอให้ผู้ถือหุ้นที่ลงคะแนนไม่เห็นด้วยหรือออกเสียง ส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัทฯ ในกรณีผู้ถือหุ้นที่ไม่ส่งบัตรลงคะแนน บริษัทฯ จะถือว่าเป็นการลงมติเห็นชอบ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียง ลงคะแนน อนุมัติวงเงินในการออกและเสนอขายตราสารหนี้ฯ ประเภทหุ้นกู้ และ/หรือหุ้นกู้ที่มีลักษณะคล้ายทุน ในวงเงินรวมไม่เกิน

80,000 ล้านบาท (แปดหมื่นล้านบาทถ้วน) ภายในกำหนดระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น ประจำปี 2561 ตามที่เสนอ

โดยผู้ถือหุ้นได้ลงคะแนนเสียงดังนี้

เห็นด้วย	1,636,011,640	เสียง	ร้อยละ	99.7713
ไม่เห็นด้วย	3,179,623	เสียง	ร้อยละ	0.1939
งดออกเสียง	570,899	เสียง	ร้อยละ	0.0348
บัตรเสีย	400	เสียง	ร้อยละ	0.0000

ระเบียบวาระที่ 9 เรื่องพิจารณาแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่ออกตามวาระ และพ้นจากตำแหน่ง

ประธาน มอบหมายให้ พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ดำเนินการประชุม และนำเสนอในระเบียบวาระที่ 9 นี้

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน กล่าวเชิญผู้ได้รับการเสนอชื่อเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการออกจากที่ประชุม

นางปรารภนา มงคลกุล นายปิติพันธ์ เทพปฏิมาภรณ์ นายพินิจ พัวพันธ์ ได้ออกจากห้องประชุมในระเบียบวาระนี้

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ข้อบังคับบริษัท ข้อที่ 17 ระบุไว้ว่า ในการประชุมสามัญประจำปีทุกครั้ง ให้กรรมการออกจากตำแหน่ง 1 ใน 3 ถ้าจำนวนกรรมการที่จะแบ่งออกให้ตรงเป็นสามส่วนไม่ได้ ก็ให้ออกโดยจำนวนใกล้เคียงที่สุดกับส่วน 1 ใน 3 กรรมการที่จะต้องออกจากตำแหน่งในปีแรกและปีที่สองภายหลังจดทะเบียนบริษัท นั้น ให้ใช้วิธีจับสลากกันว่าผู้ใดจะออก ส่วนปีหลังๆ ต่อไปให้กรรมการคนที่อยู่ในตำแหน่งนานที่สุดนั้นเป็นผู้ออกจากตำแหน่ง กรรมการที่ออกตามวาระนั้น อาจถูกเลือกเข้ามาดำรงตำแหน่งใหม่ก็ได้ โดยในปีนี้มีกรรมการที่ออกจากตำแหน่งตามวาระ ดังนี้

1. พลอากาศเอก อำนวย จีระมณีมัย
2. นางปรารภนา มงคลกุล
3. นายปิติพันธ์ เทพปฏิมาภรณ์
4. นายพินิจ พัวพันธ์
5. นายจรัมพร โชติกเสถียร ซึ่งลาออกไปเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2560

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลที่เห็นว่ามีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการตามหลักเกณฑ์ที่ได้เปิดเผยไว้ในเว็บไซต์ของบริษัทฯ ตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2560 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2560 และทางหนังสือพิมพ์ข่าวหุ้น (รายวัน) ฉบับลงวันที่ 9 -11 ตุลาคม 2560 และหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ ฉบับลงวันที่ 12-15 ตุลาคม 2560 ทั้งนี้ ไม่ปรากฏผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการแต่อย่างใด ดังนั้น คณะกรรมการสรรหาและ

กำหนดค่าตอบแทน จึงได้พิจารณาคัดเลือกบุคคลที่สมควรได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการของบริษัท จากคุณสมบัติและความเหมาะสม ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2557 มีมติเสนอให้คณะกรรมการบริษัท และที่ประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นประจำปี 2561 แต่งตั้งกรรมการจำนวน 5 คน ดังนี้

- | | |
|--------------------------------|----------------------------|
| 1. พลอากาศเอก อำนาจ จิระมณีมัย | เป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง |
| 2. นางปรารถนา มงคลกุล | เป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง |
| 3. นายปิติพันธ์ เทพปฏิมาภรณ์ | เป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง |
| 4. นายพินิจ พัวพันธ์ | เป็นกรรมการต่ออีกวาระหนึ่ง |
| 5. นางสาวศิริกุล เลากัยกุล | เป็นกรรมการ |

จากนั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นแสดงความเห็นและซักถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว

นายอุทิศ เหมวัตถิกิจ ผู้ถือหุ้น สอบถามถึงสาเหตุที่บริษัท ไม่พิจารณาเสนอแต่งตั้งบุคคลรายใหม่เข้าเป็นกรรมการบริษัท เพื่อร่วมบริหารงานให้บริษัท มีกำไร แม้ว่าไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดเสนอรายชื่อบุคคลเพื่อรับการพิจารณาเลือกตั้งเป็นกรรมการ แต่ตนเห็นว่าคณะกรรมการก็มีหน้าที่ในการสรรหาบุคคลที่มีความสามารถในการบริหารงานให้บริษัท ทำกำไรได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งเป็นประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทน ตอบข้อซักถามว่า ในรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ มี 3 ท่านที่เป็นรายใหม่ แต่หมดวาระเนื่องจากดำรงตำแหน่งต่อจากวาระกรรมการเดิม และบริษัท ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นเสนอรายชื่อตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงธันวาคมปีที่ผ่านมา แต่ไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดเสนอชื่อเพื่อรับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นกรรมการ จากนั้น เมื่อไม่มีผู้ถือหุ้นรายใดมีข้อซักถามเพิ่มเติม จึงขอเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาเลือกตั้งกรรมการตามที่คณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทนเสนอ และขอให้เลขานุการการประชุมชี้แจงวิธีการลงคะแนนเสียงสำหรับวาระเลือกตั้งกรรมการต่อไป

นางสุวิมล บัวเลิศ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงวิธีการลงคะแนนเสียงว่า ในระเบียบวาระที่ 9 นี้ ให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านทั้งที่เห็นด้วยไม่เห็นด้วย และงดออกเสียง ลงคะแนน ในบัตรลงคะแนนที่แจกให้แล้ว และส่งบัตรลงคะแนนให้แก่เจ้าหน้าที่ของบริษัท แยกตามรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นพิจารณาเลือกตั้งกรรมการ

ที่ประชุมฯ มีมติด้วยคะแนนเสียงข้างมากของผู้ถือหุ้นที่มาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนน อนุมัติให้แต่งตั้งกรรมการบริษัท จำนวน 5 ท่าน แทนกรรมการบริษัท ที่ออกตามวาระและพ้นจากตำแหน่ง ตามข้อบังคับของบริษัท ข้อ 17 ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 26 เมษายน 2561 เป็นต้นไป โดยแยกเป็นรายบุคคล ดังนี้

1.	พลอากาศเอก อำนาจ จีระมณีชัย				
	เห็นด้วย	1,522,662,154	เสียง	ร้อยละ	92.8587
	ไม่เห็นด้วย	111,714,257	เสียง	ร้อยละ	6.8128
	งดออกเสียง	327,898	เสียง	ร้อยละ	0.0200
	บัตรเสีย	200	เสียง	ร้อยละ	0.0000
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	5,058,053	เสียง	ร้อยละ	0.3085
2.	นางปรารภนา มงคลกุล				
	เห็นด้วย	1,634,067,951	เสียง	ร้อยละ	99.6528
	ไม่เห็นด้วย	56,260	เสียง	ร้อยละ	0.0034
	งดออกเสียง	577,398	เสียง	ร้อยละ	0.0352
	บัตรเสีย	0	เสียง	ร้อยละ	0.0000
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	5,060,953	เสียง	ร้อยละ	0.3086
3.	นายปิติพันธ์ เทพปฏิมากรณ์				
	เห็นด้วย	1,633,747,958	เสียง	ร้อยละ	99.6332
	ไม่เห็นด้วย	370,300	เสียง	ร้อยละ	0.0226
	งดออกเสียง	579,498	เสียง	ร้อยละ	0.0353
	บัตรเสีย	0	เสียง	ร้อยละ	0.0000
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	5,064,806	เสียง	ร้อยละ	0.3089
4.	นายพินิจ พัวพันธ์				
	เห็นด้วย	1,633,931,951	เสียง	ร้อยละ	99.6444
	ไม่เห็นด้วย	437,453	เสียง	ร้อยละ	0.0267
	งดออกเสียง	331,530	เสียง	ร้อยละ	0.0202
	บัตรเสีย	0	เสียง	ร้อยละ	0.0000
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	5,061,628	เสียง	ร้อยละ	0.3087
5.	นางสาวศิริกุล เลากัยกุล				
	เห็นด้วย	1,633,979,419	เสียง	ร้อยละ	99.6473
	ไม่เห็นด้วย	369,353	เสียง	ร้อยละ	0.0225
	งดออกเสียง	332,198	เสียง	ร้อยละ	0.0203
	บัตรเสีย	600	เสียง	ร้อยละ	0.0000
	ไม่ส่งบัตรลงคะแนน	5,080,992	เสียง	ร้อยละ	0.3099

ระเบียบวาระที่ 10 เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

ประธาน แจ้งต่อที่ประชุมว่าตามที่ผู้ถือหุ้นได้สอบถามคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทฯ เกี่ยวกับประเด็นต่างๆ นอกเหนือจากวาระการประชุมข้างต้นนั้น คณะกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ได้จัดเตรียมคำตอบข้อซักถามดังกล่าวเพื่อมาชี้แจงให้ที่ประชุมทราบในวาระที่ 10 โดยสามารถสรุปประเด็นพอสังเขปได้ดังนี้ 1. เรื่องกองทุนสำรองเลี้ยงชีพของบริษัทฯ 2. เรื่องการจ่ายเงินสนับสนุนคนพิการ 3. เรื่องการจัดให้พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินแต่งกายชุดไทยสวยงาม และ 4. เรื่องการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ โดยขอให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายบริหารงานกฎหมายและบริหารทั่วไปเป็นผู้ตอบข้อซักถามในประเด็นที่ 1. และ 2.

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าสำหรับประเด็นเรื่องการจ่ายเงินสนับสนุนคนพิการ จำนวน 21 ล้านบาทนั้น เป็นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ซึ่งบัญญัติให้สถานประกอบการสามารถเลือกให้การสนับสนุนคนพิการอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวคือ ว่าจ้างคนพิการในอัตราร้อยละ 1 ของจำนวนพนักงานที่สถานประกอบการนั้นว่าจ้างในประเทศไทย หรือ ส่งเงินเข้ากองทุนคนพิการ หรือ จัดให้มีสัมปทานให้แก่คนพิการโดยสนับสนุนให้คนพิการให้ทำงานทำโดยสนับสนุนโครงการต่างๆ โดยคนพิการไม่ต้องลงทุนแต่อย่างใด ในกรณีนี้ บริษัทฯ ได้เลือกที่จะให้การสนับสนุนคุณภาพชีวิตของคนพิการโดยการให้เงินสนับสนุนอาชีพแก่คนพิการเพื่อทำโครงการซึ่งเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งหากบริษัทฯ ผ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามบริษัทฯ ก็จะถูกหักเงินเข้ากองทุนคนพิการ ซึ่งจะทำให้ผู้พิการที่บริษัทฯ ต้องการสนับสนุนไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการสนับสนุนของบริษัทฯ ดังนั้น บริษัทฯ จึงเลือกที่จะสนับสนุนคนพิการให้สามารถได้รับประโยชน์โดยตรงแทนการส่งเงินเข้ากองทุนคนพิการ อนึ่ง เนื่องจากบริษัทฯ มีพนักงานจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 21,000 คน เมื่อพิจารณาตามกฎหมายแล้ว บริษัทฯ จะต้องว่าจ้างคนพิการเป็นพนักงานของบริษัทฯ ในอัตราร้อยละ 1 ของจำนวนพนักงานทั้งหมด กล่าวคือ ประมาณ 210 คน แต่ในปัจจุบันบริษัทฯ มีพนักงานที่เป็นคนพิการเพียง 12 คนเท่านั้น ซึ่งต้องว่าจ้างเพิ่มเติมอีก 198 คน เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย ในกรณีนี้ บริษัทฯ จึงต้องสมทบเงินสนับสนุนคนพิการให้สอดคล้องกับกฎหมาย ในจำนวนประมาณ 109,500 บาทต่อคน รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 21 ล้านบาท

สำหรับประเด็นเรื่องกองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้น ตามที่บริษัทฯ ได้จัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งจดทะเบียนแล้ว อันเป็นความร่วมมือระหว่างบริษัทฯ และพนักงาน เพื่อเป็นสวัสดิการให้แก่พนักงานของบริษัทฯ และเป็นการส่งเสริมให้มีการออมทรัพย์และเป็นหลักประกันให้แก่พนักงานและครอบครัว สำหรับกรณีพนักงานเสียชีวิต ออกจากงาน หรือลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุน โดยเมื่อ 3 ปีที่แล้ว ได้มีพนักงานซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนบางส่วนแจ้งต่อบริษัทฯ ว่าตนมีภาระหนี้สินและมีปัญหาเกี่ยวกับค่าครองชีพโดยขอลาออกจากการเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและลาออกจากการเป็นพนักงานของบริษัทฯ เพื่อให้ได้รับเงินสมทบทั้งหมดของบริษัทฯ และพนักงาน ซึ่งฝ่ายบริหารและฝ่ายทรัพยากรบุคคลของบริษัทฯ ก็ได้รับทราบและตระหนักถึงกรณีปัญหาดังกล่าว และได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยแก้ไขข้อบังคับของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพจากเดิมที่กำหนดให้พนักงานที่มีสิทธิได้รับเงินจะต้องลาออกทั้งจากการเป็นพนักงานของบริษัทฯ และการเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยให้พนักงานมีสิทธิได้รับเงินสมทบเฉพาะส่วนที่พนักงานได้สมทบให้แก่กองทุน ในกรณีที่พนักงานลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ โดยไม่ต้องลาออกจากการเป็นพนักงานของบริษัทฯ สำหรับเงินสมทบที่บริษัทฯ ได้นำส่งให้แก่กองทุนให้นำกลับไปเป็นรายได้ของบริษัทฯ ในรอบปีบัญชีนั้น และหากพนักงานได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นเวลาเกินกว่า 2 ปีแล้ว แต่ยังคงเป็นพนักงานของบริษัทฯ อยู่ ก็จะมีสิทธิกลับมาสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้อีกครั้งหนึ่ง

อย่างไรก็ดี ในปัจจุบัน พนักงานของบริษัทฯ บางท่านซึ่งได้รับความเดือดร้อนได้ร้องขอให้ฝ่ายบริหารของบริษัทฯ พิจารณา ดำเนินการในเงื่อนไขต่างๆ อาทิ ให้พนักงานที่ออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพได้รับเงินสมทบในส่วนของบริษัทฯ ด้วยแม้ว่าตนยังมีสถานะเป็นพนักงานของบริษัทฯ อยู่ หรือ ขอให้บริษัทฯ ไม่นำเงินสมทบของบริษัทฯ กลับไปเป็นรายได้ของบริษัทฯ แต่ให้เก็บไว้เพื่อรอส่งมอบให้แก่พนักงานเมื่อพ้นสภาพจากการเป็นพนักงาน เกษียณอายุ โดยไม่มีความผิดใดๆ หรือ ขอให้บริษัทฯ เก็บเงินสมทบบดงกล่าวไว้แล้วให้นำมาสมทบเป็นเงินสมทบตั้งต้นภายหลังจากพนักงานได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพอีกครั้งหนึ่งเมื่อพ้นระยะเวลา 1 ปีหลังจากการออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพครั้งล่าสุดโดยให้นับอายุการเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพต่อเนื่องจากครั้งก่อนด้วย อย่างไรก็ตาม การจะดำเนินการตามข้อเสนอดังกล่าวก็ต้องเป็นไปตาม กฎหมายและข้อบังคับของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่ใช้บังคับอยู่ ซึ่งในปัจจุบันมีพนักงานของบริษัทฯ กว่า 19,000 คนเป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพดังกล่าว ซึ่งก็มีพนักงานที่เป็นสมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพอีกส่วนหนึ่งไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอดังกล่าว และร้องขอให้บริษัทฯ ดำเนินการตามข้อบังคับของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามเดิม เพราะเป็นห่วงว่าหากดำเนินการตามข้อเสนอ ดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อจำนวนเงินสมทบที่จ่ายออกจากกองทุน ในการนี้ คณะกรรมการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งประกอบด้วย บุคลากรจากทั้งฝ่ายบริษัทฯ และฝ่ายพนักงานของบริษัทฯ ก็ได้จัดให้มีแบบสอบถามไปยังสมาชิกกองทุนทั้งหมดเกี่ยวกับข้อเสนอ ข้างต้น และคณะกรรมการกองทุนก็ได้รับการตอบรับจากสมาชิกกองทุนแล้วบางส่วนซึ่งในปัจจุบันก็อยู่ในระหว่างการดำเนินการ รวบรวมและพิจารณาต่อไป โดยฝ่ายทรัพยากรบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็จะพยายามจะดำเนินการตามแนวทางในการลด ภาระและแก้ไขปัญหาหนี้สินและค่าครองชีพของพนักงานบริษัทฯ

ประธาน ได้ให้รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายปฏิบัติการ เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมเรื่องการจัดให้พนักงานต้อนรับ บนเครื่องบินแต่งกายชุดไทยสวยงาม

นาวาอากาศตรี พงษ์ธร เทพกาญจนา ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าสำหรับการจัดให้พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน แต่งกายชุดไทยนั้น โดยปกติเป็นธรรมเนียมของบริษัทฯ ที่จะจัดให้พนักงานต้อนรับแต่งกายชุดไทยตามช่วงเวลาเทศกาลสำคัญต่างๆ และเนื่องในโอกาสวันสงกรานต์ บริษัทฯ จึงได้มีแนวความคิดโดยได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริหารให้พนักงานต้อนรับ สำหรับเที่ยวบินที่มีระยะเวลาการเดินทางเกินกว่า 2 ชั่วโมง สวมใส่ชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งแตกต่างจากชุดไทยที่พนักงานต้อนรับสวมใส่ตามปกติ โดยพนักงานต้อนรับที่สวมใส่ชุดไทยในสมัยรัชกาลที่ 5 ดังกล่าวทุกรายจะได้รับการฝึก ผ่านการอบรมตาม มาตรฐานที่สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ทุกประการและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มประสิทธิภาพ โดยชุด ไทยดังกล่าวจะไม่ก่อให้เกิดอันตรายในระหว่างปฏิบัติหน้าที่หรือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉินแต่อย่างใด สำหรับชุดไทยที่ได้ใช้ไปแล้วนั้น บริษัทฯ จะนำมาใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไปได้อีก โดยราคาของชุดไทยดังกล่าวอยู่ที่ประมาณ 1,160 บาทต่อชุด

ประธาน ได้ขอให้ประธานคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน เป็นผู้ชี้แจงต่อที่ประชุมสำหรับประเด็นเรื่องการ สรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ

พลอากาศเอก จอม รุ่งสว่าง ประธานคณะกรรมการสรรหา และกำหนดค่าตอบแทน ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าบริษัทฯ รวมถึง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) หรือ กระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทฯ มิได้มีเจตนา

การสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ โดยได้ดำเนินการสรรหาแล้วตั้งแต่เดือนกันยายน 2559 ก่อนที่จะครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของนายจรัมพร โชติกเสถียร แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ เนื่องจากธุรกิจสายการบินมีการแข่งขันที่รุนแรง ดังนั้นผู้ที่มาดำรงตำแหน่งกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ของบริษัทฯ ได้นั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถรอบด้าน บริษัทฯ จึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการสรรหาบุคลากรดังกล่าวด้วยความรอบคอบ ละเอียดยิ่งกว่า เพื่อให้ได้บุคลากรที่เหมาะสมกับการบริหารงานของบริษัทฯ โดยปัจจุบันอยู่ในระหว่างการดำเนินการสรรหา แต่มีผู้สมัครเข้ารับการสรรหาเพื่อดำรงตำแหน่งดังกล่าวน้อยรายจึงได้มีการขยายระยะเวลาการรับสมัครจนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2561 และได้มีการสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่ยังคงอยู่ในระหว่างตรวจสอบประวัติของผู้สมัคร ดังนั้น จึงขอยืนยันว่าขณะนี้อยู่ในระหว่างการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ มิได้ชะงักแต่อย่างใด และบริษัทฯ ได้รายงานการดำเนินการดังกล่าวให้แก่ สคร. ทราบเป็นระยะ ทั้งนี้ คณะกรรมการสรรหาและกำหนดค่าตอบแทนจะพยายามดำเนินการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ให้แล้วเสร็จก่อนที่ นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่จะครบกำหนดเกษียณอายุ

ประธาน ได้เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นสอบถามเพิ่มเติมในวาระนี้ โดยจะรวมคำถามที่ผู้ถือหุ้นซักถามและให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้องตอบข้อซักถามภายหลังในคราวเดียวกัน

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ในประเด็นที่ตนสอบถามเรื่องการจ่ายเงินสนับสนุนคนพิการนั้นตนไม่คิดใจ แต่อยากให้บริษัทฯ ติดตามต่อไปว่าเงินที่ได้จ่ายสนับสนุนคนพิการไปนั้นได้ถูกนำไปให้แก่คนพิการและคนพิการดังกล่าวได้ใช้ประโยชน์อย่างถูกต้องครบถ้วน โดยไม่ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นดังเช่นกรณีเงินทอนวัด สำหรับประเด็นเรื่องเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพที่บริษัทฯ ได้แก้ไขข้อบังคับให้พนักงานที่ลาออกจากสมาชิกกองทุนได้รับเพียงเงินส่วนที่ตนสมทบโดยไม่ได้ส่วนของบริษัทฯ ด้วยนั้น ตนมองว่าตามเจตนารมณ์ของกฎหมายต้องการให้พนักงานที่ลาออกไปแล้วได้รับเงินสมทบทั้งหมดเพื่อใช้สอยในช่วงบั้นปลายชีวิต ซึ่งในกรณีนี้ มีพนักงานที่ลาออกจำนวนกว่า 500 คน และต้องเสียเงินสมทบในส่วนของบริษัทฯ ที่เข้าใจว่าควรเป็นสิทธิของพนักงานไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งตนมองว่าการที่บริษัทฯ นำเงินสมทบในส่วนของบริษัทฯ ไปคำนวณกลับเป็นรายได้ของบริษัทฯ นั้นเป็นลักษณะที่มิชอบด้วยกฎหมายที่บริษัทฯ พึงจะได้ และเห็นว่าข้อบังคับกองทุนในลักษณะนี้น่าจะมีแห่งเดียวในประเทศไทย จึงอยากให้ฝ่ายบริหารทบทวนข้อบังคับดังกล่าวและเสนอให้แก้ไขว่าให้พนักงานที่ลาออกจากกองทุนแต่ยังมีสถานะเป็นพนักงานบริษัทฯ มีสิทธิได้รับเงินสมทบในส่วนของบริษัทฯ เมื่อพนักงานนั้นสิ้นสภาพการเป็นพนักงานของบริษัทฯ

นอกจากนี้ ตนขอสอบถามในหลักการว่าหากคณะกรรมการหรือผู้บริหารของบริษัทฯ ได้พ้นจากตำแหน่งแล้วเป็นระยะเวลา 10 ปี และต่อมาถูก ป.ป.ช. สอบสวนเรื่องการจัดซื้อเครื่องบินของบริษัทฯ หากคณะกรรมการหรือผู้บริหารที่ถูกสอบสวนดังกล่าวร้องขอมายังบริษัทฯ เพื่อให้เปิดเผยรายงานการประชุมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ถูกสอบสวนนั้น บริษัทฯ จะยินยอมเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวหรือไม่

สุดท้ายนี้ ตนขอกล่าวแสดงความชื่นชมต่อประธานคณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ โดยเห็นว่าปัญหาบางเรื่องที่ได้เสนอเรื่องให้คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ชุดเล็กพิจารณาแต่กลับไม่ได้รับการตอบรับและแก้ไข อาทิ กรณีฝ่ายคัวการบิน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความเสียหาย เครื่องบินล่าช้า หรือกรณีกำลังคนไม่เพียงพอต่อการให้บริการจนต้องนำพนักงานในส่วนสำนักงานมาช่วยดำเนินงานในส่วนนี้ ซึ่งต้องเสียค่าล่วงเวลาให้แก่พนักงานดังกล่าวในอัตราร้อยละ 200 ซึ่งเมื่อปัญหานี้ได้ถูกเสนอให้แก่คณะกรรมการกิจการสัมพันธ์ชุดใหญ่ ก็ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทันทีโดยจัดหาพนักงานจากภายนอก (outsorce) เข้า

มาช่วยงานในส่วนดังกล่าวจำนวน 79 คน นอกจากนี้ ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุรถบรรทุก Heavy Hi-Loader ที่ท่าอากาศยานภูเก็ต และขาดกำลังคนในการให้บริการจนส่งผลกระทบต่อผู้โดยสารได้รับสัมภาระล่าช้า นั้น ก็ได้รับการแก้ไขจากคณะกรรมการกิจการสัมพันธภาพที่ทันที่เช่นกัน จึงขอขอบพระคุณสำหรับเรื่องดังกล่าว

พันจ่าอากาศเอก สมศักดิ์ มาณพ ผู้ถือหุ้น กล่าวต่อที่ประชุมว่า ในประเด็นเรื่องกองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้น ในขณะนี้ มีพนักงานของบริษัท จำนวนกว่า 500 คนได้ลาออกจากการเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพแต่ยังคงมีสถานะเป็นพนักงานของบริษัท อยู่ ซึ่งหากยังคงให้ปฏิบัติตามข้อบังคับกองทุนที่ได้รับการแก้ไขเมื่อ 3 ปีที่แล้วตามที่รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายบริหารงานกฎหมายและบริหารทั่วไปชี้แจงในที่ประชุมนั้น พนักงานที่ลาออกจากการเป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพยังคงเป็นพนักงานของบริษัท ก็จะต้องสูญเสียเงินสมทบในส่วนของบริษัท ที่บริษัท นำกลับไปเป็นเงินรายได้ของบริษัท กว่า 800 ล้านบาท ซึ่งตนเข้าใจว่ากรณีดังกล่าวเป็นไปตามข้อบังคับและกฎหมายแต่ก็ยังคิดว่ากรณีที่บริษัท นำเงินดังกล่าวกลับเข้าเป็นรายได้ของบริษัท ในรอบบัญชีนั้นขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย คุณธรรม ความเป็นธรรม ซึ่งพนักงานก็มีความจำเป็นที่จะต้องเรียกร้องความเป็นธรรมดังกล่าวต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงขอเรียนให้ประธานคณะกรรมการ ผู้บริหาร และผู้ถือหุ้นทราบว่าพนักงานกว่า 500 รายดังกล่าวได้รับผลกระทบจากการแก้ไขข้อบังคับกองทุนดังกล่าว และใคร่ขอให้พิจารณาให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วย สำหรับในส่วนของแบบสอบถามสำหรับการแก้ไขข้อบังคับกองทุนนั้น ตนขอเรียนว่ามีพนักงานที่เป็นสมาชิกกองทุนบางรายยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเงื่อนไขหรือข้อกำหนด หรือแผนการลงทุนของกองทุนดังกล่าว การตอบแบบสอบถามดังกล่าวจึงอาจไม่ก่อให้เกิดประโยชน์เท่าที่ควร

นอกจากนี้ ตนขอสอบถามว่าการที่บริษัท ได้ซื้อตัวเครื่องบินของบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ในอัตราร้อยละ 90 ของจำนวนตัวเครื่องบินทั้งหมด และรับภาระในการขายตัวเครื่องบินดังกล่าวเอง อันอาจเป็นภาระต่อบริษัท นั้น มีเหตุผลในการดำเนินการดังกล่าวอย่างไร และการดำเนินการดังกล่าวส่งผลดีหรือผลเสียต่อบริษัท อย่างไร

นายสุชาติ มิตรฝักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวต่อที่ประชุมว่า ปัญหาการแต่งตั้งโยกย้ายบุคลากรภายในบริษัท เรื่องธรรมาภิบาล และการทุจริตภายในบริษัท นั้นเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ผลประกอบการของบริษัท ยังคงขาดทุนอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งตนเข้าใจว่าในปัจจุบันยังคงมีกรณีต่างๆ ของบริษัท ที่อยู่ในระหว่างการตรวจสอบของ ป.ป.ช. อีกหลายเรื่อง เปรียบเสมือนก็อกน้ำที่เปิดไว้ทำให้เงินรายได้ของบริษัท รั่วไหลออกไปและส่งผลให้บริษัท ไม่มีผลกำไรจนถึงปัจจุบัน ตนจึงอยากให้บริษัท เคารงครัดและจริงจังกับการแก้ไขปัญหาทุจริตภายในบริษัท ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ยกขึ้นเป็นวาระแห่งชาติ เพื่อให้บริษัท กลับมามีผลประกอบการที่ดีมีกำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นในชั้นผู้บริหารระดับล่าง ซึ่งหากภายหลังบุคคลดังกล่าวได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้นก็อาจส่งผลกระทบต่อบริษัท เป็นอย่างมาก อาทิ กรณีฝ่ายช่างได้สั่งซื้ออุปกรณ์ม้วนอะไหล่เครื่องบินในห้องเครื่องที่สั่งซื้อมาแล้วราคา 50 ล้านบาท แต่ไม่สามารถใช้งานได้จริง ซึ่งเข้าใจว่าอยู่ในระหว่างสอบสวนและมีมูลด้วย จึงอยากขอติดตามว่าเรื่องดังกล่าวมีความคืบหน้าอย่างไร

นอกจากนี้ ยังมีกรณีการทุจริตเกี่ยวกับชุดเครื่องแบบของพนักงานซึ่งกระทบต่อสวัสดิการของพนักงานและอาจฝ่าฝืนต่อกฎหมายแรงงานด้วย สำหรับกรณีปัญหาในฝ่ายบริการอุปกรณ์ภาคพื้นที่เกิดกรณีพนักงานขับรถเกิดอุบัติเหตุขึ้นกลางสนามบิน และถูกบริษัท ปรับเป็นเงินถึง 180,000 บาท โดยตรวจพบว่าไม่มีการทำประกันภัยสำหรับรถดังกล่าวไว้ ซึ่งตนอยากให้ตรวจสอบว่ามีกรณีการทุจริตเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำประกันภัยหรือไม่

สำหรับกรณีฝ่ายวิศวกรบินนั้น ตนทราบว่ามีอดีตผู้บริหารในฝ่ายวิศวกรบิน ซึ่งเกษียณอายุไปแล้วได้จัดตั้งบริษัทของตนเองขึ้นมาเพื่อรับงานต่อจาก “บริษัท วิงสแปน เซอร์วิสเซส จำกัด” ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท และอาจก่อให้เกิดการทุจริตในการรับงานดังกล่าวได้ จึงอยากให้ประธาน คณะกรรมการ กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและดำเนินการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวต่อไปด้วย เพื่อให้บริษัทฯ กลับมามีผลกำไรต่อไป

สุดท้ายนี้ ตนอยากให้ผู้บริหารพิจารณาเรื่องการให้ค่ามันส์สัญญาในการให้ผลประโยชน์ต่อพนักงานของบริษัท อาทิ การจ่ายโบนัส หรือ การขึ้นเงินเดือน ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลประโยชน์ของบริษัทฯ ยิ่งขาดทุนขึ้นไปอีก และส่งผลกระทบต่อผู้ถือหุ้นไม่ได้รับเงินปันผลซึ่งตนเห็นว่าไม่เป็นธรรมสำหรับผู้ถือหุ้น

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ความรักความสามัคคีของพนักงานและบุคลากรในองค์กรนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญ แต่ทราบดีที่บริษัทฯ ยังคงไม่มีความเห็นใจต่อผู้ปฏิบัติงาน หรือยังคงมีความไม่โปร่งใส ความรักความสามัคคีของพนักงานและบุคลากรก็ไม่สามารถเกิดขึ้นในองค์กรได้ ในปัจจุบันนั้น เรื่องภายในของบริษัทฯ หลายๆ เรื่องได้ถูกเปิดเผยต่อบุคคลภายนอกโดยบุคคลภายในบริษัทฯ เองว่าบริษัทฯ ไม่มีความโปร่งใส ไม่เป็นธรรม ไม่มีธรรมาภิบาล ซึ่งพนักงานของบริษัทฯ ก็ได้เรียกร้องต่อหน่วยงานภายนอกในหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นการตั้งขบวนประท้วงต่างๆ เป็นต้น ซึ่งตนอยากให้ฝ่ายบริหารบริหารงานในลักษณะที่ทำให้พนักงานเชื่อว่าตนได้รับการดูแลจากฝ่ายบริหาร อยากให้ฝ่ายบริหารเข้ามาพูดคุยกับพนักงาน เพื่อให้เกิดความรักความสามัคคีขึ้นในองค์กร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจของบริษัทฯ เป็นธุรกิจบริการซึ่งต้องให้บริการโดยมนุษย์ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเริ่มต้นจากการให้บริการอย่างมีความสุข นอกจากนี้ ตนเชื่อว่ากฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ใช้บังคับอยู่นั้นสามารถแก้ไขได้บนพื้นฐานที่ฝ่ายบริหารมีความประสงค์ที่จะช่วยเหลือพนักงาน

นอกจากนี้ ในเรื่องของการจัดซื้อของในฝ่ายวิศวกรบิน ซึ่งส่งผลกระทบต่อฝ่ายปฏิบัติและการให้บริการของลูกเรือบนเครื่องบิน เช่น การปรับปรุงการให้บริการแบบใหม่ในชั้นธุรกิจซึ่งการให้บริการดังกล่าวบนเครื่องบินก็ได้มีการจัดซื้ออุปกรณ์บางอย่างเพื่อให้สอดคล้องกับการให้บริการรูปแบบใหม่แต่กลับไม่สามารถใช้ได้จริง หรือ การจัดซื้อข้าวกล่องเบนโตะเพื่อให้บริการบนเครื่องบินซึ่งมีการจัดซื้อข้าวกล่องทั้งกล่องใหญ่และกล่องเล็ก ซึ่งอาจเกิดจากปัญหาการทุจริต จึงขอแนะนำให้ส่งบุคคลภายนอกแฝงตัวเข้าเป็นผู้โดยสารเข้าใช้บริการบนเครื่องบินเพื่อสืบเสาะว่ามีอุปกรณ์ใดที่ไม่สามารถใช้ได้บนเครื่องบิน และนำข้อมูลมาแจ้งต่อฝ่ายบริหารเพื่อดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ตนมองว่าถึงเวลาที่ควรพูดคุยเรื่องการทุจริตภายในองค์กรเพื่อแก้ปัญหาอย่างจริงจัง

ในอีกประเด็นหนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องการจัดซื้อหรือเช่าเครื่องบิน อาทิ โบอิง 787 ซึ่งสามารถบินในระยะไกล (Long Route หรือ Long Haul) ได้ แต่กลับใช้เครื่องบินดังกล่าวให้บริการการบินในระยะสั้น (Short Haul) ซึ่งไม่สอดคล้องกับลักษณะของเครื่องบินดังกล่าว และเมื่อจะดำเนินการดัดแปลงเครื่องบินเพื่อที่จะให้บริการบนเครื่องบินนั้นต้องมั่นใจว่าใช้ได้จริง มิเช่นนั้นก็ต้องเสียเวลาไม่สามารถนำเครื่องบินดังกล่าวให้บริการได้ และยังต้องเสียงบประมาณอีกจำนวนมากเพื่อดัดแปลงให้สามารถให้ใช้งานได้อย่างถูกต้องด้วย อาทิ การดัดแปลงห้องพักพนักงานบนเครื่องบิน (Crew Rest) เพื่อให้บริการการบินระยะไกล (Long Haul) ซึ่งปัญหาดังกล่าวข้างต้นส่งผลกระทบต่อรายได้ของบริษัทฯ และยังส่งผลให้ผู้โดยสารไม่พึงพอใจจากการเปลี่ยนเครื่องบินที่ให้บริการอีกด้วย

ในการนี้ ตนอยากให้ฝ่ายบริหารให้ความสำคัญและให้ความระมัดระวังกับการใช้เงินของบริษัทฯ ไม่น้อยไปกว่าการหารายได้ของบริษัทฯ และตนยังเสนอให้บริษัทฯ ให้ความสำคัญกับกระบวนการคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม

สุจิต มีวิสัยทัศน์ เข้ามาบริหารงานของบริษัทฯ อย่างจริงจัง เพื่อขจัดปัญหาการแต่งตั้งโยกย้ายผู้บริหารต่างๆ ที่ตนคิดว่ายังไม่โปร่งใสเท่าที่ควร

นายอุทิศ เหมวัตถกิจ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่าในวันที่บริษัทฯ จัดงานขายตัวเครื่องบินราคาถูกที่ ห้างสยามพารากอน ได้เกิดปัญหาในการจัดงาน อาทิ การแข่งคิว แต่ไม่พบว่ามี การแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงอยากสอบถามว่าใครเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดงานดังกล่าว และใช้งบประมาณในการจัดงานดังกล่าวเท่าใด และจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวในปีต่อไปอย่างไร

นายกิตติ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ผู้ถือหุ้น สอบถามต่อที่ประชุมว่าในการสรรหากรรมการผู้อำนวยการใหญ่นั้น ผู้สมัครจำเป็นจะต้องเป็นคนไทยหรือไม่ และอยากสอบถามถึงโทษและความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อผู้โดยสารที่แกล้งแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จเกี่ยวกับการวางระเบิดบนเครื่องบินซึ่งก่อให้เกิดความวุ่นวายและเสียเวลาต่อทั้งผู้ให้บริการและผู้โดยสารเป็นอย่างมาก และบริษัทฯ ใช้หลักเกณฑ์ใดในการตัดสินว่าการแจ้งข้อมูลดังกล่าวมีความจริงหรือไม่

นายดำรงค์ ไวยคุณี ผู้ถือหุ้น สอบถามต่อที่ประชุม ดังต่อไปนี้

1. การแก้ปัญหาในการบริหารจัดการบริษัท ไทยสมายล์แอร์เวย์ จำกัด ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของบริษัทฯ ในปัจจุบัน
2. ตามที่คณะกรรมการได้มีมติอนุมัติให้มีการปรับเปลี่ยนที่นั่งเครื่องบิน แอร์บัส A330 จำนวน 8 ลำนั้น ซึ่งสำหรับ 3 ลำแรก ได้ดำเนินการดัดแปลงระบบ In-Flight Entertainment (IFE) จากเดิมระบบ Panasonic เปลี่ยนเป็นระบบ Rave ซึ่งไม่เคยใช้มาก่อน โดยอีก 5 ลำที่เหลือที่ได้อนุมัติงบประมาณการดัดแปลงให้เปลี่ยนเป็นระบบเดียวกันเป็นจำนวนกว่า 2,000 ลำนบาท ซึ่งอาจเกิดปัญหาในการซ่อมบำรุงเครื่องบินในอนาคตซึ่งบุคลากรฝ่ายช่างมีเพียงความรู้ความชำนาญสำหรับระบบ IFE เดิม จึงอยากเรียนถามเหตุผลในการเปลี่ยนแปลงระบบ IFE
3. ระบบ Web Booking Platform สำหรับการจองตัวเครื่องบิน ซึ่งได้มีการจัดประมูลถึง 3 ครั้ง โดยมีการยกเลิกการประมูลสำหรับครั้งแรก ส่วนครั้งที่ 2 และ 3 ได้มีผู้เสนอราคาเป็นจำนวน 900 ล้านบาท และ 1,500 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งได้ยกเลิกการประมูลไป ตนจึงอยากสอบถามว่าเหตุใดจึงไม่รับข้อเสนอสำหรับผู้เสนอราคาจำนวน 900 ล้านบาท ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่ต่ำที่สุด และตนเข้าใจว่ามีอดีผู้บริหารของบริษัทฯ มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประมูลทั้ง 3 ครั้งดังกล่าว และเรื่องดังกล่าวอยู่ในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) จึงใคร่ขอให้ฝ่ายบริหารตรวจสอบเป็นการภายในต่อไป
4. เรื่องน้ำดื่มที่ให้บริการในชั้นธุรกิจซึ่งเดิมใช้น้ำดื่มยี่ห้อ evian ซึ่งเป็นของประเทศฝรั่งเศส แต่ต่อมาบริษัทฯ ได้เปลี่ยนเป็นยี่ห้อ Panna ซึ่งเป็นของประเทศอิตาลี โดยได้รับการร้องเรียนจากผู้โดยสารถึงเรื่องคุณภาพของน้ำดื่มดังกล่าว จึงอยากทราบถึงเหตุผลในการพิจารณาจัดหาน้ำแร่เพื่อให้บริการต่อผู้โดยสารบนเครื่องบิน และน้ำดื่มที่ใช้ให้บริการในปัจจุบันดีกว่าของเดิมอย่างไร
5. ตนรู้สึกว่าการบริหารของบริษัทฯ ไม่ให้ความใส่ใจกับพนักงานของบริษัทฯ เท่าที่ควร ทำให้พนักงานของบริษัทฯ ไม่รู้จักผู้บริหารของบริษัทฯ ซึ่งตนเห็นว่าผู้บริหารของบริษัทฯ ควรเปิดโอกาสให้พนักงานเข้าปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ภายในองค์กรต่อไป

นางสาวสวาท ประมูลศิลป์ ผู้ถือหุ้น แสดงความเห็นที่ตนไม่เห็นด้วยกับการที่บริษัทฯ บริจาคเงินจำนวน 21 ล้านบาท ให้แก่ผู้พิการโดยไม่ได้รับผลประโยชน์ใดตอบแทน ทั้งนี้ บริษัทฯ ควรปรับเปลี่ยนจากการบริจาคเงินให้แก่ผู้พิการเป็นการให้โอกาสแก่ผู้พิการเข้าทำงานในบริษัทฯ แทน ซึ่งตนเห็นว่าในสายการบินต่างๆ ก็มีการว่าจ้างผู้พิการให้ทำงานในตำแหน่งพนักงานขายตั๋ว เครื่องบิน และในตำแหน่งอื่นๆ ดังนั้น บริษัทฯ ก็ควรจะดำเนินการดังกล่าวด้วย เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ อีกทั้ง บริษัทฯ ก็ได้รับประโยชน์จากการจ้างแรงงานตอบแทนด้วย โดยตนเห็นว่าบริษัทอื่นๆ ในประเทศไทย เช่น บริษัท โมบายโฟนไทย จำกัด ก็มีการว่าจ้างผู้พิการให้ทำงานในบริษัท จึงไม่ต้องบริจาคเงินให้แก่กองทุนอีก

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า กรณีมีผู้ร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตในบริษัทฯ ไปยังผู้บริหาร แล้วมีการเปิดเผยชื่อของผู้ร้องเรียนคนดังกล่าวนั้น เป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนหลักธรรมาภิบาล กฎระเบียบ และกฎหมาย ตนจึงขอให้ผู้บริหารที่รับผิดชอบในหน่วยธุรกิจบริการการบิน และฝ่ายบริการลูกค้าภาคพื้น ซึ่งก็คือนางภครา เรืองสิริเดโช ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวด้วย โดยได้มีการร้องเรียนเรื่องนี้ไปยังประธานฯ ด้วย ประเด็นถัดมาคือ กรณีที่พนักงานได้แจ้งเบาะแสการกระทำผิดภายในส่วนงานตน แต่ต่อมาพนักงานคนดังกล่าวได้ถูกย้ายออกจากการปฏิบัติหน้าที่ในส่วนงานนั้น โดยให้ผู้ที่กระทำความผิดเข้าปฏิบัติหน้าที่ในส่วนงานดังกล่าวแทน เป็นเรื่องที่ไม่สมควร และจะทำให้ในอนาคตไม่มีบุคคลใดจะชี้เบาะแสการกระทำผิดอีก เพราะผู้บริหารเข้าข้างผู้กระทำความผิด กรณีดังกล่าวนี้เกิดขึ้นภายในหน่วยงานของนางภครา เรืองสิริเดโช จึงขอให้นางภครา เรืองสิริเดโช ตรวจสอบเรื่องดังกล่าวด้วย

นางแจ่มศรี สุขโชติรัตน์ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า ตนประสงค์ให้คณะกรรมการบริษัทฯ พิจารณาและตรวจสอบเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างในทุกแผนกอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการจัดซื้อน้ำดื่มที่เคยจัดซื้อจากครัวการบินในต่างประเทศซึ่งจัดซื้อโดยตรงจากบริษัทที่เป็นผู้ผลิต ซึ่งตนทราบว่าไม่ผ่านกระบวนการจัดซื้อตามหมวด 8 ของระเบียบบริษัทฯ เรื่องการจัดซื้อ รวมทั้งการจัดซื้ออาหารแช่แข็งในยุโรปด้วย โดยตนมีความเห็นว่า นอกจากราคาสินค้าแล้ว ควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆ ด้วย เช่น ค่าดำเนินการ ค่าพื้นที่จัดเก็บ เป็นต้น เพื่อให้มั่นใจว่าบริษัทฯ ได้จัดซื้อสินค้าในราคาถูกลงอย่างแท้จริง จากประสบการณ์การทำงาน ตนเห็นว่าส่วนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นส่วนงานที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดการทุจริตสูง อีกทั้งยังตรวจสอบได้ยากและใช้เวลานาน โดยเฉพาะการจัดซื้อสินค้าเพื่อให้บริการแก่ผู้โดยสารบนเครื่องบินทุกระดับชั้นโดยสาร ซึ่งบริษัทฯ ไม่ได้ดูแลเรื่องราคาอย่างใกล้ชิดเท่าที่ควร เนื่องจากบริษัทฯ มองว่าการจัดซื้อสินค้าที่มีรสชาติหรือคุณภาพดี เพื่อให้ผู้โดยสารพึงพอใจในการให้บริการเป็นเรื่องสำคัญกว่า แต่ตนก็มีความเห็นว่า การให้บริการแก่ผู้โดยสารบนเครื่องบินของบริษัทฯ ก็ยังไม่สามารถแข่งขันได้กับบริการบนเครื่องบินของบางสายการบิน เช่น สายการบินเอมิเรตส์หรือสายการบินสิงคโปร์ เนื่องจาก ต้องอาศัยปัจจัยอื่นๆ ประกอบด้วย ประการถัดมา ตนมีความเห็นว่าพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเครื่องแต่งกายตามเทศกาล เนื่องจาก เครื่องแต่งกายของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินซึ่งเป็นชุดไทยแบบเดิมนั้นก็สวยงามอยู่แล้ว ไม่ล้าสมัย และยังมีคล่องตัวในการทำงาน อีกทั้ง ผู้โดยสารซึ่งเป็นชาวต่างชาติก็ชื่นชอบการแต่งกายของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินด้วยชุดไทย ดังนั้น หากพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินยังมีสภาพร่างกายที่เหมาะสม บริษัทฯ ก็ควรจะให้พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินแต่งกายด้วยชุดไทยแบบเดิมของบริษัทฯ โดยไม่จำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายใดเพิ่มเติม ในอดีต หากเป็นช่วงเทศกาลสงกรานต์พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินก็ได้แต่งกายโดยสวมใส่ชุดไทยสมัยรัชกาลที่ 5 และโจงกระเบนเช่นนี้ ซึ่งไม่สวยงามและไม่เหมาะสม แต่มีการแต่งกายโดยสวมใส่ชุดสงกรานต์ที่เป็นผ้าลายดอก และมีกิจกรรม เช่น การรดน้ำดำหัวและการตกแต่งดอกไม้บนเครื่องบิน ซึ่งสวยงามและไม่ก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายสูง

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น กล่าวได้ว่า ได้มีหนังสือถึงประธานกรรมการบริษัท เมื่อวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2560 ให้พิจารณาเรื่องการอนุมัติการใช้รหัสการลาเพื่อปฏิบัติงานนอกสถานที่โดยผู้ไม่มีอำนาจอนุมัติ แต่ก็ยังไม่มียุติในเรื่องดังกล่าว จึงขอให้บริษัทฯ ตรวจสอบ เพื่อให้พนักงานของบริษัทฯ และผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตามระเบียบของบริษัทฯ อย่างถูกต้อง

นายธีรวัฒน์ วงศ์วานิช ผู้รับมอบฉันทะ แสดงความเห็น ว่า ขอให้ที่ประชุมหารือและอภิปรายโดยคำนึงถึงเวลาประชุมและผู้ถือหุ้นท่านอื่นๆ ด้วย เพื่อให้การประชุมยืดเยื้อจนปิดการประชุมล่าช้าอย่างเช่นในปีที่ผ่านมา

ประธานฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ตนขอยืนยันว่ากรรมการบริษัทฯ และผู้บริหารทุกท่านให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะทำให้บริษัทฯ มีความยั่งยืน นอกจากนี้ บริษัทฯ ก็ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว โดยให้พนักงานของบริษัทฯ มีส่วนร่วมในการดำเนินการใดๆ เพื่อให้บริษัทฯ สามารถปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลได้ ทั้งนี้ ตนขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลที่ประโยชน์จากผู้ถือหุ้นในเรื่องดังกล่าว และจะให้ผู้รับผิดชอบชี้แจงเรื่องดังกล่าวต่อไป นอกจากนี้ กรณีหนี้สินของพนักงาน และกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ บริษัทฯ ก็เข้าใจความลำบากของพนักงานในเรื่องดังกล่าว และมีแผนการที่จะช่วยพนักงานแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม คือ บริษัทฯ กำลังดำเนินการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือ เช่น ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการการใช้จ่าย เป็นต้น โดยในประเด็นอื่นๆ ที่ผู้ถือหุ้นได้ซักถามมานั้น ผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวจะชี้แจงในแต่ละประเด็นต่อไป

นาวาอากาศตรี พงษ์ธร เทพกาญจนา ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่าตามมาตรา 22 ของพระราชบัญญัติความผิดบางประการต่อการเดินอากาศ พ.ศ. 2558 ได้บัญญัติว่าผู้ใดแจ้งข้อความหรือส่งข่าวสารซึ่งรู้อยู่แล้วว่าเป็นเท็จ และการนั้นเป็นเหตุหรือน่าจะเป็นเหตุให้ผู้ที่อยู่ในท่าอากาศยานหรือผู้ที่อยู่ในเครื่องบินในระหว่างการบินตื่นตกใจ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ฝ่ายบริหารฯ ไม่ได้เพิกเฉยในการแก้ปัญหาของสายการบินไทยสมายล์ ซึ่งจะเห็นได้จากผลประกอบการที่ดีขึ้นในช่วง 6 เดือนหลังของปีพ.ศ. 2560 และในต้นปีพ.ศ. 2561 ทั้งนี้ ภารกิจของสายการบินไทยสมายล์นั้นมีความยากลำบาก เนื่องจากบริษัทฯ ได้มอบหมายให้สายการบินไทยสมายล์อยู่ในเครือข่ายที่ค่อนข้างจะดำเนินงานได้ยาก กล่าวคือ เที่ยวบินจำนวนร้อยละ 50 ของสายการบินไทยสมายล์ เป็นเที่ยวบินภายในประเทศ ซึ่งมีการแข่งขันสูงทั้งกับสายการบินภายในประเทศและสายการบินต่างประเทศด้วย ส่วนเที่ยวบินอีกจำนวนร้อยละ 50 ของสายการบินไทยสมายล์เป็นการบินในเส้นทางภูมิภาค (Regional) รวมถึงเส้นทางสายอินโดจีนด้วย ดังนั้น ฝ่ายบริหารฯ จึงพยายามแก้ไขจุดอ่อน เพื่อให้สายการบินไทยสมายล์มีความเข้มแข็งในการดำเนินงาน โดยฝ่ายบริหารฯ กำลังดำเนินการแก้ไขในเรื่องต่อไปนี้

1. การใช้ประโยชน์จากเครื่องบิน (Aircraft Utilization) ให้คุ้มค่ามากยิ่งขึ้น เนื่องจากเครื่องบินยังมีชั่วโมงการบินและมีจำนวนผู้โดยสารต่อเที่ยวบินสูง ก็จะมีมูลค่าในการใช้ประโยชน์ ฝ่ายบริหารฯ จึงได้เพิ่มจำนวนชั่วโมงการบินจาก 7-8 ชั่วโมง เป็น 10 ชั่วโมง
2. การวางแผนตารางการบินร่วมกันระหว่างบริษัทฯ และสายการบินไทยสมายล์ โดยให้ฝ่ายบริหารฯ ตารางบินของบริษัทฯ ร่วมวางแผนจัดการตารางการบินกับสายการบินไทยสมายล์ เพื่อไม่ให้เกิดการบินของสายการบินไทยสมายล์มีปัญหา เช่น

ความล่าช้าของเที่ยวบิน การยกเลิกเที่ยวบิน เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ลูกค้าเชื่อมั่นในการดำเนินงานของสายการบินไทยสมายล์มากขึ้น และจะทำให้ยอดการจองบัตรโดยสารมีความคงที่

3. การลดค่าใช้จ่าย ซึ่งได้มีการดำเนินการในด้านนี้ โดยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ได้มีคำสั่งให้ย้ายสำนักงานของสายการบินไทยสมายล์ให้มาอยู่ที่อาคาร 9 ซึ่งเป็นที่เดียวกับสำนักงานของบริษัทฯ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2561 นอกจากนี้ ยังมีมาตรการเพื่อจัดให้สายการบินไทยสมายล์มีการใช้ทรัพยากรอื่นๆ ร่วมกันกับบริษัทฯ อีกด้วย

4. การที่สายการบินไทยสมายล์จะสามารถแข่งขันกับสายการบินอื่นได้นั้น สายการบินไทยสมายล์จะต้องมีเครือข่ายเชื่อมโยง (Network) กับบริษัทฯ อย่างสมบูรณ์ นอกจากการวางแผนการบินแล้ว จึงต้องมีระบบการจัดจำหน่ายทั่วโลก (Global Distribution System – GDS) ที่เชื่อมต่อระหว่างกันได้ในระบบปฏิบัติงาน (Platform) เดียวกัน โดยฝ่ายบริหารและกรรมการได้อนุมัติให้ใช้งานระบบใหม่จากระบบ Navitaire ซึ่งสายการบินต้นทุนต่ำส่วนใหญ่จะใช้ และไม่สามารถเชื่อมต่อเครือข่ายได้ โดยเปลี่ยนเป็นระบบใหม่ที่สามารถเชื่อมต่อเครือข่ายได้ตั้งแต่ปลายปีพ.ศ. 2560 สำหรับการดำเนินการต่อไปในอนาคตนั้น ก็ต้องทำให้ระบบการจัดจำหน่ายทั่วโลก (Global Distribution System – GDS) ที่ติดตั้งบนระบบปฏิบัติงานเดียวกัน สามารถมี สายการบินร่วม (Interline) เข้ามาขายได้ ซึ่งในขณะนี้ทั้งสายการบินลูฟต์ฮันซา (Lufthansa) หรือสายการบินฮอลันดาแอร์เวย์ (ANA) กำลังเร่งที่จะทำให้บริษัทฯ สามารถเชื่อมต่อระบบ Interline เพื่อดำเนินการ code share ให้เสร็จสิ้นได้โดยเร็ว

นอกจากนี้ ในปัจจุบัน สายการบินไทยสมายล์มีการบินโดยไม่ถูกกำหนดโดยการบินไทยจำนวนร้อยละ 75 ของเที่ยวบินทั้งหมด (Free Sale) ส่วนอีกร้อยละ 25 ของเที่ยวบินทั้งหมดนั้นได้ถูกกำหนดโดยการบินไทย เพื่อให้สายการบินไทยสมายล์สามารถเชื่อมต่อกับเครือข่ายของการบินไทยได้ ซึ่งหมายความว่ากรณีดังต่อไปนี้

1. กรณีที่เครื่องบินของบริษัทฯ มีขนาดใหญ่เกินไป ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะใช้งานในบางเส้นทาง จึงต้องนำเครื่องบินแอร์บัส A320 ของสายการบินไทยสมายล์มาใช้แทน เมื่อบริษัทฯ ได้มอบหมายให้ใช้เครื่องบินของสายการบินไทยสมายล์แทน ก็เท่ากับว่าบริษัทฯ ได้เช่าเหมาลำเครื่องบินของสายการบินไทยสมายล์ เช่น เส้นทางการบินไปยังเมืองเวียงจันทน์ พุทธคยา พาราณสี และหลวงพระบาง ซึ่งเดิมที่ใช้เครื่องบินแอร์บัส A330 ของบริษัทฯ นั้นมีอัตราส่วนบรรทุกผู้โดยสาร (Cabin Factor) เพียงแค่อ้อยละ 50 แต่เมื่อได้เปลี่ยนมาใช้เครื่องบินแอร์บัส A320 ของสายการบินไทยสมายล์ ก็ทำให้อัตราส่วนบรรทุกผู้โดยสาร (Cabin Factor) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70-80 และทำให้ค่าใช้จ่ายของบริษัทฯ ลดลงอีกด้วย

2. กรณีที่มีการเปิดเส้นทางบินใหม่ เช่น เมืองเกาสง ประเทศไต้หวัน ซึ่งยังมีความต้องการ (Demand) น้อย บริษัทฯ จึงใช้เครื่องบินของสายการบินไทยสมายล์เข้าไปในช่วงแรก โดยใช้เครื่องบินขนาดเล็กที่บินได้ความถี่ (Frequency) จำนวน 7 วัน

3. กรณีที่เส้นทางบินใดที่บริษัทฯ ได้ใช้งานเครื่องบินขนาดใหญ่แล้วขาดทุน เมื่อปลายปีพ.ศ. 2560 บริษัทฯ ก็เปลี่ยนเป็นใช้เครื่องบินของสายการบินไทยสมายล์แทน เช่น เส้นทางบินไปยังเมืองมูมไบ ซึ่งทำให้บริษัทฯ และสายการบินไทยสมายล์ขาดทุนน้อยลงและทำให้ต้นทุนในการดำเนินงาน (Operating cost) ลดลงด้วย

4. สำหรับบางเส้นทางบินภายในอินโดจีน เช่น พม่า พนมเปญ มีความจำเป็นต้องเพิ่มความถี่ (Frequency) ของการบิน จากเดิมที่บริษัทฯ มีรอบบินเพียงรอบเช้าและเย็น แต่การที่จะตอบสนองความต้องการของผู้โดยสารได้ดั่งนั้น จะต้องมีทั้งรอบบินในเช้า สาย บ่าย และเย็น บริษัทฯ จึงได้ใช้เครื่องบินของสายการบินไทยสมายล์ เพื่อบินในรอบสายและบ่าย ซึ่งเป็นช่วงที่ความต้องการ (Demand) ไม่สูงเท่าช่วงเช้าและเย็น

ประการสุดท้าย ตนขอเรียนให้ผู้ถือหุ้นทุกท่านทราบว่ากรรมการผู้อำนวยการใหญ่ได้ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาผลการดำเนินงานขาดทุนของสายการบินไทยสมายล์ และบริษัทฯ ก็พยายามที่จะทำให้ผลประกอบการของสายการบินไทยสมายล์ดีขึ้นและกลับมามีผลกำไรให้ได้เร็วที่สุด

นายสุรชัย เพียรเจริญศักดิ์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า เครื่องบินแอร์บัส A330 ของบริษัทฯ จำนวน 8 ลำ ที่จะทำให้การปรับเปลี่ยนที่นั่นนั้น โดย 3 ลำแรกอยู่ในระหว่างดำเนินการ โดยการคัดเลือกอุปกรณ์มาใช้บนเครื่องบินนั้นต้องผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งนี้ สาเหตุที่บริษัทฯ ได้เปลี่ยนยี่ห้อของอุปกรณ์ดังกล่าว เนื่องจากอุปกรณ์รุ่นที่จะใช้ติดตั้งบนเครื่องบิน 3 ลำดังกล่าว นั้น เป็นเทคโนโลยีล่าสุด และมีความทันสมัยมากกว่ายี่ห้อซึ่งเคยใช้อยู่เดิม ยกตัวอย่างเช่น อุปกรณ์ที่จะสั่งมาใช้ในครั้งนี้สามารถเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ส่วนตัวของผู้โดยสาร เช่น iPad เพื่อชมภาพยนตร์ได้ ซึ่งต่างจากอุปกรณ์เดิมที่ไม่อาจใช้งานดังกล่าวได้ โดยต้องใช้หน้าจอของเก้าอี้โดยสารเพื่อชมภาพยนตร์เท่านั้น อีกทั้ง จากการพิจารณาทั้งทางด้านเทคนิคและด้านราคาแล้ว บริษัทฯ เห็นว่าอุปกรณ์จากบริษัทนี้มีความเหมาะสมที่สุดแล้ว สำหรับการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ ตนก็มั่นใจว่าพนักงานของบริษัทฯ มีความสามารถในด้านดังกล่าวเพียงพอ สำหรับการจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนที่นั่นบนเครื่องบินอีก 5 ลำที่เหลือนั้น ก็ต้องผ่านกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งตนก็ไม่สามารถให้คำตอบได้ในขณะนี้ว่าจะมีการจัดซื้ออุปกรณ์จากบริษัทใด

นายวิวัฒน์ ปิยะวิโรจน์ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า เพื่อให้บริษัทฯ มีระบบจัดซื้อจัดจ้างที่มีประสิทธิภาพ บริษัทฯ จึงพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างให้มีความทันสมัยมากขึ้น โดยมีการจัดทำ Mobile Application ซึ่งคาดว่าจะเสร็จเรียบร้อยภายในอีก 6 เดือน และมีการจัดทำเว็บไซต์ (Website) นอกจากนี้ จะมีการแต่งตั้งที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำแก่บริษัทฯ ในการดำเนินการดังกล่าวให้บรรลุผล มีประสิทธิภาพ และถูกต้อง และแต่งตั้งกรรมการใหม่เพื่อให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

นางสุวิมล บัวเลิศ ฝ่ายบริหารฯ ชี้แจงต่อข้อซักถามต่อที่ประชุมว่า บริษัทฯ ได้ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาลตั้งแต่ปลายปี 2560 จนถึงปัจจุบัน โดยได้ทบทวนบรรษัทภิบาลและจริยธรรม ทบทวนจรรยาบรรณการบินไทย และการทบทวนระเบียบและคำสั่งต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน อีกทั้ง บริษัทฯ ได้จัดทำคู่มือกำกับดูแลกิจการที่ดีเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยอยู่ในระหว่างสอบทานเนื้อหาของฝ่ายกฎหมายเพื่อเตรียมประกาศใช้ต่อไป นอกจากนี้ ในปีนี้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลประสงค์จะให้มีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลอย่างจริงจัง ดังนั้น จะได้จัดกิจกรรมสำหรับคณะกรรมการและฝ่ายบริหารเพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในการยกระดับธรรมาภิบาลของบริษัทฯ ซึ่งคาดว่าจะมีการดำเนินการดังกล่าวภายใน 2-3 เดือนข้างหน้า นอกจากนี้ ในปัจจุบัน บริษัทฯ อยู่ระหว่างเตรียมการเพื่อเข้าร่วมโครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านการทุจริต (CAC) ซึ่งขณะนี้ประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาล รักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ และผู้บริหารที่เกี่ยวข้องได้เข้าอบรมตามหลักสูตรที่โครงการกำหนดเรียบร้อยแล้ว และอยู่ระหว่างการจัดตั้งคณะทำงานและดำเนินการตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่องต่อไป นอกจากนี้เรื่องที่ถูกกล่าวไปก่อนหน้านี้ คณะกรรมการธรรมาภิบาลและฝ่ายกฎหมายได้ร่วมกันทบทวนกระบวนการและระยะเวลาในการสอบสวนการกระทำผิด ตลอดจนการลงโทษผู้กระทำความผิด เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความเท่าเทียม ทั้งนี้ เรื่องธรรมาภิบาลภายในบริษัทฯ ยังต้องมีการปรับปรุงอีกพอสมควร ซึ่งทุกฝ่ายก็กำลังเร่งรัดดำเนินงานอย่างเต็มที่ โดยเน้นเรื่องความโปร่งใส ความเป็นธรรม และความเท่าเทียม สำหรับการร้องเรียนการกระทำผิด บริษัทฯ มีแผนที่จะเปิดเผยข้อมูลผลการ

สอบสวนข้อเท็จจริงการกระทำความผิดให้พนักงานทราบ ผ่านทางบนเว็บไซต์ของบริษัทฯ และความคืบหน้าในเรื่องนี้อยู่ในระหว่าง การทบทวนข้อมูลเพื่อให้เป็นการสรุปข้อเท็จจริงโดยไม่มีรายละเอียดที่พาดพิงไปยังบุคคลที่สาม

นายอุทิศ เหมวัตตกิจ ผู้ถือหุ้น กล่าวว่า บริษัทฯ ชี้แจงเฉพาะเรื่องธรรมาภิบาลระหว่างบริษัทฯ และพนักงานของบริษัทฯ เท่านั้น แต่ไม่ได้ชี้แจงเรื่องธรรมาภิบาลระหว่างบริษัทฯ กับผู้ถือหุ้น เกี่ยวกับสิทธิของผู้ถือหุ้นในการได้รับข้อมูลข่าวสาร การติดตาม ข้อมูล และการตรวจสอบข้อมูล ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของเรื่องธรรมาภิบาลที่บริษัทฯ จะต้องให้ความสำคัญเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ขอทราบว่า บริษัทฯ จะแจ้งผลการตรวจสอบเกี่ยวกับปัญหาในการจัดงานจำหน่ายตัวเครื่องบินที่ห้างสรรพสินค้าสยามพารากอน ให้ตนทราบได้เมื่อใด ทั้งนี้ ตามหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) นั้น บริษัทฯ ควรจะแจ้งการตรวจสอบภายใน 7 วันนับแต่วันที่บริษัทฯ ได้รับทราบเรื่องดังกล่าว โดยตนจะติดตามผลการตรวจสอบดังกล่าวต่อไป

ประธานฯ ได้ตอบข้อซักถามของนายอุทิศ เหมวัตตกิจ ผู้ถือหุ้น ว่าฝ่ายบริหารจะดำเนินการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวและ ชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นทราบในโอกาสต่อไป

นายประเสริฐ เลิศยะโส ผู้ถือหุ้น แสดงความคิดเห็นว่า บริษัทฯ ควรบันทึกรายงานการประชุมสามัญผู้ถือหุ้น ประจำปี 2561 อย่างเป็นทางการของลักษณะ เนื่องจากในการประชุมแต่ละครั้งนั้น ผู้ถือหุ้นได้แสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาของบริษัทฯ เพื่อเป็นหลักฐานและให้ที่ประชุมผู้ถือหุ้นในครั้งถัดไปหรือกรรมการที่เข้าดำรงตำแหน่งภายหลังการประชุมครั้งนี้ ได้ทราบถึงการอภิปรายในการประชุมครั้งนี้ด้วย นอกจากนี้ ในการประชุมครั้งถัดไปนั้น ตนมีความเห็นว่าบริษัทฯ ไม่จำเป็นต้องว่าจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อให้คำแนะนำในการดำเนินการประชุม เนื่องจาก ผู้ถือหุ้นทุกท่านมีวุฒิภาวะมากพอที่เข้าใจกฎระเบียบในการประชุมได้ อีกทั้ง ตนยังมีความเห็นว่าที่ปรึกษากฎหมายได้แนะนำบริษัทฯ ให้ดำเนินการประชุมในทางที่ผิด เช่น การกำหนดให้การไม่ส่งบัตรลงคะแนนถือเป็นการลงคะแนนเห็นด้วย ซึ่งจะทำให้กรรมการของบริษัทฯ มีความผิดทางอาญาตามมาตรา 157 ของประมวลกฎหมายอาญาได้ นอกจากนั้น ตนขอให้บริษัทฯ ชี้แจงรายละเอียดค่าจ้างที่ปรึกษากฎหมายในรายงานการประชุมด้วย ทั้งนี้ ตนมีความเห็นว่า เงินค่าจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อให้ดำเนินการประชุม นั้น น่าจะนำมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าอาหารหรืออาหารว่างให้แก่ผู้ถือหุ้นน่าจะจะเป็นประโยชน์มากกว่า นอกจากนี้ ตนขอให้บริษัทฯ ติดตามปัญหาเกี่ยวกับการทุจริตอย่างใกล้ชิด ตามที่ผู้ถือหุ้นได้แนะนำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 เช่น การทุจริตเครื่องตรวจจذبวัตถุระเบิด (CTX) นอกจากนี้ยังมีประเด็นอื่นๆ อีกประมาณ 30 ประเด็น ที่ตนได้แจ้งข้อมูลไปยังบริษัทฯ แต่ก็ไม่มีการชี้แจงผลการตรวจสอบแต่อย่างใด รวมทั้งเรื่อง การทุจริตการขายบัตรโดยสารที่กรุงลอนดอน ซึ่งทำให้บริษัทฯ สูญเสียเงินไปจำนวน 6,000 ล้านบาท โดยบริษัทฯ ได้ชี้แจงว่ามี การฟ้องร้องและได้รับค่าเสียหายคืนมาแล้วจำนวน 500 ล้านบาท เมื่อปีพ.ศ. 2558 แต่ก็ไม่มีการบันทึกการดังกล่าวในงบดุล ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานด้านบัญชีโดยไม่ชอบ อีกทั้ง เรื่องการทุจริตการจัดซื้อเครื่องบินจากบริษัทโรลส์รอยล์ ซึ่งมีหลักฐานชัดเจนจากประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษแล้วว่ามีผู้ที่เกี่ยวข้องคือบริษัทฯ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) และการไฟฟ้า แต่ก็ ไม่มีการดำเนินการใดๆ ในเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้กรรมการบริษัทฯ มีความรับผิดทางอาญาตามมาตรา 157 ของประมวลกฎหมายอาญา อีกทั้ง อาจทำให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลังและนายรัฐมนตรีมีความรับผิดดังกล่าวด้วย นอกจากนี้ บริษัทฯ ควรจัดทำ รายงานบันทึกเพื่อชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงแผนการในอนาคตที่จะทำให้เกิดผลประกอบการของบริษัทฯ มีกำไร และชี้แจงว่าในกรณีนี้ บริษัทฯ ประสบปัญหาขาดทุนและไม่มีการแก้ไขปัญหาการทุจริต กรรมการบริษัทฯ จะรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นอย่างไร

นางแจ่มศรี สุทธิรัตน ผู้ถือหุ้น ชักถามว่าในกรณีที่บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) จะร่วมลงทุนกับสายการบินบางกอกแอร์เวย์ ในการให้บริการภาคพื้นดิน (Ground Handling) ซึ่งอาจทำให้บริษัทฯ ขาดรายได้จากการให้บริการดังกล่าว นั้น บริษัทฯ มีแนวทางหรือนโยบายรองรับอย่างไรหรือไม่ นอกจากนี้ ตามที่ผู้ถือหุ้นได้ซักถามว่าบริษัทฯ มีสิทธิที่จะขอข้อมูลจากอดีตผู้บริหารซึ่งได้ลาออกไปแล้ว เพื่อตรวจสอบข้อมูลในเรื่องต่างๆ หรือไม่ เพราะจากข้อมูลที่ตนทราบมานั้น มีกรณีในอดีตกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ได้ลาออกจากบริษัทฯ ไปแล้ว และได้ปฏิเสธที่จะให้ข้อมูลเพื่อทำการตรวจสอบ จึงขอให้บริษัทฯ ชี้แจงเรื่องดังกล่าวด้วย เนื่องจากบุคคลดังกล่าวอยู่ในระหว่างการตรวจสอบของ ป.ป.ช.

นายสันติ เต็มแสงเลิศ ผู้ถือหุ้น ชักถามว่า บริษัทฯ มีแผนการที่จะออกหุ้นกู้เมื่อใด และมีอัตราดอกเบี้ยเท่าไร เป็นอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำของสหกรณ์ออมทรัพย์ของบริษัทฯ หรือไม่

ประธานฯ ได้ชี้แจงว่า บริษัทฯ ยังไม่สามารถให้ข้อมูลในเรื่องดังกล่าวแก่ผู้ถือหุ้นได้ในขณะนี้

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ ชักถามเกี่ยวกับกรณีที่ผู้บริหารได้เปิดเผยชื่อของพนักงาน ที่ได้แจ้งเบาะแสการกระทำความผิดภายในบริษัทฯ

ประธานฯ ชี้แจงว่า บริษัทฯ ต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าวโดยรอบคอบก่อน เพื่อไม่ให้มีผลกระทบหรือพาดพิงต่อบุคคลหนึ่งบุคคลใด

นายสุชาติ มิตรผักแว่น ผู้รับมอบฉันทะ กล่าวว่า ตนได้มีหนังสือร้องเรียนเรื่องดังกล่าวไปยังประธานฯ และนางภคิรา เรืองสิริเดโชแล้ว ดังนั้นประธานฯ จึงน่าจะมีข้อมูลเพียงพอที่จะตอบคำถามดังกล่าวในที่ประชุมได้

ประธานฯ ชี้แจงว่า บริษัทฯ ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะชี้แจงเรื่องดังกล่าวได้ และกล่าวว่า การประชุมในวันนี้ได้มีการอภิปรายและได้ให้ข้อมูลแก่ผู้ถือหุ้นพอสมควรแล้ว อีกทั้ง บริษัทฯ ก็ได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากผู้ถือหุ้นเพียงพอ ที่บริษัทฯ จะนำไปพิจารณาและปรับปรุงการดำเนินงานของบริษัทฯ ต่อไป

นายสุรสิทธิ์ ศรีประภา ผู้ถือหุ้น ขอให้ชี้แจงต่อข้อซักถามเกี่ยวกับการร้องขอเอกสารจากบริษัทฯ เช่น สำเนารายงานการประชุมในอดีต ในกรณีที่มีการตรวจสอบอดีตกรรมการหรือผู้บริหารในการทุจริตในการจัดซื้อเครื่องบินของบริษัทฯ เพื่อให้ ป.ป.ช. ใช้ประกอบการตรวจสอบดังกล่าว

เรืออากาศเอก กนก ทองเผือก ฝ่ายบริหารฯ กล่าวว่า การขอเอกสารจากบริษัทฯ สามารถทำได้โดยการทำเป็นหนังสือมายังบริษัทฯ และบริษัทฯ จะพิจารณาตามระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประธานฯ ได้แจ้งว่าขณะนี้ได้ดำเนินการประชุมฯ พอสมควรแก่เวลาและได้กล่าวขอบคุณผู้ถือหุ้นทุกท่านที่สละเวลา
มาร่วมประชุม และได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัทฯ ในวันนี้ และขอให้ผู้ถือหุ้นมั่นใจว่า
คณะกรรมการและฝ่ายบริหารของบริษัทฯ ทุกท่านรักบริษัทฯ และประสงค์จะให้บริษัทฯ มีความเจริญรุ่งเรือง และจะพยายาม
ปฏิบัติงานให้ดีที่สุด

ปิดประชุมเวลา 19.08 น.

วิศรุตศักดิ์ อู่อาบฉ

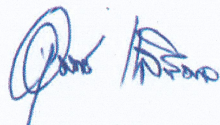
(นางลัดคนันท์ สีลามณี)

ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารการปฏิรูปองค์กร
และรักษาการผู้อำนวยการใหญ่สำนักเลขานุการบริษัทฯ
ผู้จัดบันทึกการประชุม

ศุภมาส วัฒนกุล

(นางสุวิมล บัวเลิศ)

ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สังกัดสำนักงานกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ และ
รักษาการรองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่สายทรัพยากรบุคคลและบริหารงานเลขานุการบริษัทฯ
และปฏิบัติหน้าที่เลขานุการบริษัทฯ
เลขานุการการประชุมฯ



(นางอุษณีย์ แสงสิงแก้ว)

รองกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายกลยุทธ์องค์กรและพัฒนาอย่างยั่งยืน
และรักษาการกรรมการผู้อำนวยการใหญ่

พลอากาศเอก



(ตรีวิศ สอนแจ้ง)

รองประธานกรรมการ รักษาการประธานกรรมการ
ประธานการประชุมฯ